

Talousarvio 2020 ja
taloussuunnitelma 2020 - 2022

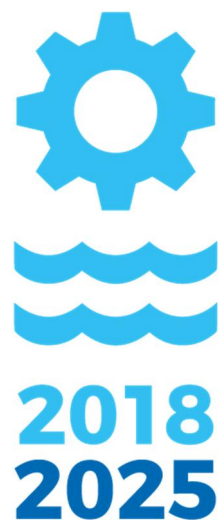
Kaarina

Kaarina **kaarina.fi**

Kaupunginhallitus 4.11.2019
Kaupunginvaltuusto 12.11.2019

Kansikuva: Vesa-Matti Väärä 2019

Sisällysluettelo

Sisällysluettelo.....	3
1. Kaupunginjohtajan katsaus.....	6
2. Kaarinan kaupungin strategia 2018-2025.....	8
3. Taloussuunnittelun tavoitteet ja taloudelliset lähtökohdat	10
4. Riskienarviointi ja -hallinta	13
5. Talousarvion sitovuus.....	15
6. Tuloslaskelma	20
7. Rahoituslaskelma	21
8. Valtuustoon nähden sitovat määrärahaerät	22
9. Vertailuhinnat	23
10. Kaupunkikonserni.....	25
10.1. Konsernijohto: kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja ja elinkeinopolitiikka.....	25
10.2. Kaarinan Kehitys Oy	29
10.3. Muut keskeiset konserniyhteisöt	32
10.3.1 KOy Kaarinan Vuokratalot	32
10.3.2 As Oy Katariinankulma Kaarina.....	33
11. Tarkastuslautakunta.....	34
12. Hallintopalvelut.....	35
12.1. Hallinnon tukipalvelut	36
12.2. Henkilöstölautakunta	47
13. Sivistyspalvelut.....	49
13.1. Sivistyslautakunta.....	50
13.1.1 Yleishallinto.....	53
13.1.2 Koulutus.....	54
13.1.3 Varhaiskasvatus	59
13.2. Vapaa-ajan lautakunta	62
13.2.1 Vapaa-ajan palvelut	64
14. Sosiaali- ja terveystaloudet.....	67
14.1. Sosiaali- ja terveystaloudet.....	69
14.1.1. Sosiaali- ja terveystalouksien yleishallinto.....	72

14.1.2. Perhe- ja sosiaalipalvelut	73
14.1.3. Ikäihmisten palvelut.....	75
14.1.4. Terveyspalvelut.....	79
14.2. Erikoissairaanhoido.....	81
15. Tekniset palvelut.....	82
15.1. Tekninen lautakunta.....	83
15.1.1. Teknisten palveluiden yleishallinto.....	84
15.1.2. Infrapalvelut	85
15.1.3. Vesihuoltolaitos.....	86
15.1.4. Tila- ja ravintopalvelut	90
15.1.5. Liikunta- ja viherpalvelut.....	94
16. Kaupunkikehityspalvelut	95
16.1. Kaupunkikehityslautakunta.....	96
16.1.1. Maankäyttö ja elinvoima.....	97
16.2. Ympäristölautakunta	100
16.2.1. Ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta.....	101
17. Investoinnit	105
17.1. Rakennushankkeet omaan taseeseen.....	106
17.1.1. Oskarintalo	106
17.1.2. Valkeavuoren liikuntahalli	107
17.1.3. Hovirinnan koulutalo.....	108
17.1.4. Piispanlähteen alakoulu	108
17.1.5. Piispanlähteen yläkoulu.....	109
17.1.6. Uimahalli	110
17.1.7. Hovirinnan rantasauna.....	111
17.1.8. Hovirinnan omaksi hankittava väistötila.....	112
17.1.9. Piikkiön yhtenäiskoulu ja lastentalo	112
17.1.10. Kultanummen päiväkoti	113
17.1.11 Kuovinkadun päiväkoti	113
17.2. Rakennushankkeet leasingrahoituksella	114
17.2.1. Krossin paloasema	114
17.2.2. Valkeavuoren lasten ja nuorten talo	115
17.3. Infrapalvelut	116
17.3.1. Kadut ja tiet.....	116

17.3.2. Hulevesi.....	117
17.3.3. Satamat.....	118
17.3.4. Joukkoliikenne	118
17.4. Liikunta- ja viherpalvelut.....	119
17.4.1. Puistot ja yleiset alueet	119
17.4.2. Urheilu- ja ulkoilualueet.....	120
17.5. Vesihuoltolaitos	121
17.5.1. Vesilaitos.....	121
17.5.2. Viemärlaitos.....	122
17.6. Tila- ja ravintopalvelut.....	123
17.6.1. Talonrakennuksen pienhankkeet.....	123
17.7. Kaupunkikehityspalvelut.....	125
17.7.1. Maanhankinta	125
17.8. Lautakuntien investoinnit	126
17.8.1. Tekninen lautakunta	126
17.8.2. Kaupunkikehityslautakunta	126
17.8.3. Sivistyslautakunta.....	127
17.8.4. Vapaa-ajan lautakunta.....	128
17.8.5. Sosiaali- ja terveyslautakunta.....	129
17.8.6. Tietohallinnon ohjelmistot, laitteet ja tuotantotilat.....	129
17.9. Osakkeet ja osuudet	130

1. Kaupunginjohtajan katsaus

YLEISTÄ

Suomen talouskasvu jatkuu kotimaisen kysynnän myötä vielä jonkin aikaa. Kotimaista kysyntää ylläpitää julkinen kulutus ja investoinnit. Bruttokansantuote Suomessa kasvaa vielä vuonna 2020. Työllisten määrän ennustetaan vielä 2020 kasvavan. Ennusteita varjostaa kuitenkin epävarmuus maailmantaloudesta jossa Brexitin tuoma epävarmuus korostuu.

Varsinaissuomessa yritysten liikevaihdot kaikilla toimialoilla jatkaa kasvuaan. Työllisyysasteen ennustetaan kasvavan 73 prosenttiin. Turun seudulla työllisyys on hyvässä kasvussa, joskin meriteollisuudessa ja rakentamisessa voimakas kasvu on tasaantunut.

TALOUS EI OLE TASAPAINOSSA

Kaarinassa palvelutarpeen jatkuva kasvu ja edessä olevat välttämättömät investoinnit edellyttävät niin palvelujen tehokkuuden parantamista, tulopohjan laajentamista kuin tarkkaa kulukuria.

Kaarinan investoinnit nousevat kouluinvestointien myötä selkeästi korkeammalle tasolle. Tulevan ja tulevien vuosien yli 30 milj. euron investoinnit vuosittain kasvattavat väistämättä kaupungin velkaa. Korkokulujen ja poistojen lisäys tulevina vuosina vaatii löytämään keinot kaupungin kulujen pienentämiseen ja tulojen kasvattamiseen, jotta tulos saadaan pysymään ylijäämäisenä ja talous tasapainossa. Tähän tarvitaan myös valtiolta selkeitä päätöksiä kuntien tehtävien karsimiseksi ja vähintään jo päätettyjen normien väljentämisten hyödyntämistä. Tulojen lisääntyminen merkittävästi edellyttää asukasmäärän kasvun lisäksi todennäköisesti veroprosentin kasvattamista tulevina vuosina.

STRATEGIA NÄYTTÄÄ SUUNNAN

Kaarina-strategia on ollut pohjana talousarviota laadittaessa. Strategia on laadittu niin, että Kaarina kestää suuretkin toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset. Haluamme toimia avoimesti, asiakaslähtöisesti ja yhdessä. Tärkeänä pidämme vastuullista johtamista niin poliittisessa kuin virkamiesjohdossa. Hyvinvoinnin edistäminen ennakoivasti on kuntien tärkein tehtävä ja näin ollen myös Kaarinan strateginen tavoite jatkossakin. Lisäksi haluamme säilyttää ja kehittää viihtyisää, turvallista ja toimivaa lähiympäristöä sekä sujuvia ja turvallisia lähipalveluja.

TALOUSARVION VAIKUTUS IHMISTEN ARKEEN

Talousarvio antaa resursseja ennaltaehkäisevään työhön ja yhteistyöhön yli sektorirajojen. Tällä pyritään puuttumaan lasten, nuorten ja lapsiperheiden haasteisiin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja siten välttymään useilta raskailta palveluilta

Ikäihmisten määrän kasvu aiheuttaa merkittävät lisätarpeet palvelukapasiteettiin vuosiksi eteenpäin. Toiminnan kehittämisen painopiste on kotiin vietävissä palveluissa ja kuntouttavassa työssä. Onnistuessamme pystymme vähentämään ympärivuorokautisen hoivan suhteellista osuutta palvelutuotannossa.

Oman terveyskeskuksen palvelukykyä pyritään parantamaan ja siten hillitsemään erikoissairaanhoidon käyttöä. Lisäksi kehitetään suunnitelmallisuutta paljon palveluita tarvitsevien diagnostiikassa, hoidossa ja sosiaalipalveluissa.

Investointien myötä Koulutuksessa ja varhaiskasvatuksessa mahdollisuus tarjota erinomaisia palveluja paranee. Johtamiseen ja osaamisen kehittämiseen kiinnitetään huomiota. Talouden

tasapainottaminen edellyttää myös maksujen tarkistuksia ja toiminnan tehostamista. Teknisissä palveluissa korotetaan puhtaan veden maksua ja venepaikkojen vuokria.

Kaavoituksessa siirrytään Rauhalinnasta Lemunniemeen. Omakotitontteja on myynnissä riittävästi eri puolilla Kaarinaa. Sähköinen rakennuslupaprosessi otetaan käyttöön. Myös hallinnossa sähköisten toimintatapojen kehittäminen jatkuu. Vuoden aikana otetaan käyttöön sähköinen arkisto ja uudet verkkosivut.

TALOUSARVION VAIKUTUS YRITYKSIIN

Sähköinen lupaprosessi helpottaa urakoitsijoiden ja suunnitteluyritysten arkea. Yrityksille kaavoitetun Krossin alueen maankäyttöä kehitetään. Kaarinan Kehitys Oy:n tuki työvoiman löytämiseksi jatkuu työllisyyskoordinaattorin toimesta.

TALOUSARVION VAIKUTUS YMPÄRISTÖÖN

Kaarinan kaupunki on vahvasti mukana Ekokylä Torppalan hankkeessa. Kaupungin rakennusten ilmanvaihtoa, lämmitystä ja jäähdytystä tarkastellaan uudella tavalla. LED valoihin siirtyminen antaa mahdollisuuden energiatehokkaampaan valojen käyttöön niin sisällä, kaduilla kuin kentillä.

TALOUSARVION VAIKUTUS HENKILÖSTÖÖN

Henkilöstön hyvinvointia lisätään resursseja lisäämällä, johtamista parantamalla ja madaltamalla kynnystä liikunnan lisäämiseen esimerkiksi uimahallin ja kuntokoulun käytön muuttamisella maksuttomaksi henkilöstölle.

KAARINA – LUONNOLLISESTI YHDESSÄ

Kaarina-Strategian visiolause on Kaarina – Luonnollisesti yhdessä. Lauseella viestimme, että on tärkeää, että luomme yhdessä kaarinalaisten asukkaiden ja yritysten kanssa kaarinalaisille viihtyisää, turvallista ja toimivaa lähiympäristöä.

Kaarinalaisten kannalta on tärkeää, että verkostoidumme niin naapurikuntien, valtion, yritysten, erityisesti paikallisten yritysten ja yhdistysten kanssa. Yhteistyön pitää olla luontevaa.

Siis luonnollisesti yhdessä.

Harri Virta

Kaupunginjohtaja

2. Kaarinan kaupungin strategia 2018-2025

Kaarina-strategia on talousarvion ohella yksi tärkeimmistä välineistä tavoitteiden asettamiselle ja kaupungin pitkäjänteiselle kehittämiselle. Strategiassa on määritelty Kaarinan kaupungin visio, arvot, strategiset päämäärät sekä kriittiset menestystekijät vuoteen 2025 asti.

Kaarinan kaupungin strategia on uudistettu ja hyväksytty kaupunginvaltuustossa kesäkuussa 2018.

VISIO

Kaarina - luonnollisesti yhdessä

ARVOT

- Yhdessä
  - Kuulemista
  - Osallisuutta
  - Yhteistyötä
  - Vastuullisuutta
  - Luottamusta
- Avoimesti
  - Valmistelua
  - Vuorovaikutusta
  - Ratkaisuja
  - Viestintää
  - Palautetta
- Asiakaslähtöisesti
  - Kuuntelemista
  - Palveluohjausta
  - Osallistamista
  - Palvelua
  - Seurantaa

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT

---

1. Vastuullinen johtaminen

- kokonaisvaltainen tarkastelu valmisteltaviin ja päätettäviin asioihin
- johdonmukainen ja oikea-aikainen päätöksenteko
- henkilöstön ja luottamushenkilöiden toimiva vuorovaikutus, yhteistyö ja roolien selkeys
- henkilöstön osaamisen ylläpitäminen ja kehittäminen
- esimiestyön seuranta, arviointi ja jatkuva parantaminen
- työyhteisötaitojen kehittäminen, oman vastuun kantaminen ja vastuun ottaminen omissa tehtävissä
- kustannus- ja laatu-tietoinen johtaminen

2. Hyvinvoinnin edistäminen ennakoivasti

- palvelutarpeiden kartoittaminen ja varhainen puuttuminen ongelmiin
- ennaltaehkäisevien palvelujen kehittäminen
- hyvinvointia tukevien mallien tunteminen ja niissä oman roolin tunnistaminen
- monipuoliset ulkoilu-, liikunta- ja kulttuurimahdollisuudet, jotka mahdollistavat itsestään huolehtimisen
- huolehtiminen omasta jaksamisesta
- toimiva järjestö- ja yritys-yhteistyö

3. Viihtyisä, turvallinen ja toimivat lähiympäristö

- kaupunkirakenteen kehittäminen niin, että kehittäminen perustuu olemassa olevan taajaman täydentämiseen ja laajentamiseen
- huolehtiminen ympäristön turvallisuudesta ja siisteydestä
- huolehtiminen rakennusten kunnossapidosta ja korjauksesta
- hyvä, toimiva ja terveellinen ympäristö
- ympäristöön soveltuva rakentaminen
- aloittekykyisyys ja innovatiivisuus
- kaikkien toimijoiden huomioiminen ja osallistaminen
- liikenneturvallisuuden parantaminen

4. Sujuvat ja turvalliset arjen palvelut läheltä

- eri väestöryhmien tarpeisiin vastaaminen kysynnän mukaan
- yhden luukun periaatteen toteuttaminen
- aktiivinen tiedottaminen palveluista ja niihin liittyvistä muutoksista
- fyysisen turvallisuuden, esteettömyyden ja tietoturvallisuuden varmistaminen kaupungin palveluissa
- sähköisten palveluiden mahdollistaminen ja kehittäminen vastaamaan kuntalaisten tarpeita
- pop-up -palveluiden tarjoaminen eri puolilla kaupunkia
- hyvin palveleva joukkoliikenne

3. Taloussuunnittelun tavoitteet ja taloudelliset lähtökohdat

Kaupungin taloussuunnitelma edellyttää tervettä taloutta, jotta palvelujen tuotanto voidaan järjestää pitkällä aikavälillä vakaalla pohjalla. Suunnitelma lähtee myös siitä, että kaupungin tuotot riittävät suunnittelukaudella kattamaan kulut ja investoinnit pääosin ilman velan kasvua. Talouden tasapainottaminen edellyttää hyvän kulukurin lisäksi tuottavuuden lisäämistä, verotulojen kasvua ja investointien maltillista toteutusta.

Valtiovarainministeriön syksyn talousennusteen mukaan Suomen bruttokansantuotteen kasvu jää kuluvana vuonna 1,5 % ja vuonna 2020 sen ennustetaan kasvavan 1,0 %. Kasvun ennustetaan olevan vuonna 2021 0,9 %, vuonna 2022 0,9 % ja vuonna 2023 0,7 %.

Kotimainen talouskehitys näyttää vielä lähiaikoina myönteiselle. Yksityisen kulutuksen kasvu jatkuu ansiotason nousu ja korkean työllisyyden tukemana. Kansainvälisen suhdanteen heikentyminen hidastaa investointien kasvua. Hallitusohjelma lisää julkisia kulutusmenoja etupainotteisesti vuosina 2020–2023. Julkisten investointien tasoa pitävät tulevana vuosina edelleen korkealla mm. mittavat sote-investoinnit, korjausvelan vähentäminen sekä kasvukeskusten suuret investointihankkeet.

Kauppakonfliktit ovat hidastaneet maailman talouskasvua sekä maailmankauppaa. Maailmantalouden kasvu hidastuu, mutta kasvu elpyy euroalueen ja myös monien kehittyvien talouksien vetämänä vähitellen vuoden 2020 aikana. Ison-Britannian talousnäkömyien keskeinen kysymys on ero EU:sta.

Korkoympäristö on muuttunut kuluvan vuoden aikana perusteellisesti. Euroopan keskuspankki ja Yhdysvaltain keskuspankki ovat alkaneet keventää rahapolitiikkaa. Markkinakorot ovat painuneet yhä syvemmälle nollian alapuolelle. Korkojen odotetaan kuitenkin nousevan hienoisesti ennustejakson lopulla.

Kotimainen kysyntä kasvaa vakaasti toimintaympäristön epävakaudesta huolimatta. Suomen viennin kasvu hidastuu ennen kaikkea Euroopan heikentyneiden näkömyien takia. Kauppajännitteet hidastavat Suomen viennin kasvua etenkin välillisesti. Kotimainen kysyntä ylläpitää talouskasvua tulevana vuosina, vaikka kiihtyvä inflaatio sekä säästämisen lisääntyminen hidastavat yksityisen kulutuksen kasvua. Tuotannollisten investointien kasvu hidastuu kansainvälisen talouden suhdanteen heikentyessä. Asuinrakennusinvestoinnit supistuvat ja investointiaste laskee.

Työllisten määrä kasvaa 1 % v. 2019 ja 0,5 % v. 2020. Työllisyysaste nousee 72,5 prosenttiin v. 2019 ja edelleen 73 prosenttiin v. 2020 ja 73,4 v. 2021.

Julkinen talous on velkaantunut koko noususuhdanteen ajan. Julkinen talous heikkenee ja julkisen talouden alijäämä kasvaa lähivuosina. Talouskasvu vaimenee. Hallitusohjelman toimeenpano ja väestön ikääntyminen kasvattavat julkisia menoja. Julkisen talouden tasapainottaminen edellyttää työllisyyttä, tuottavuutta ja julkista taloutta kohentavia toimia. Valtion ja paikallishallinnon menot ovat ylittäneet tulot vuodesta 2008 lähtien. Valtion ja paikallishallinnon yhteenlaskettu alijäämä on lähes 5,5 miljardia euroa vuonna 2023.

Väestön ikääntyminen kasvattaa julkisia menoja. Menot kasvavat, vaikka uusia menoja kasvattavia päätöksiä ei tehtäisi. Pitkällä aikavälillä julkinen talous ei ole kestäväällä pohjalla.

KOKONAISTALOUELLISET MUUTOKSET JA ENNUSTEET

(%-muutos)	2015	2016	2017	2018	2019**	2020**	2021**
Kuluttajahintaindeksi	-0,2	0,4	0,7	1,1	1,1	1,4	1,7
Ansiotasoindeksi	1,4	0,9	0,2	1,7	2,7	3,1	2,9
(%-yksikköä)							
Työttömyysaste %	9,4	8,8	8,6	7,4	6,5	6,3	6,2
Vaihtotase/BKT	-0,7	-0,3	0,7	-1,6	-1,2	1,3	1,2
Lyhyet korot (Euribor 3kk) %	0,0	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,4	-0,3
Pitkät korot (10 v) %	0,7	0,4	0,5	0,7	0,0	-0,2	-0,1
Veroaste/BKT	43,9	44,0	43,0	42,3	41,9	42,2	42,1
Valtionvelka/BKT	47,6	47,1	46,8	44,8	44,4	43,9	44,3

Lähde: Valtionvarainministeriö Taloudellinen katsaus syksy 2019, **) ennuste

VEROPROSENTIT

	2015	2016	2017	2018	2019	TA2020	TS2021	TS2022
Kunnallisvero	19,25	19,25	19,75	19,75	19,75	19,75	19,75	19,75
Kiinteistöverot								
yleinen prosentti	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
muut asuinrakennukset			1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
yleishyödylliset yhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
vakituinen asuinrakennus	0,37	0,37	0,41	0,41	0,41	0,41	0,41	0,41
rakentamaton rakennuspaikka	3,00	3,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00

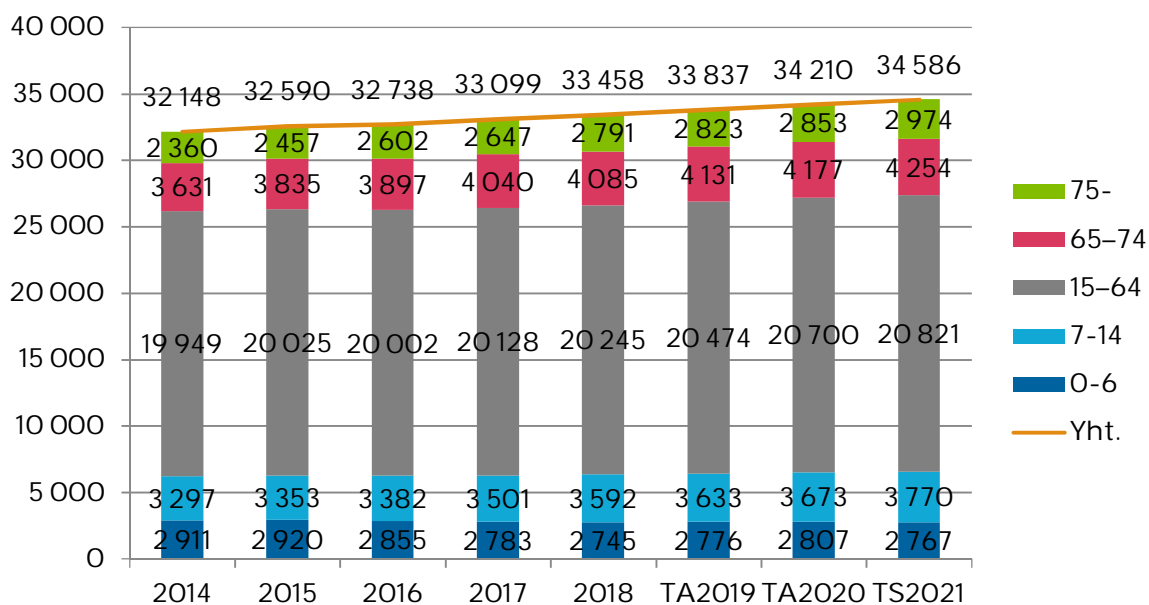
Lain mukaan kaupunginvaltuusto voi vahvistaa muulle kuin vakituksessa asuinkäytössä olevalle asuinrakennukselle erillisen kiinteistöveroprosentin. Vuoden 2011 alusta lukien vahvistettiin kaupungissa yleishyödyllisten yhteisöjen veroprosentiksi 0 %.

VÄESTÖ

Ikäluokat	2014	2015	2016	2017	2018	TA2019	TA2020	TS2021	TS2022
0-6	2 911	2 920	2 855	2 783	2 745	2 776	2 807	2 767	2 727
7-14	3 297	3 353	3 382	3 501	3 592	3 633	3 673	3 770	3 846
15-64	19 949	20 025	20 002	20 128	20 245	20 474	20 700	20 821	20 945
65-74	3 631	3 835	3 897	4 040	4 085	4 131	4 177	4 254	4 336
75-	2 360	2 457	2 602	2 647	2 791	2 823	2 853	2 974	3 112
Yht.	32 148	32 590	32 738	33 099	33 458	33 837	34 210	34 586	34 966
Kasvu	1,10 %	1,37 %	0,45 %	1,10 %	1,08 %	1,13 %	1,10 %	1,10 %	1,10 %

Väestön ikärakenne

4. Riskienarviointi ja -hallinta

Kuntalain 1.1.2014 voimaan tulleet uudet säännökset velvoittavat kunnat järjestämään kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan ja raportoimaan niiden tuloksellisuudesta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat jatkuva osa päivittäistä johtamista, ohjaamista ja työn toteuttamista.

Kaarinan kaupunginvaltuusto hyväksyi loppuvuodesta 2014 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet sekä hallintosäännön muutokset, joissa huomioitiin tarpeelliset määräykset asiaa koskevasta toimivallasta ja tehtävien jaosta.

Kaupungin johtoryhmä on analysoinut osaltaan kaupunkia ja kaupunkikonsernia uhkaavia keskeisimpiä riskejä. Tämän arvioinnin perusteella tärkeimmiksi kaupungin perustehtävän (asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen, kestävä kehitys) toteutumista uhkaaviksi riskeiksi listattiin seuraavat asiat:

Suuri sähkökatkos (2 vrk)

- lamauttaa kaukolämmönjakelun sekä myös erillislämmitettyjen pientalojen lämmitysjärjestelmät
- aiheuttaa ongelmia jätevesien ja hulevesien käsittelyssä
- vaarantaa valaistuksen puuttumisen vuoksi yleistä turvallisuutta
- tietojärjestelmät lakkaavat toimimasta.

Rahoitukseen liittyvät korkoriskit

- esim. johdannaissopimusten negatiiviset markkina-arvot
- voimassaolevien johdannaissopimusten pääomat suuria, tämänhetkinen korkokehitys ja -taso eivät mahdollista sopimuksista luopumista ilman merkittävää tappiota.

Väkivallanteot

- yksittäisen asiakkaan tai työntekijän fyysinen ja psyykinen koskemattomuus on uhattuna.

Suuraggressiot

- usean asiakkaan tai työntekijän fyysisen ja psyykinen koskemattomuus on uhattuna samanaikaisesti (esim. laittomat aseelliset hyökkäykset kaupungin tiloihin)
- suuret inhimilliset ja taloudelliset vahingot.

Vesihuoltoverkoston saastuminen

- vaarantaa vesihuollon asiakkaiden terveyden ja veden saannin.

Puutteet osaamisessa

- uhkana korvausvaatimukset. Lisäksi virheiden korjaaminen aiheuttaa ylimääräistä työtä ja toiminnan tehottomuutta.

Varhainen tukeminen ja ennaltaehkäisevä toiminta epäonnistuu

- kuntalaiset tarvitsevat peruspalvelujen sijaan entistä enemmän raskaampia palveluita. Raskaammat palvelut ovat kalliita, eikä ole kenenkään etu, että asiat etenevät liian pitkälle. Uhka syrjäytymiselle kasvaa.

Talousarvion laadinnan yhteydessä kaupunginhallituksen alaiset toimielimet ja konserniyhteisöt

1. ovat arvioineet, mitkä yllä luetelluista seitsemästä riskistä ovat relevantteja oman toiminnan kannalta ja esittävät lautakuntatason tekstissään, mihin toimenpiteisiin lautakunnan vastuualueilla on tarkoitus ryhtyä vuoden 2019 aikana näiden riskien hallitsemiseksi. Relevantit riskit ja toimenpiteet näiden hallitsemiseksi kuvataan jäljempänä talousarviokirjassa otsikon "Tavoitteiden toteutumisen varmistaminen ja riskienhallinta" alla,
2. ovat analysoineet ja tunnistaneet riskejä, jotka uhkaavat lautakuntatason tavoitteiden saavuttamista sekä esittävät lautakuntatason tekstissään, mihin toimenpiteisiin lautakunnan vastuualueilla on tarkoitus ryhtyä vuoden 2019 aikana näiden riskin hallitsemiseksi. Merkittävimmät riskit ja toimenpiteet näiden hallitsemiseksi kuvataan jäljempänä talousarviokirjassa otsikon "Tavoitteiden toteutumisen varmistaminen ja riskienhallinta" alla.

5. Talousarvion sitovuus

Kaupunginvaltuusto päättää talousarvion noudattamisesta annettavat ohjeet. Ohjeet vahvistetaan talousarviovuodelle 2020. Kaupungin hallintosäännössä on ohjeet talousarvion laadinnalle.

TALOUSARVIO

---

a) Käyttötalousosa

Kaupunginvaltuusto hyväksyy nettobudjetin käyttötalousosassa kaupunginhallitukselle, lautakunnille sekä tässä kirjassa mainituille muille yksiköille. Yksikköä sitovat ne toiminnalliset tavoitteet, jotka on mainittu valtuustoon nähden sitoviksi. Määrärahan sitova luku on toimintakate (nettobudjetti).

b) Investointiosa

Investointiosassa valtuusto hyväksyy nettobudjetin niille kohteille, joiden kohdalla on mainittu tilivelvollinen toimielin ja viranhaltija. Sitovana tavoitteena on nettomääräraha sekä määrärahan käyttötarkoitus. Alle 10.000 euroa maksavat koneet, kalusto, muut tavarat ja aineettomat hyödykkeet kirjataan vuosikuluksi käyttötalousosassa, ellei kyseessä ole kiinteistön ensikertainen kalustaminen.

Kaupunginvaltuusto hyväksyy yli yhden miljoonan euron investointikohteiden hankesuunnitelmat. Teknisen lautakunnan tulee kuulla asianomaista lautakuntaa ennen hankesuunnitelman esittämistä kaupunginhallitukselle edelleen esitettäväksi kaupunginvaltuustolle. Enintään yhden miljoonan euron hankesuunnitelmat hyväksyy tekninen lautakunta kuultuaan ensin asianomaista lautakuntaa.

c) Rahoitusosa

Kaupunginvaltuusto vahvistaa sitovat tavoitteet verotuloihin, valtionosuuksiin, korkotuottoihin, korkokuluihin, muihin rahoitustuottoihin ja rahoituskuluihin. Rahoituslaskelmassa valtuustoon nähden sitovat erät ovat pitkäaikaisten lainojen (yli vuoden päästä erääntyvät lainat) ja antolainasaamisten lisäys.

Tilivelvolliset

Kuntalain mukaan tilivelvollisia ovat toimielinten jäsenet ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Valtuutetut eivät ole tilivelvollisia kaupunginvaltuuston jäsenyydestä. Tilivelvollisen tulee olla virkasuhteessa kaupunkiin. Vahvistaessaan talousarvion kaupunginvaltuusto hyväksyy tilivelvolliset. Tilivelvollisia ovat kaupunginhallituksen ja lautakuntien jäsenten lisäksi kaupunginjohtaja, palvelualuejohtajat sekä ne johtavassa asemassa olevat virkamiehet, jotka on määrätty kaupungin toimielimen esittelijäksi.

KÄYTTÖSUUNNITELMIEN LAATIMINEN JA OSTOLASKUJEN HYVÄKSYJÄT

Talousarvion vahvistamisen jälkeen tilivelvollisten toimielinten tulee vahvistaa käyttösunnitelma. Suunnitelmassa tulee vahvistaa määrärahojen jako toimielimen alaisille vastuualueille sekä vastuualueiden alaiset kustannuspaikkojen vastuuhenkilöt. Kustannuspaikkojen väliset määrärahaajaot vahvistaa palvelualuejohtaja.

Vastuuhenkilö vastaa nettotavoitteen saavuttamisesta ja hyväksyy vastuualueensa ostolaskut. Kaupunginhallitus voi päättää kaikille kaupungin kustannuspaikoille lisäksi muita ostolaskujen hyväksyjä. Kaupunginhallitus vahvistaa kaupunginjohtajan ja palvelualuejohtajien hankintarajat hallintosäännön mukaisesti.

Talousarvion toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin tehtävistä muutoksista päättää kaupunginvaltuusto. Muusta talouden hoidosta antaa ohjeita tarvittaessa kaupunginhallitus.

TALOUSARVION TOTEUTUMISEN SEURANTA JA RAPORTOINTI

Talousarvion toteutumista seurataan kuukausiraportoinnin sekä laajemman puolivuosisraportoinnin avulla. Kuukausiraportit käsitellään johtoryhmässä seuraavan kuukauden 15. päivän jälkeisessä kokouksessa, minkä jälkeen ne käsitellään kaupunginhallituksessa ja tarkastuslautakunnassa. Toimialoilla laaditaan lisäksi lautakuntien käsittelyyn oma raportointi. Kuukausiraportoinnissa käsitellään merkittävimmät poikkeamat talousarvioon ja tarkennetaan loppuvuoden ennustetta.

Kuukausiraporttien lisäksi talousarvion toteutumista ja sitovien tavoitteiden saavuttamista on seurattu puolivuosisraportissa. Puolen vuoden toteutuma antaa ajantasaisemman kuvan alkuvuoden tapahtumista talousarvioprosessin pohjaksi ja raportin perusteella on mahdollista vielä tehdä tarvittavia korjaavia toimenpiteitä ennen vuoden loppua. Puolivuosiraportti valmistuu seuraavan vuoden talousarvioprosessin alussa elokuussa.

MUUTOKSIA EDELLISEEN VUOTEEN

Elinkeinopolitiikka

- **Kaarinan Kehitys Oy:** Kaarinan kaupungin ja Kaarinan Kehitys Oy:n välisen ostopalvelusopimuksen kokonaisarvo on saman suuruinen kuin edellisenä vuonna.
- **Turun seudun kehitys Oy ja Turku Science Park Oy:** Kaarinan kaupungin maksuosuus seudulliseen elinkeinotoimintaan on 7 092,7€ suurempi kuin vuonna 2019.

KOy Kaarinan vuokratalot

- Yhtiö laatii vuonna 2020 oman pitkän aikavälin asuntotuotantosuunnitelman yhdessä kaupungin kanssa. Suunnitelma kytketään kaupungin päivitettävään asuntotuotantohjelmaan.

Tarkastuslautakunta

- Vuonna 2019 tarkastuslautakunnan toiminnallisena tavoitteena on ollut saada kokonaiskuva nuorisovaltuuston, vammaisneuvoston sekä vanhus- ja veteraanineuvoston vaikuttamismahdollisuuksista kaupungin poliittiseen päätöksentekoon.

Kanslia- ja viestintäpalvelut

- Uusi, nykyistä enemmän toimitettua aineistoa sisältävä asukaslehti ilmestyy
- Uusi verkkopalvelu julkaistaan alkuvuodesta
- Sähköisen arkisto otetaan käyttöön
- Työikäisten ja ikäihmisten terveys- ja hyvinvointikysely FinSote tehdään syksyllä

Talous- ja hankintapalvelut

- Tilikunta Oy tuottaa laskentapalvelut Kaarinalle uusilla ohjelmillaan vuoden 2020 alusta alkaen
- Cloudia kilpailutus- ja pienhankintaohjelma otettiin hankinnoissa täyteen käyttöön vuoden 2019 aikana. Uudistettu hankintasäntö astui voimaan 1.9.2019 ja se edellyttää Cloudian käyttöä hankinnoissa lainsäädännön mukaisten kriteerien lisäksi.

Tietohallinto

- Tietohallinnossa on käytetty 2011 lähtien kahta määräaikaista työntekijää. Määräaikaisuuden perusteina ovat olleet mm. koulujen tablet –projekti ja isot käyttöjärjestelmäpäivitykset. Perusteita määräaikaisuuksien jatkamiselle ei enää ole, koska mm. tablet –projektin teettämät lisätyöt ovat muuttuneet tietohallinnon jatkuvaksi toiminnaksi. Palvelualueiden digitalisoituvat toimintaprosessit edellyttävät

aina eritasoisten tietojärjestelmien käyttöönottoa. Jokainen digitalisoitava prosessi lisää kaupungin it-ympäristön hallintatyötä.

- Vuoden 2019 lopussa pääasiassa terveystalveta palvella sovellusasiatuntija jää eläkkeelle. Sovellusasiatuntijan sijalle ei palkata uutta henkilöä, vaan terveystalveta järjestee valttämättömät sovellusasiatuntijan tekemät työt uudelleen parhaaksi katsomallaan tavalla. Sovellusasiatuntijan eläköityessä tietohallintoon vapautuu yksi toimi, jonka nimi muutetaan sovellusasiatuntijasta ict-asiatuntijaan.

Henkilöstöpalvelut

- Vuoden 2020 alusta lukien luovutaan kaupungin henkilöstön omavastuuosuudesta kaupungin uimahallin, kuntokoulun ja kuntosalien käytöstä. Henkilöstölautakunnan kohdalla tämä tarkoittaa sisäisten veloitussten nousua 25 000 eurolla.
- Kannustuspalkkioiden periaatteet muuttuvat 1.1.2020 alkaen niin, että henkilöstölautakunnan budjettiin ei enää varata tätä varten erillistä määrärahaa 25 000 euroa.

Koulutus

- Perusopetuksen oppilasmäärä kasvaa noin 70:lla oppilaalla ja tämä on huomioitu määrärahoissa.
- Perusopetuksen oppimateriaaleihin ja -kirjoihin lisätään määrärahaa oppilasmäärän kasvu huomioiden.
- Virka-apulaisrehtorien rekrytointi siten, että he voivat aloittaa tehtävässä 1.1.2021
- Hoidollispedagoginen ryhmä Valkeavuoren koulussa jatkaa vuonna 2020. Toiminta vakinaistetaan.

Varhaiskasvatus

- Perhepäivähoitoa kehitetään oppimisympäristöjä laajentamalla ja lasten luontosuhdetta lisäämällä. Tähän on saatu mm. hankerahaa.
- Vuoden 2020 aikana tutustutaan markkinoille mahdollisesti tuleviin varhaiskasvatuksen ohjelmistoihin ja varaudutaan tarvittaessa tekemään uusia hankintoja.
- Valtakunnallinen tietovaranto (Varda) tulee edelleen työllistämään varhaiskasvatuksen esimiehiä ja toimistosihteereitä vuoden 2020 aikana. Tietovarantoon viedään vuoden 2020 aikana mm. yksityisen palvelutuotannon lapsi- ja asiakastiedot sekä hoitopaikkojen tiedot.
- Kuovinkadun kunto selvitetään mahdollista peruskorjausta varten. Ruotsinkielistä varhaiskasvatusta tarjotaan omana kunnallisena varhaiskasvatuksena vuokraamalla tilat, kunnes kaupungin uudisrakennushankkeet valmistuvat ja mahdollistavat toiminnan siirtämisen omiin tiloihin. Kuovinkadun suomenkielisille ryhmille järjestetään korvaava palvelu

Kansalaisopisto

- Kansalaisopiston kurssien täyttöaste kasvaa ja kurssien ulkopuolelle jää yhä enemmän halukkaita, ellei tuntimäärää kasvateta.
- Joo-teatteri siirretään nuorisopalveluiden toiminnasta kansalaisopiston kursseiksi.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

- Erityisesti Kaarina-talon pääkirjaston, mutta myös Littoisten sekä Piikkiön omatoimikirjastojen myötä kirjaston käyttöluvut ovat kasvaneet huomattavasti. Nykyisellä henkilöstömäärällä on hyvin haasteellista saada täytettyä kaikkia nykyisten aukioloaikojen asiakaspalveluvuoroja.
- Selvitetään Littoisten ja Piikkiön omatoimikirjastojen mahdollisuudet lisätä aktiivisuutta alueen tojoiden kanssa.

- Saadaan valmiiksi esitys parhaasta tavasta hoitaa matkailuasioiden hoito.
- Kaarina- talo on mahdollistanut kulttuuritarjonnan kasvattamisen. Kun uusi tori ja puisto Kaarina-talon edessä valmistuu, mahdollisuudet esimerkiksi kesätapahtumille paranevat. Jo 2019 on järjestetty tapahtumia Kaarina-talon edustalla. Vuonna 2020 piha-alueesta tulee kesäkaudeksi säännöllinen tapahtuma-alue

Nuorisopalvelut

- Tehdään toiminnan tehostamiseksi kokeilu vuonna 2020, jossa hiljaisimmilta nuorisotiloilta suljetaan yksi ilta ja nuorisotyöntekijä siirtyy tekemään illan joko keskustan nuorisotila Ampperiin tai Piikkiön Kylään. Kokeilun vaikutuksista tehdään kysely loppuvuonna 2020 sekä nuorille että työntekijöille.
- Lisätään nuorisopalveluiden ja koulunuorisotyön yhteistyötä siten, että koulunuorisotyöntekijät tekevät joka toinen viikko perjantai-illan alueensa nuorisotilalla nuorisotyöntekijän työparina.
- Vähennetään sunnuntaillisia vaatimia toimintoja.
- Selvitetään Mid Cafen ja liikennepuiston ulkoistamismahdollisuudet.

Perhe- ja sosiaalipalvelut

- Lasten ja nuorten kanssa tehtävässä työssä laajennetaan systemisen työotteen käyttöä ja henkilökunnan osaamista kehitetään koulutuksella.
- Perheoikeudellinen yksikkö sekä ankkuripoliisi Turun hallinnoimana aloittaa toimintansa.
- Piispanlähteen lastentalossa saatujen hyvien kokemusten pohjalta perheohjaaja kouluun ja päiväkotiin -toimintamallia laajennetaan Hovirinnan alueelle. Toimintamallista tehdään vaikuttavuusarvio, jonka perustella toiminnan painopisteitä suunnitellaan tulevina vuosina.

Ikäihmisten palvelut

- Kotihoito: Liikuntasopimuksia tehdään asiakkaille mahdollisuuksien mukaan, henkilökuntaresurssien lisäys, sijaispoolin perustaminen
- Omaishoito: Perhehoitaja kotiin - omaishoito pilotti
- Varhainen tuki: Palvelutori Eerikin palveluohjauksen kehittäminen, vapaaehtoisten rekrytoinnin ja tukimuotojen kehittäminen ja ravitsemusneuvonta eri asiakasryhmille
- Prosessien kehittäminen yhteistyössä terveyspalveluiden kanssa: Kotiuttaminen ja kuntoutuspolku
- Tiedolla johtaminen: RAI - arviointijärjestelmän saadun tiedon aktiivinen hyödyntäminen
- Teknologian hyödyntäminen: Koneellinen lääkejakelu

Terveyspalvelut

- Terveyskeskuksen palvelukykyä parannetaan.
- Paljon palveluita tarvitsevien palveluketjua tehostetaan.
- Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien palveluita siirretään omaksi toiminnaksi.
- Toimintakeskus Talo suljetaan ja vahvistetaan Nappi-Plätyn toimintaa.
- Saattohoitoa kehitetään edelleen.

Liikunta- ja viherpalvelut

- Itäisten kuntien reitistöhanke on päättynyt. Hankkeessa saatiin aikaiseksi merkittäviä patikointi- ja melontareittejä Kaarinan, Liedon, Paimion ja Sauvon alueella yli 115 km. Pyöräilyreitit (445 km) merkitään vasta kesällä 2020 uuden tieliikenneasetuksen jälkeen.

Reitistö nimettiin Tammireiteiksi ja ne ovat viety sähköisille kartoille reitisto.fi-kotisivuille.

Ympäristölautakunta

- Uuden rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluohjelmiston käyttöönotto.

KILPAILUTUKSET JA HANKINNAT

Hallinnon tukipalvelut

- Tietohallinto hyödyntää paljon KL-kuntahankintojen valmiita kilpailutuksia. Muutoin hallinnon tukipalveluilla ei ole merkittäviä omia kilpailutuksia.

Koulutus

- Hovirinnan koulutalon kalustekilpailutus

Varhaiskasvatus

- Ohjelmistot

Perhe- ja sosiaalipalvelut

- Vaikeavammaisten asumispalvelut 2020-2021 + optio
- Kuntouttava työtoiminta 2020-2021 + optio
- Lastensuojelun laitos- ja avopalvelut (seudullinen)

Ikäihmisten palvelut

- Ikäihmisten tehostettu palveluasuminen (seudullinen)

Terveyspalvelut

- Mielensterveys- ja päihdekuntoutujien asumispalvelut 2020-2021 + optio (seudullinen)
- Päihdehuollon avo-, vieroitus- ja selviämishoidon palvelut 2020-2022 + optio (seudullinen)

Erikoissairaanhoido

- Täydentävän erikoissairaanhoidon konsultaatiot ja tutkimukset

6. Tuloslaskelma

(1000 €) (ulkoinen)	TP 2018	MTA 2019	ENN 2019	RAAMI 2020	HKE 2020	KJ 2020	TA 2020	TA2020/ MTA 2019 ero €	TS 2021	TS 2022
Myyntituotot	15 749	14 959	15 259	15 273	15 299	15 299	15 599	640	15 973	16 356
Maksutuotot	9 972	9 513	10 213	10 223	10 074	10 480	10 145	632	10 388	10 638
Tuet ja avustukset	1 305	1 089	1 489	1 316	1 154	1 154	1 154	65	1 182	1 210
Vuokratuotot	2 998	3 146	3 146	3 212	3 038	3 153	3 053	-93	3 126	3 201
Muut toimintatuotot	3 282	3 554	3 554	3 629	3 447	3 470	3 470	-84	3 554	3 639
Toimintatuotot yhteensä	33 306	32 261	33 661	33 654	33 012	33 556	33 421	1 160	34 223	35 044
Valmistus omaan käyttöön	409	378	378	378	227	227	227	-151	233	240
Henkilöstökulut	-78 577	-79 970	-80 770	-83 385	-83 586	-82 913	-83 203	-3 233	-85 533	-87 928
Palvelujen ostot	-86 051	-88 525	-92 425	-92 905	-93 352	-93 196	-93 126	-4 601	-95 734	-98 414
Aineet, tarv. ja tavarat	-13 521	-13 401	-14 701	-14 301	-14 516	-14 326	-14 450	-1 049	-14 854	-15 270
Avustukset	-13 578	-13 839	-13 739	-13 939	-14 878	-14 389	-14 599	-760	-15 007	-15 428
Vuokrat	-4 096	-4 790	-4 290	-4 790	-4 424	-4 424	-4 424	367	-4 548	-4 675
Muut kulut	-399	-42	-42	-122	-46	-34	-34	8	-35	-36
Toimintakulut yhteensä	-196 221	-200 567	-205 967	-209 442	-210 801	-209 282	-209 836	-9 269	-215 711	-221 751
TOIMINTAKATE	-162 507	-167 927	-171 927	-175 410	-177 562	-175 499	-176 188	-8 261	-181 255	-186 467
Kunnallisvero	127 265	135 159	130 928	143 131	139 711	140 192	140 192	5 033	145 425	150 864
Yhteisövero	4 896	5 660	5 528	5 842	5 699	5 699	5 699	39	5 984	6 184
Kiinteistövero	7 185	7 123	7 342	7 342	7 342	7 342	7 342	219	7 372	7 372
Verotulot yhteensä	139 346	147 942	143 798	156 315	152 752	153 233	153 233	5 291	158 781	164 420
Valtionosuudet	27 618	25 383	28 552	28 428	32 013	32 338	32 338	6 955	30 721	29 185
Verot ja valtionosuudet	166 964	173 325	172 350	184 743	184 765	185 571	185 571	12 246	189 502	193 605
Korkotuotot	444	50	50	50	50	50	50	0	50	50
Muut rahoitustuotot	693	500	1 300	500	500	500	500	0	500	500
Korkokulut	-689	-1 100	-1 100	-600	-600	-1 400	-1 400	-300	-1 860	-1 838
Muut rahoituskulut	-24	-40	-40	-50	-50	-50	-50	-10	-50	-50
Rahoitustuotot ja -kulut	424	-590	210	-100	-100	-900	-900	-310	-1 360	-1 338
VUOSIKATE	4 881	4 807	632	9 233	7 103	9 172	8 483	3 675	6 887	5 800
Poistot	-8 786	-9 000	-11 100	-9 100	-9 100	-9 100	-9 100	-100	-9 900	-9 500
Satunnaiset erät								0		
TULOS	-3 905	-4 193	-10 468	133	-1 997	72	-617	3 575	-3 013	-3 700
Poistoeron lis./väh.	17	17	17	17	17	17	17	0	17	17
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 888	-4 176	-10 451	150	-1 980	89	-600	3 575	-2 996	-3 683

7. Rahoituslaskelma

1000 euroa	TP 2018	TA 2019	ENN. 2019	HKE 2020	TA 2020	TA2020 /ENN. 2019 ero €	TS 2021	TS 2022
Toiminnan rahavirta								
Vuosikate	4 881	5 469	632	7 103	8 483	7 850	6 887	5 800
Tulorahoituksen korjauserät	-2 519	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	0	-2 000	-2 000
Investointien rahavirta								
Investointimenot	-16 237	-27 118	-19 087	-32 747	-31 974	-12 887	-34 367	-39 437
Omaisuuksien myyntitulot	4 081	2 700	2 700	2 700	2 700	0	2 700	2 700
Toiminnan ja inv. rahavirta	-9 794	-20 949	-17 755	-24 944	-22 791	-5 037	-26 780	-32 937
Antolainauksen muutokset								
Ottolainauksen muutos (nto)	3 840	21 000	18 000	25 000	23 000	5 000	27 000	33 000
Muut maksuvalm. muutokset						0		
Rahoituksen rahavirta	3 840	21 000	18 000	25 000	23 000	5 000	27 000	33 000
Rahavarojen muutos	-5 954	51	245	56	209	-37	220	63
Lainakanta 31.12.	77 657	98 657	88 657	113 657	111 657	23 000	138 657	171 657
Velka euroa per asukas	2 321	2 916	2 620	3 322	3 264	644	4 009	4 909
Asukasmäärä	33 458	33 837	33 837	34 210	34 210	373	34 586	34 966
Taseen kertynyt ylijäämä	27 350	23 836	23 174	21 194	22 574	-600	19 578	15 894

8. Valtuustoon nähden sitovat määrärahaerät

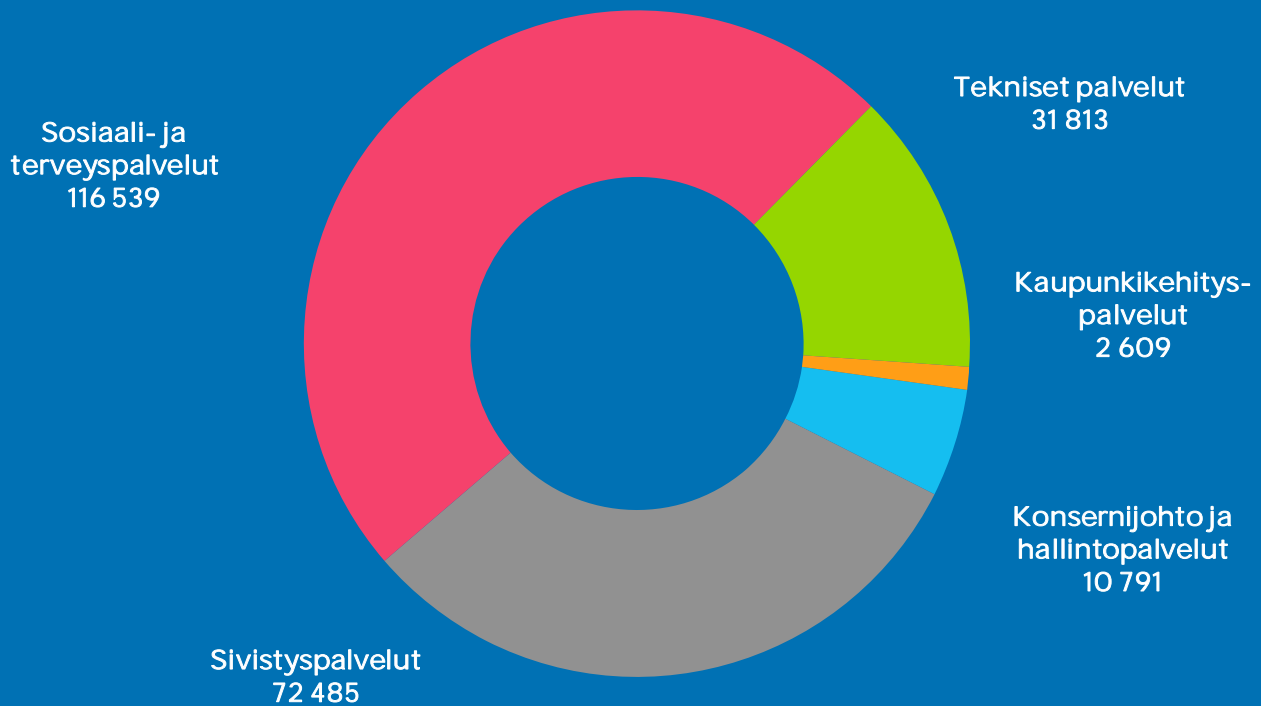
		TP 2018	MTA 2019	ENN 2019	RAAMI 2020	HKE 2020	KJ 2020	TA 2020	TA2020/ MTA2019 ero €	TS 2021	TS 2022
(1000 €)											
Konsernijohto	Tuotot	6									
	Kulut	-4 181	-4 200	-4 200	-4 257	-4 347	-4 270	-4 283	-83	-4 403	-4 526
	Kate	-4 175	-4 200	-4 200	-4 257	-4 347	-4 270	-4 283	-83	-4 403	-4 526
Tarkastus- lautakunta	Tuotot										
	Kulut	-37	-52	-52	-53	-50	-50	-50	2	-51	-53
	Kate	-37	-52	-52	-53	-50	-50	-50	2	-51	-53
Hallinto- palvelut	Tuotot	3 458	1 609	1 609	1 617	2 334	2 334	2 334	726	2 390	2 448
	Kulut	-5 240	-3 853	-3 853	-3 925	-4 756	-4 671	-4 635	-782	-4 765	-4 898
	Kate	-1 783	-2 245	-2 245	-2 308	-2 422	-2 337	-2 301	-56	-2 375	-2 451
Henkilöstö- lautakunta	Tuotot	1 669	1 790	1 790	1 809	1 845	1 845	1 845	55	1 889	1 935
	Kulut	-1 553	-1 794	-1 794	-1 836	-1 847	-1 823	-1 823	-29	-1 874	-1 926
	Kate	116	-4	-4	-27	-2	22	22	26	15	8
Sivistys- lautakunta	Tuotot	4 746	4 024	4 924	4 216	4 489	4 624	4 489	465	4 597	4 707
	Kulut	-63 448	-65 363	-66 263	-68 476	-67 787	-67 425	-67 594	-2 230	-69 486	-71 432
	Kate	-58 702	-61 340	-61 340	-64 260	-63 298	-62 801	-63 105	-1 765	-64 890	-66 725
Vapaa-ajan lautakunta	Tuotot	480	349	349	366	351	402	402	53	411	421
	Kulut	-4 726	-4 870	-4 870	-4 999	-4 952	-4 882	-4 891	-21	-5 028	-5 169
	Kate	-4 246	-4 521	-4 521	-4 633	-4 602	-4 480	-4 489	32	-4 617	-4 747
Sosiaali- ja terveys- lautakunta	Tuotot	10 829	10 182	10 182	10 663	10 888	11 038	10 888	706	11 150	11 417
	Kulut	-68 361	-68 749	-69 949	-72 031	-74 107	-73 365	-73 709	-4 959	-75 772	-77 894
	Kate	-57 532	-58 567	-59 767	-61 368	-63 219	-62 326	-62 820	-4 253	-64 623	-66 477
Erikois- sairaanhoido	Tuotot										
	Kulut	-40 521	-40 910	-43 310	-42 910	-42 910	-42 910	-42 830	-1 920	-44 029	-45 262
	Kate	-40 521	-40 910	-43 310	-42 910	-42 910	-42 910	-42 830	-1 920	-44 029	-45 262
Tekninen lautakunta	Tuotot	32 633	33 859	34 359	34 469	33 109	33 274	33 424	-434	34 226	35 048
	Kulut	-29 855	-31 853	-32 753	-32 099	-31 786	-31 678	-31 813	40	-32 704	-33 619
	Kate	2 778	2 006	1 606	2 370	1 323	1 596	1 611	-395	1 523	1 428
Kaupunki- kehitys- lautakunta	Tuotot	3 610	3 998	3 998	4 189	4 117	4 140	4 140	142	4 240	4 342
	Kulut	-1 763	-1 618	-1 618	-1 669	-1 669	-1 619	-1 620	-3	-1 666	-1 712
	Kate	1 848	2 381	2 381	2 520	2 448	2 521	2 520	139	2 574	2 629
Ympäristö- lautakunta	Tuotot	654	483	483	506	506	526	526	43	539	552
	Kulut	-907	-959	-959	-989	-989	-988	-989	-30	-1 017	-1 045
	Kate	-253	-476	-476	-483	-483	-462	-463	13	-478	-494
Yhteensä	Tuotot	58 084	56 294	57 694	57 835	57 640	58 184	58 049	1 755	59 442	60 869
	Kulut	-220 591	-224 221	-229 621	-233 245	-235 202	-233 683	-234 237	-10 015	-240 795	-247 538
Toimintakate		-162 507	-167 927	-171 927	-175 410	-177 562	-175 499	-176 188	-8 261	-181 353	-186 669

9. Vertailuhinnat

Vertailuhinnat, toimintakate/asukas	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TA 20/19
Konsernijohto:					
Kaupunginvaltuusto	7	6	8	7	-6,4 %
Kaupunginhallitus	95	91	90	92	2,3 %
Konsernihallinto	27	28	26	26	-1,9 %
Hallintopalvelut (toimintakulut/asukas)					
Kanslia- ja viestintäpalvelut	23	25	35	30	-15,6 %
Talous- ja hankintapalvelut	57	57	60	60	-0,5 %
Tietohallinto	45	43	42	46	7,7 %
Henkilöstöpalvelut	45	46	53	53	-0,4 %
Sivistyspalvelut					
Perusopetus	822	865	908	902	-0,7 %
Lukiokoulutus	86	82	90	88	-2,2 %
Varhaiskasvatus	662	699	709	757	6,8 %
Vapaa-ajan palvelut	110	127	134	131	-1,8 %
Sosiaali- ja terveystalvet					
Lastensuojelupalvelut	135	131	131	129	-1,8 %
Vammaispalvelut	295	298	292	301	2,8 %
Ikäihmistien palvelut	549	578	579	634	9,5 %
Avosairaanhoido	113	130	120	152	26,2 %
Hammashuolto	59	61	61	64	5,4 %
Erikoissairaanhoido	1 191	1 211	1 209	1 252	3,6 %
Tekniset palvelut (toimintakulut/asukas)					
Hulevesi	2	2	3	3	-13,1 %
Joukkoliikenne	49	44	45	47	4,8 %
Vesihuoltolaitos	101	118	124	131	5,2 %
Puhtaus- ja ravintopalvelut	165	242	247	231	-6,6 %
Kiinteistönhoito ja isännöinti	156	181	197	195	-1,0 %
Rakennuttaminen ja kunnossapito	44	65	69	73	6,7 %
Liikuntapalvelut	101	103	105	107	1,9 %
Kaupunkikehityspalvelut (toimintakulut/asukas)					
Kaavoitus	14	14	15	16	0,3 %
Maaomaisuuden hallinta	13	13	9	8	-4,1 %
Ympäristönsuojelu	14	13	13	13	0,5 %
Rakennusvalvonta	13	14	15	16	2,2 %

Käyttötalousosa

Käyttötalousosan menot, 1000 euroa

10. Kaupunkikonserni

10.1. Konsernijohto: kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja ja elinkeinopolitiikka

KONSERNIJOHTO

Kaupunginvaltuusto	kaupunginjohtaja
Kaupunginhallitus	kaupunginjohtaja
Kaupunginjohtaja	kaupunginjohtaja, kaupunginhallituksen pj.
Elinkeinopolitiikka	kaupunginjohtaja

TOIMINTA-AJATUS

Konsernijohtoon lukeutuvat kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja sekä elinkeinopolitiikka. Kaupunginvaltuusto päättää voimavarojen käytöstä, strategiasta ja kaupungin toimintaan keskeisemmin vaikuttavista asioista. Kaupunginhallitus yhdessä kaupunginjohtajan kanssa johtaa kaupungin käytännön toimintaa ja valmistelee kaupunginvaltuustolle menevät asiat.

TOIMINTASUUNNITELMA

Kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuusto osallistuu aktiivisesti ja ohjaa Kaarina-strategian toteutumista. Valtuusto ohjaa aktiivisesti mahdollisen soteuudistukseen valmistautumista. Valtuusto seuraa toiminnan kehittämis- ja talouden tasapainottamissuunnitelman pohjalta päätettyjen toimenpiteiden toteutumista. Kaupunginvaltuusto luo edellytyksiä asukasluvun kasvulle.

Kaupunginhallitus

Kuntalain velvoittamana kaupunginhallitus vastaa muun muassa kunnan hallinnosta ja taloushoidosta, valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta sekä edustaa kuntaa työnantajana, vastaa kunnan toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä huolehtii kunnan toiminnan omistajaohjauksesta sekä huolehtii kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Kaupunginhallitus vastaa Kaarina-strategian jalkauttamisesta. Kaupunginhallitus valmistautuu sote-uudistukseen. Toimintaa sopeutetaan niin, että uudistuksen jälkeenkin Kaarina on elinvoimainen kaupunki.

Toiminnan kehittämis- ja talouden tasapainottamissuunnitelman toteutumisen seurannan ohjaamista varten perustettu erillinen taloustyöryhmä jatkaa työtään. Talouden tasapainottamistyötä jatketaan.

Uusien merkittävien investointien osalta selvitetään eri rahoitusvaihtoehdot. Kaupunginhallitus ohjaa aktiivisesti kiinteistöstrategian tekemistä.

Kaupunginjohtaja

Kaupunginjohtajan tavoitteet määritetään Kuntalain edellyttämässä johtajasopimuksessa ja siinä sovitussa vuosittaisessa kehityskeskustelussa kaupunginjohtajan ja kaupunginhallituksen puheenjohtajiston kanssa.

Elinkeinopolitiikka

Kaarinan Kehitys Oy

Kaarinan kaupungin ja Kaarinan Kehitys Oy:n välisen ostopalvelusopimuksen kokonaisarvo on 210.000 euroa. Tästä yhtiön perustoimintojen hoitamiseen varataan 155.000 euroa. Loppu 55.000 euroa varataan seuraavasti:

- Yrityspalveluiden ja työllistämisen tehostaminen ja elinkeino-ohjelman toteuttaminen 55.000 euroa

Turun seudun kehitys Oy ja Turku Science Park Oy

Turun seudun kuntien omistama Turun seudun kehitys Oy ostaa kuntien elinkeinopalvelut ostopalvelusopimuksen mukaisesti Turku Science Park Oy:ltä.

Turku Science Park Oy tuottaa Turun seudun kunnille yrityspalveluita ja toimii myös korkeakoulujen innovaatioiden kaupallistajana ja liiketoiminnan kehittäjänä. Yrityksille tuotetaan lisäarvoa tarjoamalla Suomen parhaat tukipalvelut liiketoiminnan aloittamiselle, kehittämiselle, verkostoitumiselle, kasvulle ja kansainvälistymiselle.

Turku Science Park Oy tarjoaa alueen yrityksille monitasoisesti uusia verkostoja ja kasvamisen mahdollisuuksia, tukien erityisesti korkean teknologian yritysten toimintaa. Turku Science Park yhdistää yritysten strategiset kehitys- ja tutkimustarpeet erityisesti alueen korkeakouluihin, mutta myös esimerkiksi kaikkien Suomen teknillisiin korkeakouluihin, nopeuttaen tuote-, tuotanto-, liiketoiminta- ja osaamiskehitystä ja markkinoille tuloa. Yhtiö mahdollistaa oppilaitoksen tutkijoiden ja yritysten saumattoman yhteistoiminnan, mikä johtaa yritysvetoiseen, monialaiseen ja tuloksekkaaseen innovaatioyhteistyöhön.

Life Science –kiihdyttämö, Smart Chemistry Park, Spark up, Turku Future Technologies sekä uusi meri- ja valmistavan teollisuuden kiihdyttämö toimivat uusien liiketoimintakonseptien kiihdyttäjinä, joiden toimintaa vakiinnutetaan. Toimintaa tehdään yhteistyössä laajojen sidosryhmien kanssa. Rahoituksen hakeminen yrityksille on keskeisessä asemassa.

Kaarinan kaupungin maksuosuus seudulliseen elinkeinotoimintaan on 9,85€/asukas eli vuonna 2020 (31.12.2018 asukasluvun mukaan) 329 562€. Tämän lisäksi seudulliseen elinkeinotoimeen esitetään lisäkehitysinvestointia lentokenttätoimintojen tukemiseksi 19 965€.

MUUTOKSET EDELLISEEN VUOTEEN

Elinkeinopolitiikka

Kaarinan Kehitys Oy

Kaarinan kaupungin ja Kaarinan Kehitys Oy:n välisen ostopalvelusopimuksen kokonaisarvo on saman suuruinen kuin edellisenä vuonna.

Turun seudun kehitys Oy ja Turku Science Park Oy

Kaarinan kaupungin maksuosuus seudulliseen elinkeinotoimintaan on 7 092,7€ suurempi kuin vuonna 2019.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strateginen tavoite	Tavoite	Mittarin tavoitearvo
<p>Viihtyisä, turvallinen ja toimiva lähiympäristö</p> <p><i>Hyvä, toimiva ja terveellinen ympäristö</i></p> <p>Hyvinvoinnin edistäminen ennakoivasti</p> <p>Vastuullinen johtaminen</p>	<p>Ilmasto-ohjelman laatiminen</p> <p>Kaupunki laatii ilmasto-ohjelman kestävän kehityksen periaattein konkreettisin tavoittein.</p> <p>Hanketta johtaa kaupunginjohtaja. Ohjelma laaditaan laajalla yhteistyöllä osallistamalla kuntalaisia, kolmatta sektoria, yrityksiä, luottamushenkilöorganisaatioita ja omaa henkilöstöä.</p> <p>Hanketta varten vuodelle 2020 varataan 10 000 euroa.</p>	<p>Ohjelma on valmis vuoden 2020 loppuun mennessä</p>
<p>Vastuullinen johtaminen</p> <p><i>Kustannus- ja laatutietoinen johtaminen</i></p>	<p>Palveluiden jatkuva parantaminen Lean-menetelmiä soveltaen</p>	<p>Kaupunginhallitus seuraa aktiivisesti palveluiden parantamista Lean-menetelmiä soveltaen osana toiminnan kehittämis- ja talouden tasapainotussuunnitelman valmistelua.</p>
<p>Vastuullinen johtaminen</p> <p><i>Kustannus- ja laatutietoinen johtaminen</i></p>	<p>Toiminnan kehittämis- ja talouden tasapainotusohjelman päivittäminen</p>	<p>Toiminnan kehittämis- ja talouden tasapainotusohjelma on päivitetty kevään 2020 aikana.</p>
<p>Sujuvat ja turvalliset arjen palvelut läheltä</p> <p><i>Fyysisen turvallisuuden, esteettömyyden ja tietoturvallisuuden varmistaminen kaupungin palveluissa</i></p>	<p>Kaarinan kaupungin jatkuvuudenhallinta-projektin toteuttaminen</p>	<p>Projektissa tunnistetaan kriittiset toiminnot ja palvelut sekä tuotetaan ja kootaan yhteen toimintamalleja, työkaluja ja hyviä käytänteitä Kaarinan kaupungin sietokyvyn kasvattamiseksi häiriö- ja poikkeamatilanteissa.</p>
<p>Vastuullinen johtaminen</p> <p><i>Kustannus- ja laatutietoinen johtaminen</i></p> <p><i>Kokonaisvaltainen tapa tarkastella valmisteltavia ja päätettäviä asioita</i></p>	<p>Kaupunkiorganisaation toimivuuden arviointi</p>	<p>Organisaation toimivuuden arvioinnin perusteella on tehty tarvittavat päätökset viranhaltija- ja toimielinorganisaation muuttamiseksi.</p>

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN VARMISTAMINEN JA RISKIENHALLINTA

Tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit

Toimiva ja tuloksellinen omistajaohjaus edellyttää, että konsernijohto seuraa ja valvoo aktiivisesti konserniyhteisöille asetettujen tavoitteiden sekä omistajapoliittisten linjausten toteutumista. Konsernijohtolle tuleekin taata riittävät voimavarat seurantaan ja valvontaan. Konserniyhteisöjen tulee osaltaan sitoutua raportoimaan esimerkiksi tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan tuloksellisuudesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä toiminnan kestävyteen ja omaisuuden arvon kehittymiseen vaikuttavista tekijöistä. Kuntakonserniin kuuluvien yhtiöiden yhtiöjärjestyksiin tulee sisällyttää määräykset, jotka varmistavat kunnan omistajaohjauksen toteutumisen tytäryhtiössä.

Talouden tasapainotavoitteen toteutumisen uhkana on kaupungin väestönkasvun pysähtyminen, työttömyyden lisääntyminen, yritysten kilpailukyvyen heikkeneminen ja kaupungin hyvinvoinnin huonontuminen. Seurauksena on kaupungin verotulojen pieneneminen, kulujen kasvaminen ja palvelutarpeen lisääntyminen. Koska sote- ja maakuntauudistus vähentää merkittävästi kaupungin verotulojen määrää ja samanaikaisesti investointitarpeet ovat kasvussa, kaupungin rahoitusvaje saattaa kasvaa ennakoitua suuremmaksi. Tämän riskin pienentämiseksi laadittua talouden tasapainotussuunnitelmaa tulee seurata tiiviisti ja reagoida aktiivisesti ja riittävän ajoissa mahdollisesti muuttuviin talousnäkyymiin. Väestön kasvulle luodaan edellytyksiä elinkeinoelämän toimintaympäristön kehittämällä ja maankäytön hyvällä suunnittelulla. Talousraportointia parannetaan edelleen niin, että raportointi on ajantasaista ja raportoinnissa keskitytään päätöksenteon kannalta olennaisiin asioihin.

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suoritteet	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TA 20/19
Kaupunginvaltuusto								
Kokoukset	10	10	11	11	10	10	8	-20,0 %
Käsitellyt asiat *	135	141	201	167	170	170	170	0,0 %
Valtuustoaloitteet *	16	28	72	31	42	42	42	0,0 %
Kaupunginhallitus								
Kokoukset	24	28	27	28	28	28	22	-21,4 %
Käsitellyt asiat *	420	415	528	424	500	500	500	0,0 %
Elinkeinopolitiikka								
Perustettujen yritysten määrä **	152	159	197	158	182	182	182	0,0 %
Työpaikkojen määrä **	9 324	9 305	9 487		9 400	9 400	9 400	0,0 %
Toimipaikkojen määrä **	1 936	2 076	2 028		2 085	2 085	2 085	0,0 %

* Vuosien 2019–2020 luvut ovat arvioita

** Vuosien 2016–2018 luvut perustuvat Tilastokeskuksen tietoihin, vuosien 2019–2020 luvut ovat arvioita.

Vertailuhinnat	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TA 20/19
Kaupunginvaltuusto Toimintakulut euroa/ asukas	5,94	6,19	7,26	5,84	7,62	7,57	7,13	-6,4 %
Kaupunginhallitus Toimintakulut euroa/ asukas *)	92,91	95,24	95,11	90,75	90,30	93,45	92,36	2,3 %
Kaupunginjohtaja Toimintakulut euroa/ asukas	9,15	7,67	8,55	11,16	9,26	9,37	9,02	-2,6 %
Elinkeinopolitiikka Toimintakulut euroa/ asukas	15,81	16,72	18,81	17,15	16,94	16,69	16,69	-1,5 %
Konsernijohto yhteensä Toimintakulut euroa/ asukas	123,81	125,82	129,73	124,90	124,12	127,08	125,20	0,9 %

*) kuluihin sisältyy kaupungin yhteistoimintaosuudet

TALOUS

1 000 euroa	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TA 20/19
Tuotot	0	0	6	0	0	0	0,0 %
Kulut	-4 119	-4 295	-4 181	-4 200	-4 347	-4 283	2,0 %
Kate	-4 119	-4 295	-4 175	-4 200	-4 347	-4 283	2,0 %

10.2. Kaarinan Kehitys Oy

TOIMINTA-AJATUS

Kaarinan Kehitys Oy on kaupungin ja yrittäjien yhteinen elinkeinoyhtiö, jonka tehtävänä on osallistua kaupungin elinkeinopolitiikan suunnitteluun sekä kaupungin elinkeino-ohjelmassa määriteltyjen tavoitteiden toteuttamiseen. Toiminnan tavoitteena on:

- olla Turun seudun vetovoimaisin kaupunki yrittäjien ja yritysten sekä niiden henkilöstön näkökulmasta
- parantaa yrittämisen edellytyksiä Kaarinassa siten, että jo olemassa olevat yritykset menestyvät ja uusia yrityksiä syntyy
- elinkeinoelämän tarpeiden ymmärtäminen ja niihin vastaaminen luomalla tiivis ja säännöllinen yhteistyö yrittäjien sekä muiden seudullisten yhteistyötahojen kanssa.

Kaarinan kaupungin elinkeino-ohjelman 2016-2025 strategiset tavoitteet ovat seuraavat: 1. Yritysystävällisin kaupunki, 2. Aktiivinen yhteistyö ja 3. Vetovoimainen Kaarina. Tavoitteiden mukaan vahvistetaan kaupungin yritys lähtöistä toimintaa, kehitetään laaja-alaista yhteistyötä seudun eri toimijoiden kanssa ja lisätään Kaarinan houkuttelevuutta vahvistamalla kaupungin vetovoimatekijöitä.

TOIMINTASUUNNITELMA

Kaarinan Kehitys Oy:n toiminnan perustana ovat kaupungin ja yritysten välisenä linkkinä toimiminen, verkostoituminen ja tapahtumat yritysten kanssa, yhteistyö seudullisen kehittämissyhtiön kanssa sekä yritysten tarpeiden tunnistaminen ja niihin vastaaminen. Elinkeino-ohjelmassa 2016 – 2025 on määritelty kaupungin elinkeinopoliittiset tavoitteet, painotukset ja resurssit lähivuosille (2016-2020).

Kaarinan Kehitys Oy:n vuoden 2020 toiminnan keskeisiksi kärjiksi on valittu yritysten kasvun ja kehittymisen tukeminen, kaarinalaisten yritysten ja menestystarinoiden esilletuominen, yhteistyö ja tapahtumat yritysten kanssa, yritysten keskinäisen verkostoitumisen lisääminen, yritysten ja kaupungin välisen vuoropuhelun tiivistäminen ja aktivoiminen ja yritysmyönteisyyden ja yritysmyönteisen maineen ylläpitäminen ja parantaminen. Tavoitteena on, että Kaarina on rohkea yrittäjyyden asiantuntija, edistäjä ja esille tuoja.

Hyvä yritysilmapiiri edellyttää kokonaisvaltaista yrittäjämönteisyyttä sekä ruohonjuuritasolla että kaikessa päätöksenteossa. Kaupungin työntekijöiden asenne ja joustavuus ovat yritysmyönteisyyden perusta. Hyvä ja toimiva yhteistyö kaupungin eri toimialojen kanssa on tärkeää. Yritysmyönteisyyteen tarvitaan tiivistä vuorovaikutusta yritysten ja yrittäjäyhteisöjen kanssa. Kaarinan Kehitys Oy:n työntekijöiden tehtävänkuvassa aktiivinen yhteydenpito yrityksiin korostuu. Yritysasiamies/toimitusjohtaja on oikeutettu osallistumaan Kaarinan Yrittäjien hallituksen kokouksiin sekä Krossin jaoston kokouksiin.

Asiakastyytyväisyyttä seurataan maakunnallisten ja kansallisten tutkimusten kautta. Tavoitteena on Kaarinan sijoittuminen mittauksissa edelleen kärkisijoille Suomen 50 suurimman kaupungin joukossa.

Kaarinan työpaikkaomavaraisuutta ja yritysten määrää seurataan ja niiden pitkäaikavälin kehitystä esitetään kaupungin talousarviokirjassa sekä arvioidaan kehitystä sanallisesti. Tavoitteeksi asetetaan 70%:n työpaikkaomavaraisuus ja yritysten määrän kasvattaminen vuosittain.

TALOUSARVIO

Kaarinan Kehitys Oy:n vuoden 2020 budjetti on laadittu kaupungin yleisen raamin mukaisesti, mutta ostopalvelusopimukseen ehdotetaan lisättäväksi kaksi toiminta-aktiiviteettia.

Yhtiö ehdottaa kaupungin kanssa tehtäväksi ostopalvelusopimusta, jonka kokonaisarvo on 210.000 euroa. Tästä yhtiön perustoimintojen hoitamiseen varataan 155.000 euroa. Loppu 55.000 euroa ehdotetaan varattavaksi seuraavasti

- Yrityspalveluiden ja työllistämisen tehostaminen ja elinkeino-ohjelman toteuttaminen 55.000 euroa

Kaarinan Kehitys Oy toimii vuokratiloissa ja yhtiön palveluksessa on vuonna 2020 3 henkilöä (toimitusjohtaja/yritysasiamies, yritysasiamies/työllisyyskoordinaattori sekä toimistosiihteeri).

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN VARMISTAMINEN JA RISKIENHALLINTA

Kaarinan Kehitys Oy:n tavoitteiden toteuttamisen kannalta merkittävimmiksi riskeiksi on tunnistettu seuraavat:

1. Myönteisen yritysimage (ja asiakastyytyvyyden) "rapautuminen"
  - a. Yritykset ja sidosryhmät otetaan tiiviimmin mukaan kehittämissyhteistyöhön.
  - b. Vahvistetaan vuorovaikutusta kaupungin päättäjien ja yritysten kanssa
  - c. Vahvistetaan vuorovaikutusta kaupungin eri toimialojen kanssa
2. Toiminnan riittävä resursointi ja rahoituspohjan kapeus
  - a. Pienen (3 henkeä) organisaation palvelukyky on rajallinen ja henkilöriski korostuu. Yhtiössä pyritään vahvistamaan verkostoitumiseen perustuvaa toimintamallia panostamalla henkilöstön osaamistason kehittämiseen, tietotekniikan parempaan hyödyntämiseen ja viestintään.
  - b. Yhtiöllä ei ole aina välttämättä mahdollisuuksia reagoida muuttuviin tilanteisiin tai tarpeisiin niukan resursoinnin vuoksi
3. Epäonnistuminen verkostoitumisessa ja sidosryhmäyhteistyössä
  - a. Investointi- ja sijoittumispäätöksiä tehtäessä yritysten asiointikokemuksella on merkittävä vaikutus kaupungin yritysimageeseen. Yhtiö pyrkii vaikuttamaan siihen, että koko kaupunkiorganisaatiossa noudatetaan asiakaslähtöisyyttä ja yritysystävällisyyttä
  - b. Elinkeino-ohjelman päivityksessä esiin nousseet kehittämiskohteet huomioidaan yhtiön toiminnassa.
4. Tulipalo, sähkökatkot ja tietoliikenneongelmat
  - a. Lamauttaa käytännön toiminnan vaikeuttaen normaalia asiakaspalvelua ja viestintää. Lyhytkestoisina vaikutus ei merkittävä.
  - b. Varmistetaan asiakasrekisterien ja tiedostojen varmuuskopiot ja sijainti.

TULOSLASKELMA

KAARINAN KEHITYS OY	TA 2020	TA 2019	TP 2018
LIKEVAIHTO	244 000	266 000	357 925
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	0
Materiaalit ja palvelut	-5 000	-5 000	-98 770
Henkilöstökulut	-171 200	-178 601	-165 441
Poistot ja arvonalentumiset	-950	-950	-1 268
Liiketoiminnan muut kulut	-65 050	-80 050	-86 159
LIKEVOITTO (-TAPPIO)	1 800	1 399	6 287
Rahoitustuotot ja -kulut	370	370	394
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	2 170	1 769	6 681
Tilikauden verot	-400	0	-1 446
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	1 770	1 769	5 235

10.3. Muut keskeiset konserniyhteisöt

Muut keskeiset konserniyhteisöt kaupunginjohtaja

10.3.1 KOy Kaarinan Vuokratalot

TOIMINTA-AJATUS

Kiinteistö Oy Kaarinan Vuokratalojen toiminta-ajatuksena on tarjota kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja.

TOIMINTASUUNNITELMA

Yhtiö omistaa ja vuokraa kohtuuhintaisia asuinhuoneistoja Kaarinan kaupungissa. Yhtiö jatkaa kiinteistöjensä energiatehokkuuden parantamista laaditun suunnitelman mukaisesti.

MUUTOKSET EDELLISEEN VUOTEEN

- Yhtiö laatii vuonna 2020 oman pitkän aikavälin asuntotuotantosunnitelman yhdessä kaupungin kanssa. Suunnitelma kytketään kaupungin päivitettävään asuntotuotantoon ohjelmaan.

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN VARMISTAMINEN JA RISKIENHALLINTA

Yhtiö on laatinut pelastussuunnitelmat kaikkiin kiinteistöihin. Suunnitelmasta on tiedotettu asukkaita. Pelastussuunnitelmassa on kiinnitetty huomiota varautumiseen sähkön- tai vedenjakelun häiriötilanteissa.

Yhtiö salkuttaa kiinteistönsä.

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suoritteet	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TA 20/19
KOy Kaarinan Vuokratalot							
Keskivuokra	10,80	10,80	11,08	11,15	11,15		
Käyttöaste %	93 %	90 %	92 %	94 %	94 %	94,0 %	0,0 %
Vertailuhinnat	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TA 20/19
KOy Kaarinan Vuokratalot							
Liikevaihto	5 150 759	5 087 587	5 293 630	5 530 425	5 423 250	6 100 000	12,5 %
Kiinteistöjen hoitokulut	2 935 799	2 923 983	3 155 444	3 454 903	3 671 632	4 157 900	13,2 %
Rahoituskulut	976 866	1 008 143	934 207	919 477	939 950	690 000	-26,6 %

10.3.2 As Oy Katariinankulma Kaarina

TOIMINTASUUNNITELMA

Yhtiö valmistui vuonna 2018.

TOIMINTA-AJATUS

Yhtiön toiminta-ajatuksena on vuokrata senioreille suunniteltuja asuntoja niitä tarvitseville ja Kaarinan kaupungille vanhustyön toimistotiloja sekä palvelutori-tila.

Vuokrilla katetaan yhtiön hoito- ja pääomakulut.

11. Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta tarkastuslautakunnan pj

TOIMINTA-AJATUS

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunta huolehtii kunnan ja sen tytäryhteisöjen tilintarkastuksen yhteensovittamisesta. Tarkastuslautakunta antaa vuosittain kaupunginvaltuustolle arviointikertomuksen, jossa arvioidaan edellinen päättynyt tilikausi.

TOIMINTASUUNNITELMA

Tarkastuslautakunta tekee esityksen tilinpäätöksen käsittelystä ja vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille. Lautakunta kokoontuu vuoden aikana noin 11 kertaa. Ulkoinen tilintarkastaja tekee konsernissa noin 50 työpäivää tarkastustyötä.

Kuntalain mukaan tarkastuslautakunnan tehtäviin kuuluu valvoa sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Vuonna 2020 tarkastuslautakunnan tavoitteena on saada yleiskuva kaupungin hankintatoimesta, hankintasäännön, hankintaohjeen ja Cludia-ohjelman toimivuudesta hankintojen apu- ja valvontavälineenä.

MUUTOKSET EDELLISEEN VUOTEEN

Vuonna 2019 tarkastuslautakunnan toiminnallisena tavoitteena on ollut saada kokonaiskuva nuorisovaltuuston, vammaisneuvoston sekä vanhus- ja veteraanineuvoston vaikuttamismahdollisuuksista kaupungin poliittiseen päätöksentekoon.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strateginen tavoite	Tavoite	Mittarin tavoitearvo
Vastuullinen johtaminen <i>Kustannus- ja laatutietoinen johtaminen</i>	Yleiskuvan saaminen kaupungin hankintatoimesta sekä hankintasäännön, hankintaohjeen ja Cludia-ohjelman toimivuudesta hankintojen apu- ja valvontavälineenä.	31.12.2020 mennessä on saatu kokonaiskuva kaupungin hankintatoimen toimivuudesta.

TALOUS

1 000 euroa	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TA 20/19
Tuotot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Kulut	-28	-38	-37	-52	-50	-50	-4,5 %
Kate	-28	-38	-37	-52	-50	-50	-4,5 %

12. Hallintopalvelut

Hallintopalvelut   hallintojohtaja

TOIMIALUEEN KATSAUS

Sähköisten toimintatapojen kehittäminen jatkuu hallintopalveluissa vuonna 2020. Käynnissä ja käynnistymässä on useita hankkeita, joiden tavoitteena on edistää ajasta ja paikasta riippumatonta asiointia. Tietohallinnon tuki palvelualueille tässä digitaalisen palveluiden hyödyntämisessä on ehdottoman tärkeää.

Kaupungin uudet verkkosivut julkaistaan alkuvuodesta 2020. Uudistettavat sivut ovat nykyistä helppokäyttöisemmät ja asiakaslähtoisemmät ja toimivat mobiililaitteilla vaivattomasti. Saavutettavuusvaatimukset on huomioitu sivuilla ja ne toteuttavat kaupungin strategiaa ja ilmentävät brändiä.

Kaupungin asiakirjahallintaa on kehitetty määrätietoisesti viime vuosien aikana ja vuonna 2020 otetaan iso askel kehittämistyössä uuden sähköisen arkiston käyttöönoton myötä. Sähköinen arkisto luo perustan kaupungin asiakirjahallinnan digitalisoinnille ja mahdollistaa paperiarkistosta luopumisen.

Laskentapalveluja tuottavan Tilikunta Oy:n johtoajatuksena on kehittää prosesseja paperittomaksi ja saada kaikki tarvittava tieto siirtymään sähköisesti. Tilikunta Oy ottaa käyttöön ensi vuoden alusta uudet taloushallinnon ja henkilöstöhallinnon ohjelmat, joiden avulla edellytykset prosessien sähköistämiseen moninkertaistuvat.

Henkilöstöpalveluissa puolestaan uusi sähköinen palvelu, Esimieskompassi, tukee esimiestyötä varhaisessa välittämisessä.

Kaupungin asukaslehti, Kaarina tiedottaa -lehti, ilmestyy jatkossa nykyistä paksumpana, mutta kustannussyistä harvemmin, noin neljästi vuodessa. Samalla lehti muuttuu tiedotuslehdestä asukaslehdeksi, jossa toimitettuja juttuja on aiempaa enemmän.

Henkilöstöpalvelut jatkaa työtään, jotta henkilöstön sairauspoissaolojen määrää vähenisi. Painopisteenä on löytää keinoja, joilla ennakoivasti voidaan edistää henkilöstön työhyvinvointia. Esimerkkinä voidaan mainita, että Kaarinan uimahallin ja kuntokoulun käyttö on kaupungin henkilöstölle jatkossa maksuton muutaman vuoden tauon jälkeen.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yksikössä alkoi lokakuussa 2019 elintapaohjauksen kehittämiseen liittyvä hanke. Hankkeeseen palkattu ravitsemusterapeutti kouluttaa terveystalouden ja ikäihmisten palveluiden henkiöstöä ravitsemusosaamisessa sekä tarjoaa ravitsemusneuvontaa kohdennetuille asiakasryhmille.

Syksyllä 2020 tehdään Kaarinassa laaja kyselytutkimus työikäisille ja ikäihmisille. Tämän aikuisväestön "kouluterveyskyselyn" avulla saadaan tietoa kaarinalaisten palvelutarpeista ja palvelukokemuksista toiminnan kehittämistä varten.

12.1. Hallinnon tukipalvelut

Hallinnon tukipalvelut	hallintojohtaja
Kanslia- ja viestintäpalvelut	hallintojohtaja
Talous- ja hankintapalvelut	talousjohtaja
Tietohallinto	tietohallintojohtaja
Keskusvaalilautakunta	hallinnon asiantuntija
Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen	hyvinvointikoordinaattori

TOIMINTA-AJATUS

Hyvin hoidettu hallinto on kaiken toiminnan perusta. Hallintopalveluiden toimialue huolehtii kaupungin

- kanslia- ja viestintäpalveluista
- talous- ja hankintapalveluista
- henkilöstöpalveluista
- tietohallinnosta

niin, että johto ja palvelutuotannosta vastaavat yksiköt saavat asiantuntevaa ja luotettavaa palvelua.

Hallintopalvelut vastaa osana kanslia- ja viestintäpalveluita terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen yksikön toiminnasta. Yksikön keskeisenä tehtävänä on asukkaiden hyvinvointia kuvaavan tiedon tuottaminen, kerääminen ja analysointi kaikkien palvelualueiden käyttöön sekä palvelualueiden tukeminen asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä ja toimenpiteiden synkronointi yhteen. Yksikön toiminnan keskiössä on Kaarina-strategian päämäärä "hyvinvoinnin edistäminen ennakoivasti" ja osittain myös "viihtyisä, turvallinen ja toimiva lähiympäristö".

Hallintopalveluiden toimialue palvelee kaarinalaisia ja muita ulkoisia asiakkaita sekä konsernin sisäisiä asiakkaita joustavasti, nopeasti ja laadukkaasti.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOIVAT TAVOITTEET

Strateginen tavoite ja kriittinen menestystekijä	Tavoite	Mittarin tavoitearvo
Vastuullinen johtaminen <i>Kustannus- ja laatutietoinen johtaminen</i>	Sähköisen asiakirjahallinnan kehittämisen jatkaminen	Sähköinen arkisto on otettu käyttöön vuoden 2020 loppuun mennessä.

<p>Sujuvat ja turvalliset arjen palvelut läheltä</p> <p><i>Fyysisen turvallisuuden, esteettömyyden ja tietoturvallisuuden varmistaminen Kaarinan Kaupungin palveluissa</i></p>	<p>Saavutettavuusdirektiivin ja kansallisen saavutettavuuslainsäädännön vaatimusten huomioiminen kaupungin eri toiminnoissa.</p>	<p>Kaupungin uusi verkkopalvelu on saavutettava. Verkkopalvelulle tehdään saavutettavuusauditointi vuoden 2020 lopulla. Saavutettavuuden itsearviointityökalu on otettu käyttöön.</p> <p>Saavutettavuuskoulutukset kaupungin henkilöstölle. Vuoden 2020 loppuun mennessä verkkopalvelun sisällöntuottajat ja asianhallintaan osallistuva henkilöstö ovat saaneet saavutettavuuskoulutuksen.</p>
<p>Hyvinvoinnin edistäminen ennakoivasti</p> <p><i>Palvelutarpeiden kartoittaminen ja varhainen puuttuminen ongelmiin</i></p>	<p>Tiedolla johtamisen kehittäminen FinSote-tutkimuksen lisäotoksen avulla yhteistyössä THL:n kanssa.</p>	<p>FinSote-tutkimuksen lisäotos on toteutettu ja vastaajamäärä on hyvä.</p>
<p>Hyvinvoinnin edistäminen ennakoivasti</p> <p><i>Ennaltaehkäisevien palveluiden kehittäminen</i></p>	<p>Elintapaohjauksen kehittäminen ravitsemusterapeutin palveluilla (hanke 10/2019-11/2020).</p>	<p>Ravitsemusterapeutti on kouluttanut ikäihmisten palveluiden ja terveyspalveluiden henkilöstön sekä toteuttanut yksilö- ja ryhmävastaanottoja onnistuneesti.</p>
<p>Vastuullinen johtaminen</p> <p><i>Kustannus- ja laatutietoinen johtaminen</i></p>	<p>Tilikunta Oy:n uusien ohjelmien onnistunut käyttöönotto ja koulutus Kaarinassa.</p>	<p>Laskentapalvelujen häiriöttömän toimituksen varmistaminen asiakkaalle. Onnistunut uusien ohjelmien asennointi yhteistyössä kaupungin tietohallinnon kanssa.</p>
<p>Vastuullinen johtaminen</p> <p><i>Kustannus- ja laatutietoinen johtaminen</i></p>	<p>Rahoitusriskien hallinta</p>	<p>Lainasalkku ja suojaukset ovat tasapainossa.</p>
<p>Vastuullinen johtaminen</p> <p><i>Kustannus- ja laatutietoinen johtaminen</i></p>	<p>Uudistetun hankintasäännön ja hankintaohjeiden koulutus kaupungin hankintoja suorittaville sekä hankintajärjestelmän käytön tehostaminen kaupungin hankinnoissa.</p>	<p>Hankintasääntöä ja hankintaohjeita noudatetaan, hankintajärjestelmää käytetään kilpailutuksissa mahdollisimman laajasti.</p>

<p>Vastuullinen johtaminen</p> <p><i>Kustannus- ja laatu-tietoinen johtaminen</i></p>	<p>Kaarinan tietoliikenneverkon rakenteen muutos paremmin kyberturvauhkia kestäväksi</p>	<p>Verkon rakennemuutokset on tehty vuoden 2020 loppuun mennessä</p>
<p>Vastuullinen johtaminen</p> <p><i>Kokonaisvaltainen tapa tarkastella valmisteltavia ja päätettäviä asioita</i></p>	<p>Tietohallinto-ohjelman päivitys</p>	<p>Ohjelma vuosille 2021-2025 päivitetään siten, että se on kaupunginhallituksen hyväksymä ennen vuodenvaihdetta 2020-2021</p>

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN VARMISTAMINEN JA RISKIENHALLINTA

Kaupungin perustehtävää uhkaavat riskit

Hallinnon tukipalveluiden toimintaa uhkaavat erityisesti mahdollinen suuri sähkökatkos sekä rahoitukseen liittyvät korkoriskit. Hallintopalveluissa on laadittu vuonna 2010 suunnitelma, jossa on tarkasteltu mm. sähkökatkon vaikutuksia hallintopalveluissa sekä toimenpiteitä, joilla sähkökatkoihin varaudutaan.

Tietojärjestelmien toiminta on varmistettu sähkökatkojen varalta, sillä palvelimet toimivat Tieran sähkövarmistetussa konesalissa. Laajassa sähkökatkossa työasemien sähköä ei ole varmistettu, joten Tieran konesalissa toimivia palvelimia ei kuitenkaan pysty käyttämään.

Tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit

Sähköisen asiakirjahallinnan edistämisen haasteena on riittävien resurssien kohdentaminen palvelualueilla kehittämistyöhön. Kanslia- ja viestintäpalvelut koordinoi hanketta, mutta hankkeen toteuttaminen edellyttää saumatonta ja tiivistä yhteistyötä palvelualueiden kanssa. Uuden tiedonhallinta-asiantuntijan johdolla on tarkoitus ottaa käyttöön sähköinen arkisto. Jotta asia saadaan ripeästi eteenpäin ja kaupungin asiakirjahallintoa tehostettua merkittävästi, sisältyy talousarvioon määräraha määräraikaisen arkistosihteen palkkamiseen. Arkistosihteen keskittyisi analogisen (paperisen) asiakirja-aineistoon liittyviin tehtäviin ja tiedonhallinta-asiantuntija uuden järjestelmän käyttöönottoon. Mikäli talousarviomäärärahaa ei osoiteta tähän tarkoitukseen, on riskinä, että hanke lykkääntyy merkittävästi.

Saavutettavuusvaatimusten toteutumisen uhkana on, että verkkopalvelut eivät täytä saavutettavuuden kriteerejä. Taustalla saattaa olla, että järjestetyt koulutukset eivät ole antaneet riittäviä valmiuksia saavutettavuuden toteuttamiseksi verkkoviestinnässä tai että aikapulan takia koulutuksiin ei ole ollut mahdollista osallistua.

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteiden onnistumista haastavat yhteistyökysymykset ja taloudelliset tekijät. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä tehdään kaikilla palvelualueilla, minkä vuoksi yhteisten tavoitteiden määrittäminen ja yhteistyö yli palvelualueiden on välttämätöntä onnistumisen kannalta.

Taloudelliset riskit aiheutuvat lähinnä vieraan pääoman saatavuus- ja hintariskistä sekä tehtyjen johdannaissopimusten suojaavuudesta nykyiseen ja tulevaan velkapääomaan nähden. Korkosuojausten suunnittelussa tehdään yhteistyötä riippumattoman asiantuntijaorganisaation kanssa. Muutoksia suojauksiin tehdään syksyn 2019 aikana.

Kaupungin tulee arvioida investointejaan ja velkaantumisasettaan kriittisesti, jotta kaupungin lakisääteistä palvelutoimintaa ei vaaranneta tulevaisuudessa. Erityisesti kaupungin korjausvelkaan ja siihen liittyviin riskeihin tulee kiinnittää huomiota.

Kaarinan tietoliikenneverkon ja tietojärjestelmien nykyisestä kyberturvallisuustasosta ja vaadittavista kehittämistoimenpiteistä teetetään konsulttityö vuoden 2019 loppuun mennessä. Selvityksen tulos ei ehdi valmistua vuoden 2020 talousarviovalmistelun aikana. Selvityksen jälkeen mahdolliset muutostarpeet ovat tiedossa ja muutoksiin tarvittavat resurssit; eurot, oma

henkilötyö, palveluna ostettava henkilötyö. Riskinä on, että tarvittavia resursseja ei saada läpi talousarviomuutoksena vuonna 2020.

KÄYNNISSÄ OLEVAT KEHITTÄMISHANKKEET

Elintapaohjauksen kehittäminen -hanke 1.10.2019-30.11.2020

TOIMINTASUUNNITELMA

Kanslia- ja viestintäpalvelut

Nykyisen tiedotuslehden sopimuskausi päättyy vuoden 2019 loppuun, jolloin Kaarina tiedottaa -lehti uudistuu ja jatkossa lehti ilmestyy nykyistä paksumpana, mutta kustannussyistä nykyistä harvemmin, noin neljästi vuodessa. Samalla lehti muuttuu tiedotuslehdestä asukaslehdeksi. Vanha lehti on koostunut pääosin tapahtumien ja ajankohtaisten asioiden tiedottamisesta. Sivumäärien lisääntyessä on mahdollista lisätä toimitettujen juttujen määrää. Sisältökonsepti toteuttaa myös kaupunkistrategiaa ja osallisuutta. Lisäksi saavutettavuus huomioidaan lehden suunnittelussa. Tarkempi konsepti suunnitellaan yhteistyössä viestintäverkoston ja lehden visuaalisen suunnittelijan ja taittajan kanssa.

Uusi verkkopalvelu julkaistaan helmi-maaliskuussa 2020. Verkkotoimittaja huolehtii julkaisun sujuvuudesta tietohallinnon kanssa määräaikaisen palvelussuhteen päättymiseensä 31.3.2020 asti. Julkaisemisen jälkeen alkaa verkkopalvelun jatkokehitys, jonka tavoitteena on selvittää ja kehittää mm. integraatioita muihin järjestelmiin. Kaupungin tiedottaja vastaa jatkokehityksestä, tukee palvelualueita uuden verkkopalvelun käytössä, järjestää Drupal-sisällönhallintajärjestelmän koulutuksia sisällöntuottajille sekä konsultoi palvelualueita verkkoviestinnässä mahdollisuuksien mukaan käytettävissä olevilla resursseilla. Kaupungin intran (Kantrin) uudistamiseen ei ole edellytyksiä vuonna 2020.

Saavutettavuusdirektiivi ja kansallinen laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta edellyttävät, että 23.9.2018 jälkeen julkaistavat verkkopalvelut ovat saavutettavia viimeistään 23.9.2019. Kaarinan alkuvuonna julkaistava uusi verkkopalvelu on siten heti julkaisuhetkellä saavutettava. Saavutettavuus hyödyttää kaikkia käyttäjiä ja on palvelujen sujuvan käytön edellytys erityisryhmille. Kaarinan kaupunki pyrkii huomioimaan saavutettavuuden kaikissa toiminnoissaan. Esimerkiksi Taawi-asianhallintajärjestelmästä Kaarinan kaupungin verkkosivuille tulevat viranhaltijapäätökset, toimielinten esityslistat ja pöytäkirjat sekä kuulutukset pyritään saamaan saavutettavaan muotoon kuntalaisille. Tämä varmistetaan saavutettavuuskoulutuksilla, jotka on aloitettu syyskuussa 2019.

Uutta asian- ja asiakirjanhallintajärjestelmää laajennetaan ottamalla käyttöön kuulutussovellus kaupungin kuulutusten ja ilmoitusten hallintaan ja Valmu-valmistelijasovellus viranhaltijapäätösten hallintaan. Luottamushenkilöportaali otetaan käyttöön uuden valtuustokauden alkaessa 2021 tehostamaan luottamushenkilöiden tiedonsaantia. Vuonna 2020 portaalin tietosisältöä suunnitellaan yhteistyössä luottamushenkilöiden kanssa.

Kaupungin kuulutukset siirtyvät kokonaisuudessaan kaupungin kotisivuille lainsäädännön muutoksen myötä 1.1.2020.

Vuoden 2020 aikana otetaan käyttöön sähköisen arkisto Kaarinan kaupunkiin. Sähköinen arkistointi luo perustan kaupungin asiakirjahallinnan digitalisoinnille ja mahdollistaa paperiarkistoinnista luopumisen. Sähköisen arkiston käyttöönottoa valmistellaan yhteistyössä tietohallinnon kanssa. Sähköinen arkisto mahdollistaa ensisijaisesti asianhallintajärjestelmässä käsiteltyihin asioihin liittyvien asiakirjallisten tietojen tallentamisen sähköiseen arkistoon ja säilyttämisen pelkästään sähköisesti. Palvelualueiden tietojärjestelmien integrointia ja niissä säilytettävien asiakirjallisten tietojen tallentamista sähköiseen arkistoon valmistellaan laitimalla suunnitelma yhteistyössä tietohallinnon ja palvelualueiden kanssa.

Uusi tiedonhallintalaki tulee voimaan 1.1.2020 ja se korvaa tietohallintolain, julkisuuslain § 18, julkisuusasetuksen, valtion tietoturva-asetuksen ja sähköisen asioinnin viranomaistoiminnan lain §:t 13, 21 ja 22. Tiedonhallintalain tarkoituksena on varmistaa viranomaisten tietoaaineistojen yhdenmukainen ja laadukas hallinta sekä tietoturvallinen käsittely julkisuusperiaatteen

toteuttamiseksi, mahdollistaa viranomaisten tietoaaineistojen turvallinen ja tehokas hyödyntäminen sekä edistää tietojärjestelmien ja tietovarantojen yhteentoimivuutta. Kunta on uuden lain mukaan tiedonhallintayksikkö, jonka tehtävänä on järjestää tiedonhallinta uuden lain vaatimusten mukaisesti. Lain vaatimusten täytäntöönpano aloitetaan määrittelemällä tiedonhallinnan toteuttamiseen liittyvien tehtävien vastuut. Ohjeistusten päivitys ja laadinta aloitetaan laatimalla tiedonhallintamalli, jonka tulee olla valmis vuoden kuluttua lain voimaantulosta.

Vuoden 2019 loppuun mennessä valmistellaan selvitys keskitetyn hallintopalveluyksikön perustamisesta Kaarinaan. Keskitetyillä hallintopalveluilla tarkoitetaan kaupungin kokoushallintaa ja kirjaamotoimintaa. Tämän selvityksen tulosten perusteella tullaan tekemään tarvittavat kehittämissuunnitelmat ja -toimenpiteet, joita toteutetaan ja viedään aktiivisesti eteenpäin vuonna 2020. Kehitystyössä hyödynnetään vuonna 2016 kanslia- ja viestintäpalveluissa tehtyä kirjaamotoiminnan selvitystä sekä lean-mallia.

Vuoden 2020 aikana valmistellaan hyvinvointikertomus vuodesta 2019 ja aloitetaan laajan hyvinvointikertomuksen valmistelu vuosilta 2017-2020. Vuosien 2018 ja 2019 hyvinvointikertomukset ovat osa laajan hyvinvointikertomuksen materiaalia, jotka kokonaisuutena tuottavat tietoa ja osoittavat tarpeita hyvinvointisuunnitelmalle tulevalle valtuustokaudelle 2021-2024. Laaja hyvinvointikertomus vuosilta 2017-2020 valmistuu vuoden 2021 keväällä. Systemaattisella ja säännöllisellä hyvinvointikertomus ja -suunnitelmaprosessilla kehitetään edelleen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamista koko kaupungissa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yksikössä alkoi elintapaohjauksen kehittämiseen liittyvä hanke lokakuussa 2019. Hankkeeseen rekrytoitu ravitsemusterapeutti aloitti tehtävässään 1.10.2019. Hankkeen tavoitteena on kouluttaa terveystalouden ja ikäihmisten palveluiden henkilöstöä ravitsemusosaamisesta sekä toteuttaa asiakkaiden yksilö- ja ryhmävastaanottoja terveystalouksissa kohdennetuille väestöryhmille. Hankkeessa tehtävä työ tapahtuu käytännössä terveystalouksissa ja ikäihmisten palveluissa, mutta hallinnollisesti kanslia- ja viestintäpalveluissa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yksikössä. Hanke päättyy vuoden 2020 lopussa.

Syksyllä 2020 toteutetaan Kaarinassa laaja työikäiseen ja ikääntyneeseen väestöön kohdistuva FinSote-kyselytutkimus. Tutkimuksen toteuttaa Terveyden ja hyvinvoinnin laitos yhteistyössä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yksikön kanssa. Finsote-tutkimuksen avulla seurataan väestön hyvinvoinnissa ja terveydessä tapahtuneita muutoksia. Lisäksi tutkimus tuottaa tietoa väestön palvelutarpeista ja palvelukokemuksista sekä näkemyksiä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmästä, palveluiden saatavuudesta, laadusta ja käytöstä. Tutkimuksen toteuttaminen Kaarinassa lisää subjektiivista tietoa työikäisestä ja ikääntyneestä väestöstä ja kehittää tiedolla johtamista. Tutkimuksen tulokset ovat käytettävissä keväällä 2021.

Kuntalaisten osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksia parannetaan aluetyön ja myös uuden verkkopalvelun avulla osallisuus- ja vaikuttamissuunnitelman mukaisesti. Aluetyön mallia uudistetaan vuonna 2020 koko kaupungin yhteiseksi tehtäväksi sekä järjestetään aluetyöryhmille yhteistapaaminen loppuvuodesta. Uusi verkkopalvelu julkaistaan alkuvuodesta 2020. Kanslia- ja viestintäpalvelut seuraavat osallisuus- ja vaikuttamissuunnitelman toteutumista vuoden 2020 aikana

Vuonna 2020 ei järjestetä säännönmukaisia vaaleja.

Talous- ja hankintapalvelut

Talousoalvelut

Kaarina on hoitanut vastuukuntamallilla itäisten kuntien (Lieto, Kaarina, Paimio ja Sauvo) laskentapalvelut vuoden 2017 alusta vuoden 2018 loppuun asti. Yhteistyösopimuksen mukaan toiminta muutettiin osakeyhtiömalliin 1.1.2019.

Kaarina on ostanut kaupungin laskentapalvelut in-house osakkuusyhtiöltään, Tilikunta Oy:ltä, vuoden 2019 alusta alkaen. Tilikunta Oy on kilpailuttanut ja hankkinut uudet taloushallinnon ja HR-ohjelmat ja ottaa ne tuotantokäyttöön vuoden 2020 alusta. Uudet ohjelmat mahdollistavat kaupungin prosessien tehostamisen siirtymällä paperisesta tiedon siirrosta sähköiseen tiedon

siirtoon kaikissa mahdollisissa tilanteissa, jolloin manuaalikäsitteilyn virheiden mahdollisuus poistuu ja henkilöstökustannuksia säästyy paperisen tiedon siirtämisestä ja käsittelystä sekä kaupungin yksiköissä että Tilikunnassa.

Tulevien vuosien investointien rahoitus kaupungin rahoitusriskit ja omistamisen riskit huomioiden pidetään kaupungin tase terveellä pohjalla. Investoinneissa myös muut rahoitusvaihtoehdot kuin taserahoitus analysoidaan jokaisen suuremman investoinnin kohdalla.

Hankintapalvelut

Hankinnan ja logistiikan osaamista on keskitetty kaupungissa. Hankinta- ja logistiikkapäällikkö hoitaa palvelualueiden pyynnöstä hankintojen kilpailutuksia sekä neuvoo ja ohjeistaa hankintoja tekeviä asiantuntijan roolissa. Hankinnoissa ja vakuutuskorvausasioissa palvelee myös hankintasihteeri. Kesällä 2018 kaupunkiin hankittiin Cloudia kilpailutus- ja pienhankintaohjelma, joka on otettu täyteen käyttöön vuoden 2019 aikana. Hankintasääntö uudistettiin ja se astui voimaan 1.9.2019. Hankinnoissa noudatetaan hankintalakia ja kaupungin hyväksyttyä hankintasääntöä. Hankintaohje valmistuu vuoden 2019 aikana ja sitä päivitetään kaupungin intrassa tarvittaessa. Hankintalaki, kaupungin hankintasääntö ja hankintaohje ohjaavat hankintaprosessia siten, että kaupungin hankinnat suoritetaan oikein ja oikeaan aikaan kilpailutusten kautta saaden hankittua kokonaistaloudellisesti edullisimmin sitä, mitä on tarjouspyynnössä määritelty. Onnistuneet hankinnat ovat kaupungin talouden hallinnan kannalta elinehto.

Tietohallinto

Tuleva vuonna tietohallinto jatkaa, yhtenä tärkeimmistä tehtävistään, palvelualueiden tukemista digitaalisten palveluiden käyttöönotossa ja niiden ylläpidossa.

Vuonna 2019 tapahtuneet vakavat kyberriskit mm. valtion ja kuntien it-toimintoihin, edellyttävät myös Kaarinalta toimia kyberturvallisuustason parantamiseksi. Kokonais kuvan muodostaminen nykyisestä verkkokokonaisuudesta, vaatii yhteistyötä ulkopuolisen asiantuntijan kanssa. Syksyn 2019 aikana tehdään suunnitelman tietoliikenneverkon uudesta rakenteesta. Uudessa rakenteessa Kaarinan kyberturvallisuus parantuu merkittävästi. Verkon muutokustannukset selviävät vasta syksyn 2019 aikana tehtävässä konsulttityössä. Kyberturvallisuuden parantaminen lisää tietohallinnon jatkuvia kustannuksia ja kertaluontoisia investointikustannuksia.

Vuoden 2020 alusta voimaanastuva Tiedonhallintalaki teettää lisätoita myös tietohallinnossa. Toimintaprosesseja on kehitettävä ja jämäköitettävä ainakin vaadittavaan minimitasoon pääsemiseksi. Osa palveluista ja toiminnoista on jo nyt Tiedonhallintalain vaatimalla tasolla.

Vuosille 2011-2016 tehty tietohallinto-ohjelma vaatii päivityksen. Ohjelma päivitetään yhdessä kaupungin johtoryhmän, palvelualueiden johtoryhmien ja tietohallinnon asiakkaiden kanssa.

Tietohallinto jatkaa tietoteknisien palveluiden tuottamista Tilikunta Oy:lle vielä vuonna 2020. Alkuvuosi on työntäyteinen, sillä uudet sovellukset otetaan tuotantoon 1.1.2020 lähtien. Loppuvuoden aikana tietohallinto etsii yhdessä Tilikunnan kanssa uutta IT -palvelutuottajaa Tilikunta Oy:lle. Uuden IT-palvelutuottajan tulisi ottaa Tilikunnan järjestelmät vastuulleen viimeistään vuodenvaihteessa 2020-2021.

SEURAAVAN VUODEN KILPAILUTUKSET:

- Tietohallinto hyödyntää paljon KL-kuntahankintojen valmiita kilpailutuksia. Muutoin hallinnon tukipalveluilla ei ole merkittäviä omia kilpailutuksia.

MUUTOKSET EDELLISEEN VUOTEEN:

Kanslia- ja viestintäpalvelut

- Uusi, nykyistä enemmän toimitettua aineistoa sisältävä asukaslehti ilmestyy
- Uusi verkkopalvelu julkaistaan alkuvuodesta

- Sähköisen arkisto otetaan käyttöön
- Työikäisten ja ikäihmisten terveys- ja hyvinvointikysely FinSote tehdään syksyllä

Talous- ja hankintapalvelut

- Tilikunta Oy tuottaa laskentapalvelut Kaarinalle uusilla ohjelmillaan vuoden 2020 alusta alkaen
- Cloudia kilpailutus- ja pienhankintaohjelma otettiin hankinnoissa täyteen käyttöön vuoden 2019 aikana. Uudistettu hankintasäntö astui voimaan 1.9.2019 ja se edellyttää Clouidian käyttöä hankinnoissa lainsäädännön mukaisten kriteerien lisäksi.

Tietohallinto

- Tietohallinnossa on käytetty 2011 lähtien kahta määräaikaista työntekijää. Määräaikaisuuden perusteina ovat olleet mm. koulujen tablet –projekti ja isot käyttöjärjestelmäpäivitykset. Perusteita määräaikaisuuksien jatkamiselle ei enää ole, koska mm. tablet –projektin teettämät lisätyöt ovat muuttuneet tietohallinnon jatkuvaksi toiminnaksi. Palvelualueiden digitalisoituvat toimintaprosessit edellyttävät aina eritasoisten tietojärjestelmien käyttöönottoa. Jokainen digitalisoitava prosessi lisää kaupungin it-ympäristön hallintatyötä.
- Vuoden 2019 lopussa pääasiassa terveyspalveluita palvellut sovellusasiantuntija jää eläkkeelle. Sovellusasiantuntijan sijalle ei palkata uutta henkilöä, vaan terveyspalvelut järjestee valttämättömät sovellusasiantuntijan tekemät työt uudelleen parhaaksi katsomallaan tavalla. Sovellusasiantuntijan eläköityessä tietohallintoon vapautuu yksi toimi, jonka nimi muutetaan sovellusasiantuntijasta ict-asiantuntijaan.

INVESTOINNIT

Tietohallinto

- Palvelualueiden yhteiset tietohallintoon liittyvät investoinnit ovat 600 500 €.

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suoritteet	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TA 20/19
Kanslia- ja viestintäpalvelut							
Valmistuneiden tiedonohjaussuunnitelmien määrä/ kuntien yhteisen tehtäväluokituksen mukainen	0 %	0 %		30 %	60 %	60 %	100,0 %
tiedonohjaussuunnitelmien kokonaismäärä, %							
Terveyden edistämisaktiivisuus kuntajohdossa (THL: TEA-viisari)*	-	48	-	60	-	-	
Tietohallinto							
Hallintotyöasemat, kpl	967	960	966	965	987	987	2,3 %
Oppilaspäätelaitteet, kpl	4 805	4 805	4 750	4 876	5 093	5 093	4,5 %

*Terveydenedistämisaktiivisuutta (=tea) mitataan asteikolla 0-100, joista arvot >75 tarkoittavat hyvää tulosta, 25-74 parannettavaa ja <24 huonoa tulosta. Kuntajohdon terveydenedistämisaktiivisuus rakentuu neljästä sisältökokonaisuudesta: sitoutuminen, johtaminen, seuranta ja tarveanalyysi sekä osallisuus. THL ei tee arviointia vuonna 2020.

Vertailuhinnat	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TA 20/19
Kanslia- ja viestintäpalvelut							
Toimintamenot, euroa/asukas *	26,35	23,13	25,18	35,44	31,46	29,91	-15,6 %
Talous- ja hankintapalvelut							
Toimintamenot euroa/asukas							
Laskentapalvelut	26,19	21,79	20,66	24,51	24,45	23,71	-3,2 %
Hankintapalvelut	8,06	5,23	5,24	5,61	5,46	5,46	-2,8 %
Taloushallinto	28,59	30,05	30,90	30,12	30,87	30,79	2,2 %
Tietohallinto							
Hallintotyöasema euroa/kk	52,20	54,15	55,80	52,75	60,65	60,65	15,0 %
Opetusympäristön päätelaitteet euroa/kk	59,90	6,25	6,35	6,30	6,40	6,40	1,6 %
Toimintamenot, euroa/asukas	40,69	45,49	42,50	42,38	46,79	45,62	7,7 %

*Kanslia- ja viestintäpalveluiden toimintamenot eivät vuodesta 2017 alkaen ole vertailukelpoisia edellisiin vuosiin organisaatiomuutosten takia (yhteis palvelupisteet sivistyspalveluihin, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yksikkö kanslia- ja viestintäpalveluihin).

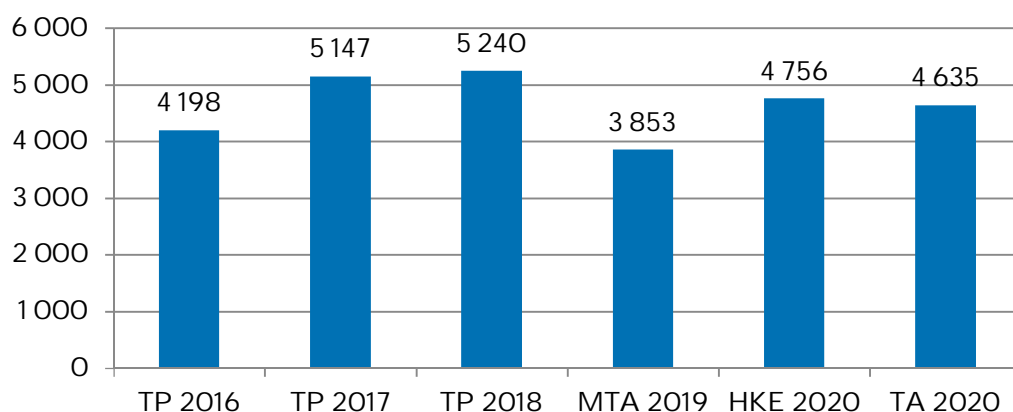
TALOUS

1 000 euroa	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TA 20/19
Tuotot	2 477	3 220	3 458	1 609	2 334	2 334	45,1 %
Kulut	-4 198	-5 147	-5 240	-3 853	-4 756	-4 635	20,3 %
Kate	-1 721	-1 927	-1 783	-2 245	-2 422	-2 301	2,5 %

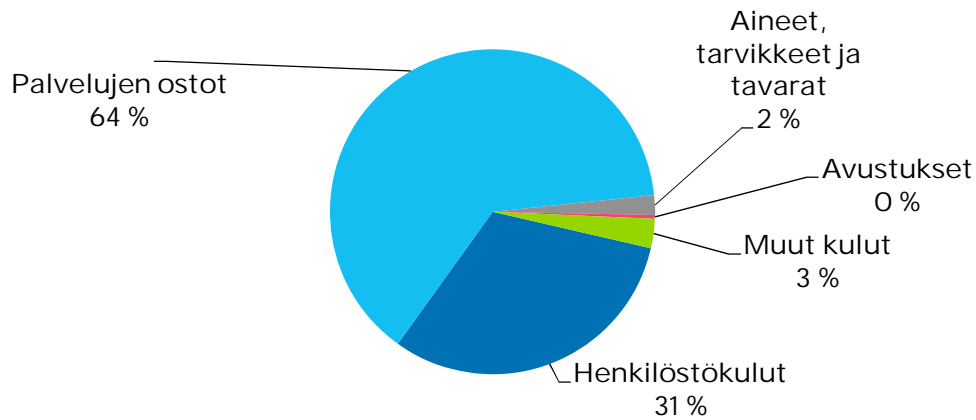
* Toimintakulut eivät vuodesta 2017 alkaen ole vertailukelpoisia edellisiin vuosiin organisaatiomuutosten takia (mm. itäisten kuntien laskentapalvelukeskus, terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen yksikkö, Tilikunta Oy).

** Vuoden 2019 talousarvio on tehty oletuksella, ettei laskentapalvelujen kustannuksia veloiteta sisäisesti vaan ulkoinen kustannus jaetaan suoraan laskulta. Laskentapalvelujen IT-kustannukset kirjautuivat entiseen tapaan laskentapalvelujen kustannuksiksi, joten totetumassa on jouduttu käyttämään sisäistä veloitusta. Vain talousarvion kate on vertailukelpoinen vuoteen 2020.

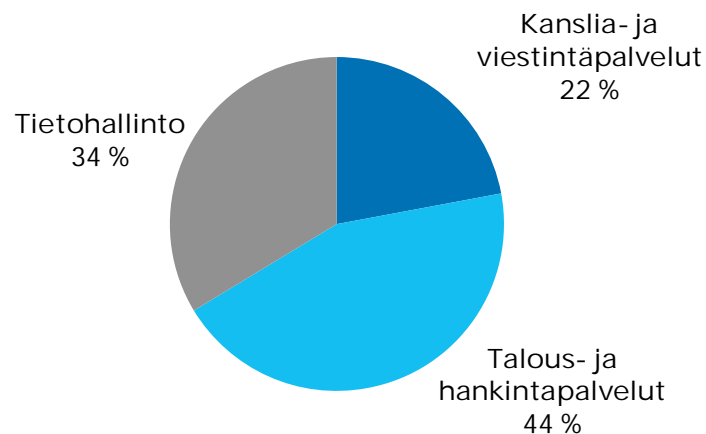
Hallinnon tukipalvelujen toimintakulujen kehitys

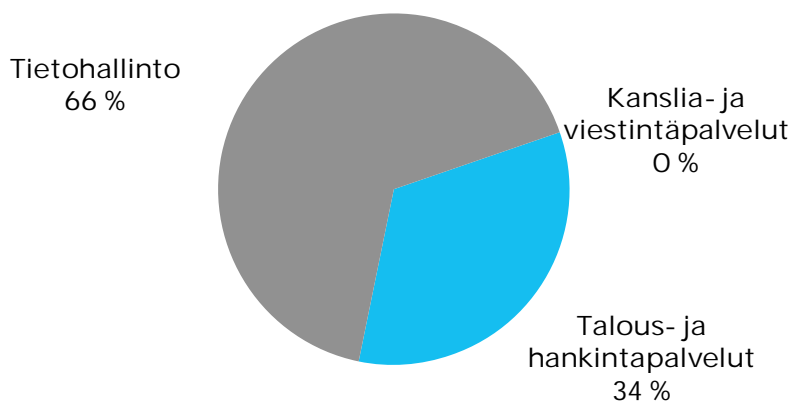
Hallinnon tukipalvelujen toimintakulut (4,6 M€) kululajeittain

Hallinnon tukipalvelujen toimintakulut (4,6 M€) vastualueittain

Hallinnon tukipalvelujen toimintatuotot (2,3 M€) vastualueittain

VAKANSSIMUUTOKSET

Lakkautettava virka	Virka/toimi	Lakkauttamis pvm	Yksikkö	TA 2020 palkat +sos €	TS 2021	TS 2022
Hallintopalvelut						
Kehityspäällikkö	Virka	1.1.2020	Kirjanpito	- €	- €	- €
Kirjanpitäjä	Toimi	1.1.2020	Kirjanpito	- €	- €	- €
Kirjanpitäjä	Toimi	1.1.2020	Kirjanpito	- €	- €	- €
Kirjanpitäjä	Toimi	1.1.2020	Kirjanpito	- €	- €	- €
Kirjanpitäjä	Toimi	1.1.2020	Kirjanpito	- €	- €	- €
Kirjanpitäjä	Toimi	1.1.2020	Kirjanpito	- €	- €	- €
Laskentapäällikkö	Virka	1.1.2020	Kirjanpito	- €	- €	- €
Laskentasihteeri	Toimi	1.1.2020	Kirjanpito	- €	- €	- €
Laskentasihteeri	Toimi	1.1.2020	Kirjanpito	- €	- €	- €
Palkkasihteeri	Virka	1.1.2020	Palkanlaskenta	- €	- €	- €
Palkkasihteeri	Toimi	1.1.2020	Palkanlaskenta	- €	- €	- €
Palkkasihteeri	Toimi	1.1.2020	Palkanlaskenta	- €	- €	- €
Palkkasihteeri	Toimi	1.1.2020	Palkanlaskenta	- €	- €	- €
Palkkasihteeri	Toimi	1.1.2020	Palkanlaskenta	- €	- €	- €
Palkkasihteeri	Toimi	1.1.2020	Palkanlaskenta	- €	- €	- €
Palkkasihteeri	Toimi	1.1.2020	Palkanlaskenta	- €	- €	- €
Palkkasihteeri	Toimi	1.1.2020	Palkanlaskenta	- €	- €	- €
Palkkasihteeri	Toimi	1.1.2020	Palkanlaskenta	- €	- €	- €
Palkkasihteeri	Toimi	1.1.2020	Palkanlaskenta	- €	- €	- €
Palkkasihteeri	Toimi	1.1.2020	Palkanlaskenta	- €	- €	- €
Palkkasihteeri	Toimi	1.1.2020	Palkanlaskenta	- €	- €	- €
Palkkasihteeri	Toimi	1.1.2020	Palkanlaskenta	- €	- €	- €
Palkkasihteeri	Toimi	1.1.2020	Palkanlaskenta	- €	- €	- €
Palkkasihteeri	Toimi	1.1.2020	Palkanlaskenta	- €	- €	- €
Palkkasihteeri	Toimi	1.1.2020	Palkanlaskenta	- €	- €	- €
Palkkasihteeri	Toimi	1.1.2020	Palkanlaskenta	- €	- €	- €
Palkkasihteeri	Toimi	1.1.2020	Palkanlaskenta	- €	- €	- €
Palkkasihteeri	Toimi	1.1.2020	Palkanlaskenta	- €	- €	- €
Pääkirjanpitäjä	Toimi	1.1.2020	Kirjanpito	- €	- €	- €
Pääkirjanpitäjä	Toimi	1.1.2020	Kirjanpito	- €	- €	- €
Reskontranhoitaja	Toimi	1.1.2020	Kirjanpito	- €	- €	- €
Toimistosihteeri	Toimi	1.1.2020	Kirjanpito	- €	- €	- €
Toimistosihteeri	Toimi	1.1.2020	Kirjanpito	- €	- €	- €
Toimistosihteeri	Toimi	1.1.2020	Kirjanpito	- €	- €	- €
Toimistosihteeri	Toimi	1.1.2020	Kirjanpito	- €	- €	- €

Nimike	Virka/ toimi	Perus- tamis- pvm	Yksikkö	TA 2020 palkat +sos €	TS 2021	TS 2022
Ma. verkkotoimittaja	toimi	31.3.2020 asti	Kanslia- ja viestintäpalvelut	12 000 €	- €	- €
Ma. arkistosihteeri	toimi	1.6.2020	Kanslia- ja viestintäpalvelut	20 000 €	20 000 €	- €
Ict -tukihenkilö	toimi	1.1.2020	Tietohallinto	30 000 €	30 000 €	30 000 €

12.2. Henkilöstölautakunta

Henkilöstölautakunta	hallintojohtaja
Henkilöstön kehittäminen	henkilöstöjohtaja
Työterveyshuolto	henkilöstöjohtaja
Henkilöstöpalvelut ja koulutus	henkilöstöjohtaja
Työyhteisön kehittämisryhmä	henkilöstöjohtaja

TOIMINTA-AJATUS

Henkilöstöpalveluiden tehtävänä on ohjata ja kehittää sekä henkilöstöresurssien suunnittelua että henkilöstöpolitiikkaa niin, että Kaarinan kaupungin palvelutarjonnasta vastaa osaava, sitoutunut sekä työ- ja uudistumiskykyinen henkilöstö.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strateginen tavoite ja kriittinen menestystekijä	Tavoite	Mittarin tavoitearvo
Hyvinvoinnin edistäminen ennakoivasti	Työhyvinvointikysely johtamisen välineenä	Työhyvinvointikyselyn toteutus alkuvuonna 2020 Yksikkökohtaiset työhyvinvointisuunnitelmat tehty
<i>Ennaltaehkäisevien palveluiden kehittäminen</i>	Ennakoivat kohdennetut työhyvinvoinnin edistämisen toimenpiteet	EsimiesKompassi kaikkien esimiesten käytössä Kohdennettujen toimia järjestetään ja niiden vaikuttavuutta mitataan

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN VARMISTAMINEN JA RISKIENHALLINTA

Työhyvinvointikyselyn osalta mahdollisena riskinä on kyselyn teknisen toteutuksen onnistuminen, koska Kevan verkkokysely toteutetaan ensimmäistä kertaa itsenäisesti. Lisäksi henkilöstön sitoutuminen sekä kyselyn vastaamiseen että tulosten hyödyntämiseen on yksi riskitekijä tavoitteiden toteutumisen kannalta. Myös EsimiesKompassi on uusi ohjelma, jonka käyttöönoton riskinä saattaa olla ohjelman toimivuus ja sen oikeanlainen käyttö ja hyödynnettävyys. Tämän vuoksi ohjeistuksen ja opastuksen sekä muiden mahdollisten tukikeinojen tulee olla hyvin mietittynä ja saatavilla niin uusien ohjelmien kuin työhyvinvointikyselyprosessin osalta. Kohdennettujen toimien järjestämisessä yhtenä haasteena on oikeiden kohderyhmien löytäminen ja osallistuminen. Tämän vuoksi tehdään tiivistä yhteistyötä työterveyshuollon kanssa ja tarvittaessa myös muiden tahojen kanssa.

TOIMINTASUUNNITELMA

Työhyvinvointikysely toteutetaan samoilla Kevan kysymyksillä kuin vuoden 2018 kysely. Kysely toteutetaan tällä kertaa itse Kevan verkkokyselynä. Yksikkökohtaiset työhyvinvointisuunnitelmat tehdään työhyvinvointikyselyn tulosten perusteella. Työsuunnitelman tehneet yksiköt palkitaan. Esimiehiä tuetaan työhyvinvointikyselyn tuloksien hyödyntämisessä tiedolla johtamisen välineenä.

Kaarinan kaupunki ottaa käyttöönsä Mehiläisen EsimiesKompassin. Tämä sähköinen palvelu otetaan tukemaan juuri esimiestyötä varhaisessa välittämisessä ja tiedolla johtamisessa. EsimiesKompassi tarjoaa konkreettisen työkalun esimiehille varhaisen tuen varmistamiseen sekä sairauspoissaoloihin puuttumiseen. Palvelun kautta esimies pystyy mm. seuraamaan ajantasaisesti työntekijöidensä sairauspoissaoloja ja käymään vartu-keskustelun oikea-aikaisesti sekä miettimään mahdollisia kohdennettuja työhyvinvoinnin toimia. Kompassin välityksellä tarvittavat tiedot saadaan myös jouhevammin liikkumaan työterveyshuollon kanssa. Lisäksi järjestelmän avulla henkilöstöpalvelut pystyy seuraamaan ja tukemaan tarvittaessa varhaisen puuttumisen prosessissa eri osapuolia.

Painopisteenä on löytää erilaisia ennakoivia henkilöstön työhyvinvoinnin edistämisen toimenpiteitä. Toimenpiteiden vaikuttavuutta ja toimivuutta myös arvioidaan. Kohdennetuilla toimenpiteillä pyritään vaikuttamaan varsinkin niiden työntekijöiden työhyvinvointiin, joiden työkyky on riskissä alentua. Yksilöllisen tarpeen mukaan kohdennettuja, osin ryhmätoimintana toteutettavia, ennakoivia työhyvinvoinnin edistämisen keinoja ovat mm. työntekijöiden Puhtiryhmä, työstressistä palautumista tutkiva valmennus, Kiila-kuntoutukset ja työterveyshuollon erilaiset valmennukset (esim. digi-valmennus). Lisäksi kaupungin työntekijöitä kannustetaan omaehtoiseen liikunnan lisäämiseen mm. lajikokeilupassin sekä uimahallin ja kuntosalien maksuttomuuden keinoin.

MUUTOKSET EDELLISEEN VUOTEEN

- Vuoden 2020 alusta lukien luovutaan kaupungin henkilöstön omavastuuosuudesta kaupungin uimahallin, kuntokoulun ja kuntosalien käytöstä. Henkilöstölautakunnan kohdalla tämä tarkoittaa sisäisten veloitusten nousua 25 000 eurolla.
- Kannustuspalkkioiden periaatteet muuttuvat 1.1.2020 alkaen niin, että henkilöstölautakunnan budjettiin ei enää varata tätä varten erillistä määrärahaa 25 000 euroa.

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suoritteet	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TA 20/19
Sairauspoissaolopäivät	24 914	25 249	28 599	25 000	23 750	23 750	-5,0 %
Käydyt vartu-keskustelut (KuntaHR-järjestelmässä)	-	25	33	50	60	60	20,0 %
Käydyt kehityskeskustelut (KuntaHR-järjestelmässä)	-	533	703	800	900	900	12,5 %
Työhyvinvointikyselyn vastausprosentti	-	-	59,0 %	-	65,0 %	65,0 %	10,2 %
Työhyvinvointikyselyn vastausten keskiarvo	-	-	2,60	-	2,80	2,80	7,7 %
Talkoovapaapäivät	1 231	1 114	1 122	1 200	1 300	1 300	8,3 %
Vertailuhinnat	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TA 20/19
Työterveyshuolto euroa/työntekijä	212	347	412	412	412	412	0,0 %

TALOUS

1 000 euroa	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TA 20/19
Tuotot	539	1 561	1 669	1 790	1 845	1 845	3,1 %
Kulut	-1 363	-1 480	-1 553	-1 794	-1 847	-1 823	1,6 %
Kate	-824	80	116	-4	-2	22	-712,3 %

13. Sivistyspalvelut

Sivistyspalvelut sivistysjohtaja

PALVELUALUEEN KATSAUS

Kaarinalaisten hyvinvoinnin turvaaminen ja edistäminen edellyttävät palveluiden järjestämistä kuntalaisten tarvetta vastaavasti ja oikea-aikaisesti. Laadukas ja oikealle tasolle resursoitu perustyö turvaa perustehtävän hoitamisen ja takaa mahdollisimman varhaisen tuen lasten, nuorten ja perheiden eri haasteisiin. Työn tulee tapahtua yhä enemmän lasten ja nuorten arkisissa toimintaympäristöissä ilman leimautumista tietyn erityispalvelun käyttäjäksi.

Sivistyspalvelujen vastuualueet ovat aktiivisesti mukana erilaisissa kaupungin sisäisissä, seudullisissa ja valtakunnallisissa hankkeissa ja kehittämisprojekteissa.

Lasten ja nuorten liikuttamisen osalta tehdään yhteistyötä erityisesti hyvinvointikoordinaattorin ja liikuntapalveluiden kanssa. Liikunnasta on tullut yhä kiinteämpi osa koulujen ja varhaiskasvatuksen arkea. Lähiliikuntapaikkoja ja toimintayksiköiden pihoja kehittämällä saadaan lisättyä lasten ja perheiden liikkumista myös vapaa-aikana.

Varhaiseen työhön panostetaan ensi vuonna erityisen voimakkaasti kehittämällä lasten ja nuorten kanssa toimivien välistä yhteistyötä. Prosessien ja yhteistyömallien kehittäminen eri toimijoiden välillä jatkuu. Asiakaslähtöisen asenteen omaksumista on tuettava kaikin keinoin. Jokaisen työntekijän on ymmärrettävä, että yhteistyö muiden toimijoiden kanssa on välttämätöntä kuntalaisten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistämiseksi. Askel-hankeeseen pohjautuvaa kehittämistyötä jatketaan edelleen vuonna 2020. Aluetyö on luonteva foorumi kehittää asukas- ja asiakaslähtöistä palvelua ja toimintaa Kaarinan viidellä eri alueella. Optimaalisen palvelutuotannon kannalta on tärkeää kuunnella kuntalaisia ja pyrkiä järjestämään palvelut kohdennettuina kuntalaisten todennettuihin tarpeisiin. Asiakkaiden näkemyksiä hyödynnetään aktiivisesti palveluiden kehittämisessä. Yhtenä esimerkkinä tästä on kansalaispiston reagointi kaupunkilaisten tarpeisiin: kurssseja toteutetaan toiveitten ja kysynnän mukaan.

Kaarinalaisten tyytyväisyyttä sivistyspalveluiden palveluihin mitataan jälleen vuonna 2020.

Palvelualueella panostetaan omien palveluiden markkinointiin ja niiden positiiviseen esilletuontiin.

Perusopetuksen ja lukion opetussuunnitelmatyössä keskitytään arviointiin sekä kiinnitetään edelleen huomioita henkilöstön osaamisen kehittämiseen. Uuden varhaiskasvatussuunnitelman jalkauttaminen käytännön toimintaan on vasta alussa. Muutokset näkyvät arkityössä vähitellen tulevien vuosien aikana.

Vapaa-ajan palveluissa kiinnitetään huomioita erityisesti palveluiden saavutettavuuteen, mitä nuorisopalveluiden oma auto parantaa. Kaarina-talosta on muodostumassa monipuolinen kulttuurin ja vapaa-ajan paikka, kaarinalaisten aktiivinen olohuone.

Investoinneista keskiössä ovat Kaarinan keskusta-alueen koulurakentamiseen liittyvät hankkeet ja niiden suunnittelu. Tavoitteena on toteuttaa monipuolisia ja muuntautumiskykyisiä oppimis- ja työskentely-ympäristöjä, jotka vastaavat tarpeisiin myös tulevaisuudessa. Tilat ovat tehokkaassa käytössä ja kannustavat tekemään yhteistyötä eri toimijoiden kesken. Hankkeet suunnitellaan ja toteutetaan henkilöstö osallistaen.

13.1. Sivistyslautakunta

Sivistyslautakunta sivistysjohtaja

TOIMINTA-AJATUS

Koulutus- ja varhaiskasvatuspalveluilla luodaan edellytykset kasvulle, kehitykselle ja elinikäiselle oppimiselle Kaarinassa.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strateginen tavoite ja kriittinen menestystekijä	Tavoite	Mittarin tavoitearvo
Viihtyisä, turvallinen ja toimiva lähiympäristö <i>Kaikkien toimijoiden huomioiminen ja osallistaminen</i>	Rakennus- ja peruskorjaushankkeet suunnitellaan pedagogisilta lähtökohdilta laadukkaasti käyttäjien osaaminen ja osallisuus laajasti hyödyntäen.	Sivistyspalveluiden suunnitelmat valmistuvat vaadituissa aikatauluissa.
Hyvinvoinnin edistäminen ennakoivasti <i>Palvelutarpeiden kartoittaminen ja varhainen puuttuminen ongelmiin</i>	Toiminnan laadun kehittäminen varhaiskasvatuksessa erilaisin mentori- ja arviointimenetelmin yhdessä koulutuksen kanssa.	Varhaiskasvatuksen laatua on arvioitu itsearvioinnin, vertaisarvioinnin ja ulkopuolisen arvioinnin avulla.

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN VARMISTAMINEN JA RISKIENHALLINTA

Koulutus- ja varhaiskasvatuspalveluilla luodaan edellytykset kasvulle, kehitykselle ja elinikäiselle oppimiselle. Sivistyslautakunnan vuoden 2020 tavoitteet ja toiminta liittyvät erityisesti kolmeen pääkohtaan: yhteistyö rakennus- ja korjaushankkeissa, sektorien välisen yhteistyön ja prosessien kehittäminen sekä omien palveluiden kehittämiseen arviointityön tulosten perusteella.

Sivistyslautakunnan tavoitteiden saavuttaminen edellyttää, että käytettävissä ovat riittävät resurssit perustehtävän hoitamiseen. Johdon ja esimiesten tulee pitää huolta siitä, että henkilöstöllä on osaaminen ja motivaatio työn tekemiseen asiakkaan paras huomioiden. Osaamisesta huolehditaan koulutuksella ja hyvällä rekrytoinnilla.

Sivistyspalveluiden tavoitteiden toteutuminen on riippuvainen myös henkilöstön saatavuudesta. Rekrytointitilanteissa on ilmennyt vaikeuksia saada lastentarhanopettajia ja ruotsinkielisiä opettajia.

Tavoitteiden toteutuminen edellyttää toimivien ja terveiden tilojen olemassaoloa. Toiminta vaarantuu vakavasti mikäli yhteiskunnallisten palveluissa kuten sähkö, vesi, jätevesi tai tietoliikenneyhteydet on merkittäviä katkoksia.

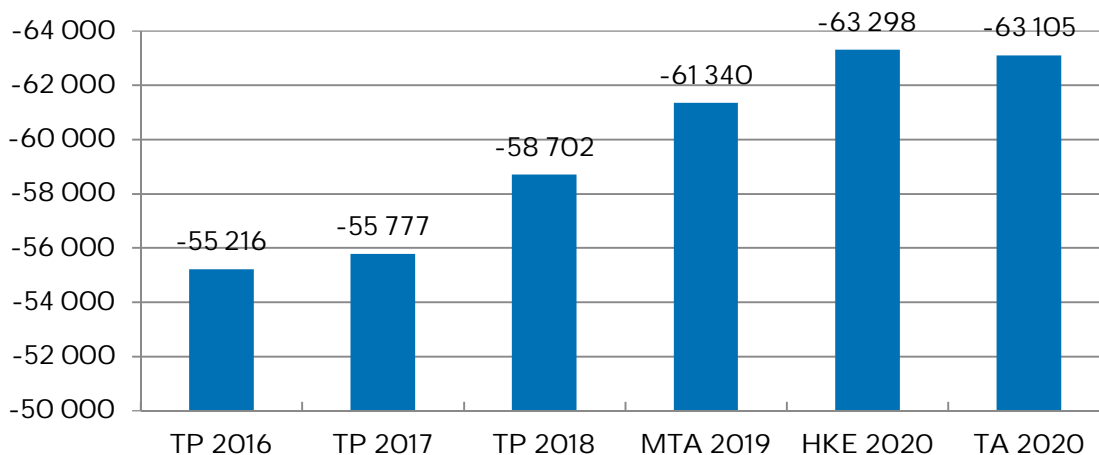
KÄYNNISSÄ OLEVAT KEHITTÄMISHANKKEET

- Varhaiskasvatuksen tietovaranto Varda
- Perhepäivähoidon oppimisympäristö- ja luontohanke
- Varhaiskasvatuksen liikuntasuunnitelman jalkauttaminen
- Liikkuva-opiskelu
- Paras koulu –hanke
- Perusopetuksen tasa-arvoa edistävät toimenpiteet
- Kielen opetuksen varhentaminen
- Kerhotoiminnan kehittäminen
- Käyttäjälähtöinen oppimisympäristösuunnittelu
- Tutka III
- Lukiuudistus

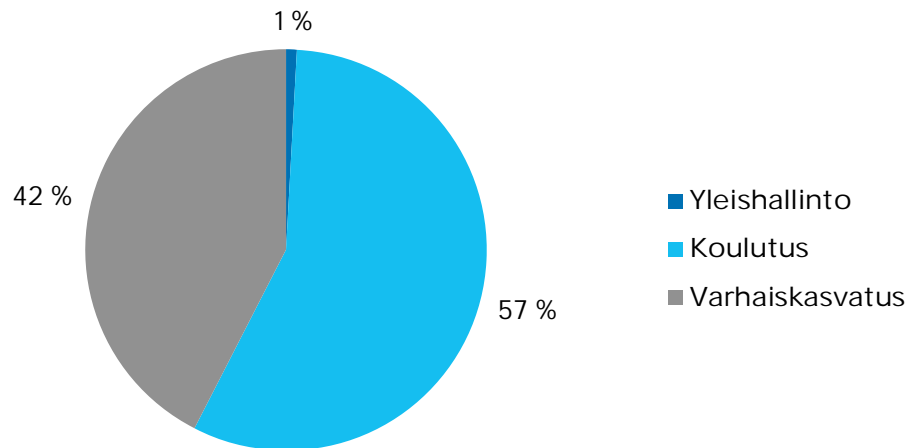
TALOUS

1 000 euroa	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TA 20/19
Tuotot	5 306	4 883	4 746	4 024	4 489	4 489	11,6 %
Kulut	-60 522	-60 660	-63 448	-65 363	-67 787	-67 594	3,4 %
Kate	-55 216	-55 777	-58 702	-61 340	-63 298	-63 105	2,9 %

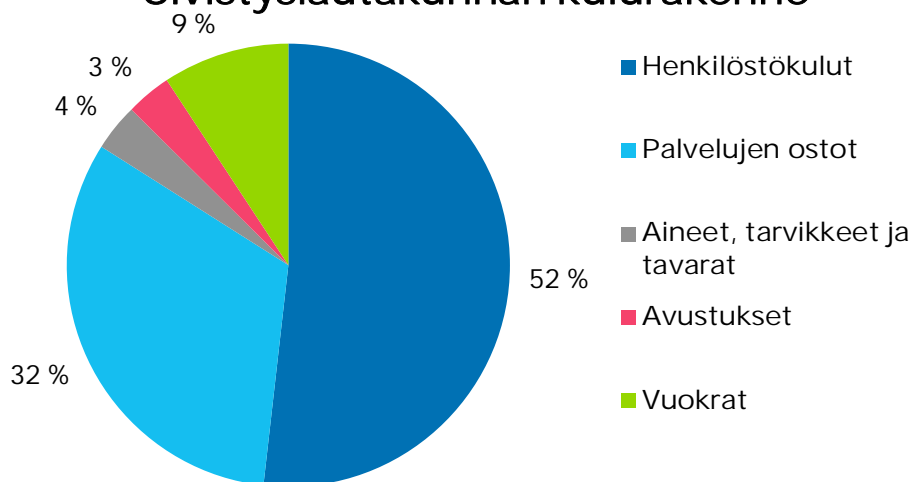
Sivistyslautakunnan toimintakatteen kehitys

Vastuualueiden toimintakulut TA 2020

Sivistyslautakunnan kulurakenne

13.1.1 Yleishallinto

Yleishallinto sivistysjohtaja

TOIMINTASUUNNITELMA

Sivistyspalveluiden yleishallintoon kuuluvat palvelualueen johto sekä keskitetyt toimistopalvelut.

Yleishallinnossa osallistutaan aktiivisesti sivistyspalveluiden sähköisen toimintaympäristön kehittämiseen ja tuetaan vastuualueita kehittämistyössä.

Asiakkaiden tyytyväisyyttä perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja varhaiskasvatuksen palveluihin selvitetään jälleen vuonna 2020. Vuorossa on kysely, jolla selvitetään palveluiden sisältöön liittyvää tyytyväisyyttä kaikille toimijoille yhteisillä kysymyksillä. Kyselyn tuloksia verrataan vuoden 2018 tuloksiin ja tulokset esitellään sivistyslautakunnalle kesäkuussa 2020. Kaikki toimintayksiköt laativat tulosten perusteella omat kehittämistavoitteensa seuraavalle toimintakaudelle.

Palvelualueella osallistutaan aktiivisesti valtakunnalliseen ja maakunnan omaan lapsi- ja perhepalveluiden uudistamistyöhön. Sivistyspalvelut ottaa ennakkoluulottomasti käyttöön hankkeessa esille nostettavia toimintamalleja ja kehittää prosesseja ja palveluita entistä asiakaslähtöisemmiksi yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Muutoksella valmistaudutaan mahdolliseen sote-uudistukseen.

Palvelualueella kiinnitetään edelleen huomiota Askel-hankkeen etenemiseen, jonka yksi tärkeä elementti on aluetyöryhmien työskentely. Se vahvistaa tärkeää asukas- ja asiakaslähtöistä palvelua. Henkilöstö sitoutuu työhön organisaation kaikilla tasoilla.

Seudullista yhteistyötä kehitetään aktiivisesti etenkin itäisten kuntien kanssa.

Koulutuksen vastuualueen johtamisjärjestelmää kehitetään perustamalla neljään yhtenäiskouluun apulaisrehtorien virat 1.1.2021 alkaen.

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Vertailuhinnat (netto)	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TA 20/19
Yleishallinto euroa/asukas	16,49	13,90	17,55	15,20	17,03	16,58	9,1 %

13.1.2 Koulutus

Koulutus johtava rehtori

TOIMINTASUUNNITELMA

Opetussuunnitelma:

Perusopetuksen ja lukion uudistuneiden opetussuunnitelmien vakiinnuttaminen käytäntöön jatkuu kevätlukukaudella 2020. Perusopetuksen opetussuunnitelman uudistamisessa keskeisimpiä asioita ovat arviointi, monialaiset aihekokonaisuudet sekä koko koulu yhteisön osallistaminen.

Varhennetun A1-kielen opetus aloitetaan 1. vuosiluokalla 1.1.2020.

Kehittyvän opetussuunnitelmatyön avulla vuosittain arvioidaan opetussuunnitelman toteutumista ja oppilaiden monipuolista oppimisen arviointia sekä yhtenäisyyttä Kaarinassa. Arvioinnissa käytetään KARVI:n (Kansallinen koulutuksen arviointikeskus) tuottamia arviointityökaluja.

Kahden ikäluokan osaaminen arvioidaan yhdessä aineessa yhteisellä kokeella.

Koulupäivää toiminnallistetaan monipuolisesti. Erityistä huomiota kiinnitetään oppituntien aikaiseen liikkumiseen. Kaikissa kouluissa toimii välituntiliikuttajat ja oppilailla on välitunneilla käytössä erilaisia liikuntaa edistäviä välineitä.

Lukion tavoitteena on vetovoimaisuuden säilyttäminen ja ensisijaisten hakijoiden lisääminen. Lukiossa aloitettu erityisopetus vakiinnutetaan vuoden 2020 aikana ja uusi opetussuunnitelma valmistellaan otettavaksi käyttöön syksyllä 2021. Lukuvuonna 2019-20 painopistealueina ovat opiskelijoiden arkiliikuntaa lisäävä Liikkuva opiskelu -hanke ja seniorityö, jossa nuorten ja vanhusväestön kohtaamisia lisätään eri oppiaineiden puitteissa.

Henkilöstö ja johtaminen:

Henkilöstön koulutuksen painopiste on tiimiopettajuudessa ja siihen liittyvissä menetelmissä. Lisäksi koulutuksissa huomioidaan erilaisten oppimisympäristöjen –sekä sähköisten että fyysisten – käyttöä oppijan näkökulmasta.

Jokainen koulu järjestää lukuvuoden aikana ainakin yhden koulutuksellisen pedagogisen kahvilan, jossa käsitellään ajankohtaisia oppimiseen liittyviä asioita. Teemoja ovat esim. sähköiset ja fyysiset oppimisympäristöt, tuen portaat ja erityisopetus, pedagogiset ratkaisut eri tilanteissa ja tiloissa sekä arjen haastavat tilanteet.

Kouluissa järjestetään yhteisöllisesti työntekijöiden hyvinvointiin liittyviä tapahtumia.

Tieto- ja viestintäteknikka:

Tieto- ja viestintäteknikkaa käytetään aktiivisesti, monipuolisesti ja oppijalähtöisesti. Perusopetuksessa henkilökohtaisten mobiililaitteiden käyttö jatkuu 4.-9. luokilla. Hallittujen Apple ID:n käyttöönottoa jatketaan 4. ja 7. luokkalaisten osalta lukuvuosittain. Yläkoulun oppilaat koekäyttävät iPadien suojiin integroituja näppäimistöjä.

Digikehittämispäällikön mahdollinen organisatorinen siirtyminen tietohallintoon selvitetään vuoden 2021 budjettikäsittelyyn mennessä.

Oppilaat:

Oppilaita osallistetaan yhä enemmän toteuttamaan yhdessä työntekijöiden kanssa erilaisia koulun arjen tapahtumia. Osallisuuden lisäämisellä parannetaan työskentelyilmapiiriä ja parannetaan koulumotivaatiota, tässä tärkeänä tukena ovat oppilaskuntien, tukioppilaiden, välkäriliikuttajien ja hyvinvointiryhmien panokset.

Vanhempainyhdistyksen kattoyhdistys jatkaa aktiivista toimintaa yhdessä koulujen kanssa. Huoltajien osallistuminen ja vanhempainyhdistysten toiminta tukee koulujen kasvatustyötä.

Koulunuorisotyön ja nuorisopalveluiden yhteistoimintaa lisätään mm. talotyöskentelyssä.

Poissaolojen systemaattista seurantaan jatketaan hyväksi koetun Kaarina-mallin mukaisesti.

Erityisen tuen ja valmistavan opetuksen piirissä olevien lasten määrä kasvaa edelleen. Tämä lisää edelleen palvelutarpeita mm. S2-opetuksen, kotikielen opetuksen, erityisopetuksen ja vieraiden uskontojen osalta.

Varaudutaan siihen, että jatkossa Satulavuoren koulussa oleville kaarinalaisille oppilaille opetus järjestetään muulla tavalla.

Rakentaminen ja korjaukset:

Vuonna 2020 Kaarinassa käynnistyy useampi koulurakennushanke. Hovirinnan pysyväisluonteisen väistö- ja päiväkotiyksikön lisäksi aloitetaan Hovirinnan koulurakennushanke. Väistöyksikkö otetaan käyttöön toimintavuoden aikana ja itse koulurakennus valmistuu vuoden 2021 lopulla.

Niin Valkeavuoren koulurakennushankkeen kuin Piispanlähteen laajennus- ja peruskorjaushankkeen suunnittelut jatkuvat koko vuoden 2020. Tavoitteena on, että hankkeiden rakentamisvaiheet käynnistyvät alkuvuonna 2021. Korjausrakentamisen osalta Piikkiön yhtenäiskoulun julkisivun ja kattorakenteiden peruskorjausta jatketaan suunnitelmien valmistumisen myötä.

MUUTOKSET EDELLISEEN VUOTEEN

- Perusopetuksen oppilasmäärä kasvaa noin 70:lla oppilaalla ja tämä on huomioitu määrärahoissa.
- Perusopetuksen oppimateriaaleihin ja -kirjoihin lisätään määrärahaa oppilasmäärän kasvu huomioiden.
- Virka-apulaisrehtorien rekrytointi siten, että he voivat aloittaa tehtävässään 1.1.2021
- Hoidollispedagoginen ryhmä Valkeavuoren koulussa jatkaa vuonna 2020. Toiminta vakinaistetaan.

INVESTOINNIT

2020

- Fyysisten oppimisympäristöjen kehittäminen
- Niemenkulman piharakennuksen suihkutilat

2020 ->

- Valkeavuoren lasten ja nuorten talo
- Hovirinnan koulutalo
- Hovirinnan omaksi hankittava väistötila
- Piispanlähteen lasten ja nuorten talo
- Piikkiön yhtenäiskoulun peruskorjaus

HANKINNAT JA KILPAILUTUKSET VUONNA 2020

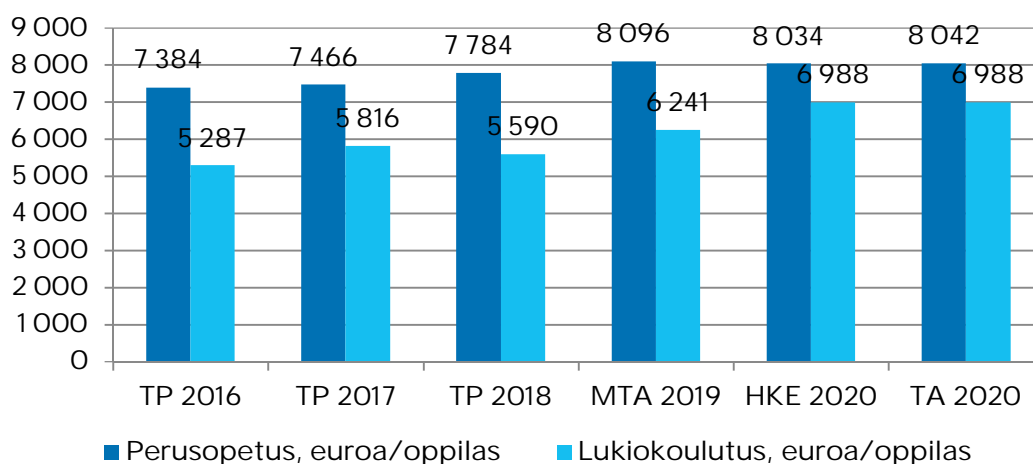

- Hovirinnan koulutalon kalustekilpailutus

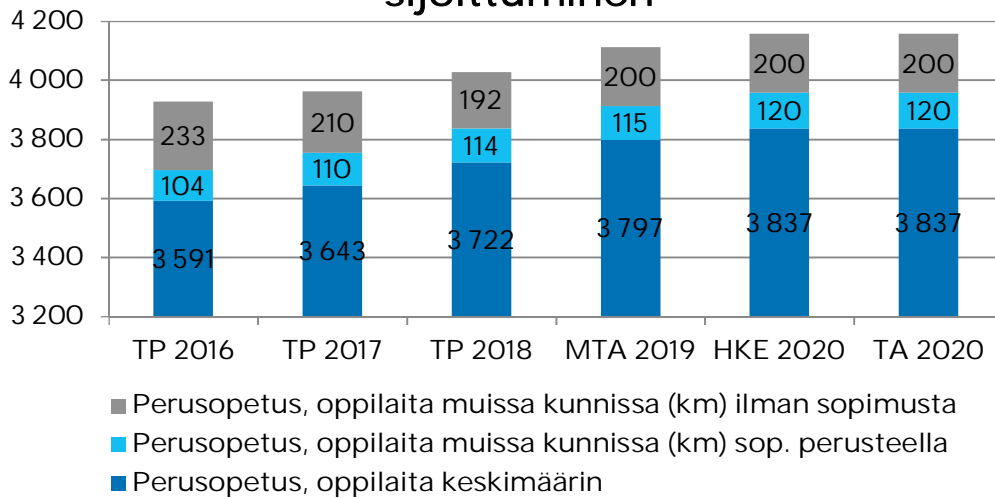
VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suoritteet	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TA 20/19
Perusopetus, oppilaita keskimäärin	3 591	3 643	3 722	3 797	3 837	3 837	1,1 %
Perusopetus, oppilaita muissa kunnissa (km) sop. perusteella	104	110	114	115	120	120	4,3 %
Perusopetus, oppilaita muissa kunnissa (km) ilman sopimusta	233	210	192	200	200	200	0,0 %
Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta, lapsia (km)	410	440	398	450	460	460	2,2 %
Lukio, oppilaita (km)	566	488	488	490	430	430	-12,2 %
Opetustunnit (km)	6 259	6 277	6 451	6 761	6 866	6 866	1,6 %
Vertailuhinnat (netto)	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TA 20/19
Perusopetus, euroa/oppilas	7 384	7 466	7 784	8 096	8 034	8 042	-0,7 %
Perusopetus, euroa/asukas	807	822	865	908	901	902	-0,7 %
Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta, euroa/lapsi	1 084	693	1 082	488	344	344	-29,5 %
Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta, euroa/asukas	14	9	13	7	5	5	-28,6 %
Lukiokoulutus, euroa/oppilas	5 287	5 816	5 590	6 241	6 988	6 988	12,0 %
Lukiokoulutus, euroa/asukas	91	86	82	90	88	88	-2,2 %

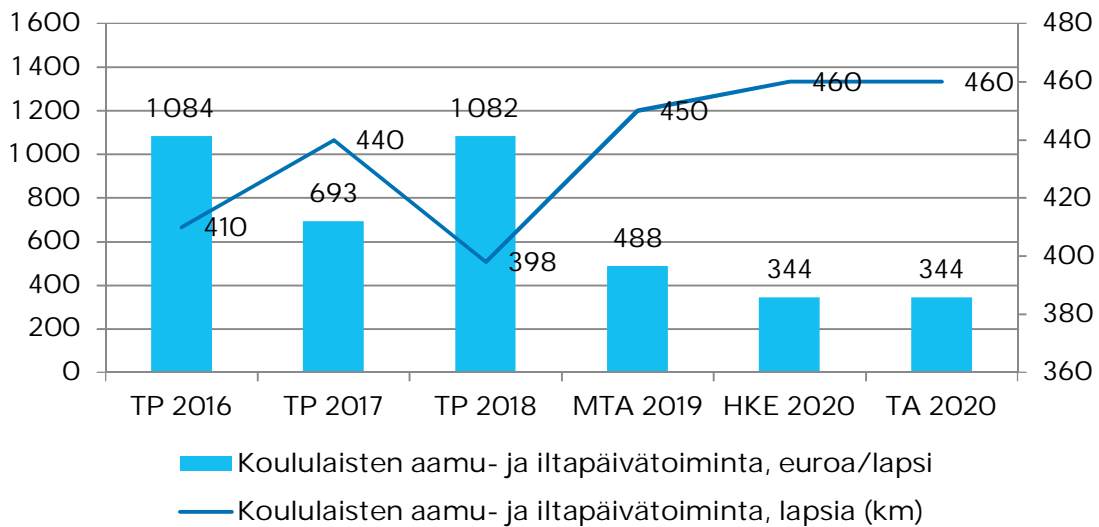
Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen kustannukset

Kaarinan perusopetusikäisten sijoittuminen

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta

VAKANSSIMUUTOKSET

Nimike	Virka/toimi	Perustamis-pvm	Yksikkö	TA 2020 palkat +sos €	TS 2021	TS 2022
Koulunkäynnin ohjaaja	toimi	1.8.2020	Hovirinnan koulu	- €	- €	- €
Koulunkäynnin ohjaaja	toimi	1.8.2020	Hovirinnan koulu	- €	- €	- €
Koulunkäynnin ohjaaja	toimi	1.8.2020	Hovirinnan koulu	- €	- €	- €
Koulunkäynnin ohjaaja	toimi	1.8.2020	Piispanlähteen koulu	- €	- €	- €

Koulunkäynnin ohjaaja	toimi	1.8.2020	Piispanlähteen koulu	- €	- €	- €
Koulunkäynnin ohjaaja	toimi	1.8.2020	Piispanlähteen koulu	- €	- €	- €
Koulunkäynnin ohjaaja	toimi	1.8.2020	Piispanlähteen koulu	- €	- €	- €
Koulunkäynnin ohjaaja	toimi	1.8.2020	Piispanlähteen koulu	- €	- €	- €
Koulunkäynnin ohjaaja	toimi	1.8.2020	S:t Karins svenska skolan	- €	- €	- €
Psykiatrinen sairaanhoitaja	toimi	1.8.2020	Valkeavuoren koulu/ HOPE	- €	- €	- €
Erytysluokan-opettaja	virka	1.8.2020	Valkeavuoren koulu/ HOPE	- €	- €	- €
Erytysluokan-opettaja	virka	1.8.2020	Piispanlähteen koulu	- €	- €	- €
Erytysopettaja	virka	1.8.2020	Kaarinan lukio	- €	- €	- €
Virka-apulaisrehtori	virka	1.1.2021	Valkeavuoren koulu	- €	25 000 €	25 000 €
Virka-apulaisrehtori	virka	1.1.2021	Piispanlähteen koulu	- €	25 000 €	25 000 €
Virka-apulaisrehtori	virka	1.1.2021	Piikkiön yhtenäiskoulu	- €	25 000 €	25 000 €
Virka-apulaisrehtori	virka	1.1.2021	Kotimäen koulu	- €	25 000 €	25 000 €
Luokanopettaja	virka	1.8.2020	S:t Karins svenska skolan	25 000 €	50 000 €	50 000 €
Nimikemuutos	Virka/toimi	Perustamis-pvm	Yksikkö	TA 2020 palkat +sos €	TS 2021	TS 2022
Päätoiminen tuntiopettaja -> Liikunnan lehtori	virka	1.8.2020	Piispanlähteen koulu	- €	- €	- €
Määräaikainen tuntiopettaja -> päätoiminen tuntiopettaja	virka	1.8.2020	Valkeavuoren koulu	- €	- €	- €
Perusopetuksen luokan opettaja -> Erytysluokan-opettaja	virka	1.8.2020	Piikkiön yhtenäiskoulu	- €	- €	- €
Päätoiminen tuntiopettaja -> luokanopettaja	virka	1.8.2020	S:t Karins svenska skolan	- €	- €	- €

13.1.3 Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatus varhaiskasvatuksen johtaja

TOIMINTASUUNNITELMA

Varhaiskasvatussuunnitelman sisäistämiseen on käytetty apuna mm. pedagogisia kahviloita, työiltoja ja henkilöstön välisiä keskusteluja. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi) on julkaissut Varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin perusteet ja suositukset julkaisun, joka antaa hyvän ohjeistuksen toiminnan laadun arvioinnin toteuttamiseen. Myös varhaiskasvatustalain (24 §) edellyttää varhaiskasvatoiminnan laadun arviointia. Kaarinan varhaiskasvatuksessa on asetettu pitkän aikavälin tavoitteeksi varhaiskasvatuksen tasalaatuisuus. Tavoitteen saavuttamisen ehdoton edellytys on toiminnan monipuolinen arviointi ja johtopäätösten sekä korjausliikkeiden tekeminen.

Lasten liikunta on varhaiskasvatuksen kehittämisen kohteena edelleen. Aluehallintoviraston tukeman hankerahoituksen avulla varhaiskasvatukseen on palkattu määräaikainen liikuntakoordinaattori, jonka on kiertänyt varhaiskasvatuksen eri toimipisteissä. Hän on kannustanut lapsia liikkumaan, antanut vinkkejä liikunnan toteuttamiseen sekä ohjannut lapsia ja työntekijöitä Ilo kasvaa liikkuen -ohjelman pariin. Toiminnan kehittämiseen on tarkoitus hakea edelleen hankerahaa aluehallintovirastosta. Toimintaa kehitetään kytkemällä liikuntaan nyt myös musiikki.

Henkilöstön työhyvinvoinnista huolehditaan järjestämällä ammatillista koulutusta, skeemavalmennusta ja mahdollisuus osallistua liikuntaharrastusta kannustaviin tapahtumiin esim. Kunnan Eväät -tapahtuma sekä työyksiköissä järjestetään henkilöstölle muutakin työkykyä ylläpitävää toimintaa.

Varhaiskasvatuksen ja perhekeskuksen hyvin alkanutta yhteistyötä vaalitaan edelleen.

Varhaiskasvatuksen kustannuksia voidaan alentaa luopumalla hajasijoitetuista yksiköistä ja keskittämällä toimintoja laajempiin, toiminnallisiin kokonaisuuksiin.

MUUTOKSET EDELLISEEN VUOTEEN:

- Perhepäivähoitoa kehitetään oppimisympäristöjä laajentamalla ja lasten luontosuhdetta lisäämällä. Tähän on saatu mm. hankerahaa.
- Vuoden 2020 aikana tutustutaan markkinoille mahdollisesti tuleviin varhaiskasvatuksen ohjelmistoihin ja varaudutaan tarvittaessa tekemään uusia hankintoja.
- Valtakunnallinen tietovaranto (Varda) tulee edelleen työllistämään varhaiskasvatuksen esimiehiä ja toimistosihiteereitä vuoden 2020 aikana. Tietovarantoon viedään vuoden 2020 aikana mm. yksityisen palvelutuotannon lapsi- ja asiakastiedot sekä hoitopaikkojen tiedot.
- Kuovinkadun kunto selvitetään mahdollista peruskorjausta varten. Ruotsinkielistä varhaiskasvatusta tarjotaan omana kunnallisena varhaiskasvatuksena vuokraamalla tilat, kunnes kaupungin uudisrakennushankkeet valmistuvat ja mahdollistavat toiminnan siirtämisen omiin tiloihin. Kuovinkadun suomenkielisille ryhmille järjestetään korvaava palvelu

HANKINNAT JA KILPAILUTUKSET VUONNA 2020

- Ohjelmistot

INVESTOINNIT:

2020

- Fyysisten oppimisympäristöjen kehittäminen

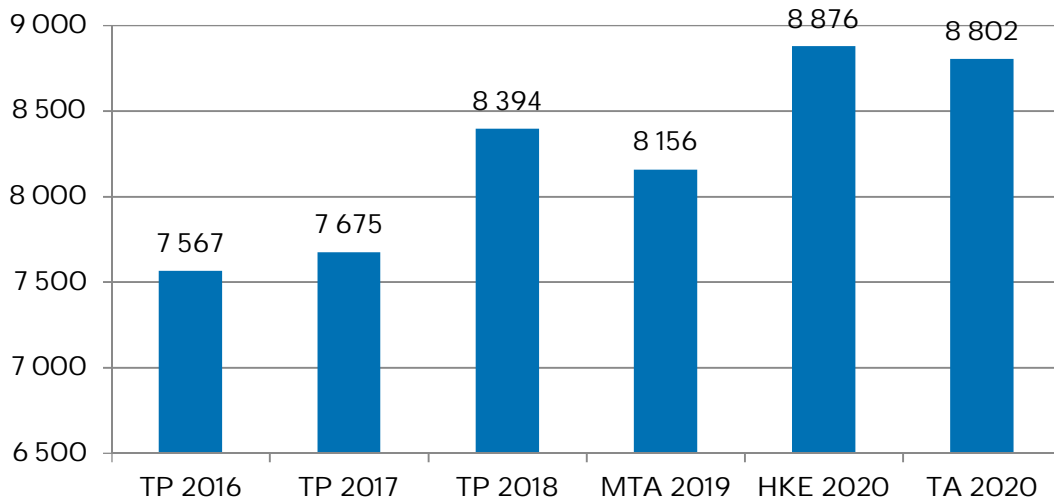
2020 ->

- Valkeavuoren lasten ja nuorten talo
- Hovirinnan koulutalo
- Hovirinnan omaksi hankittava väistötila
- Piispanlähteen lastentalo
- Piikkiön yhtenäiskoulun peruskorjaus
- Kultanummen päiväkodin laajennus
- Kesämäen päiväkodin luontoyksikkö (kota)

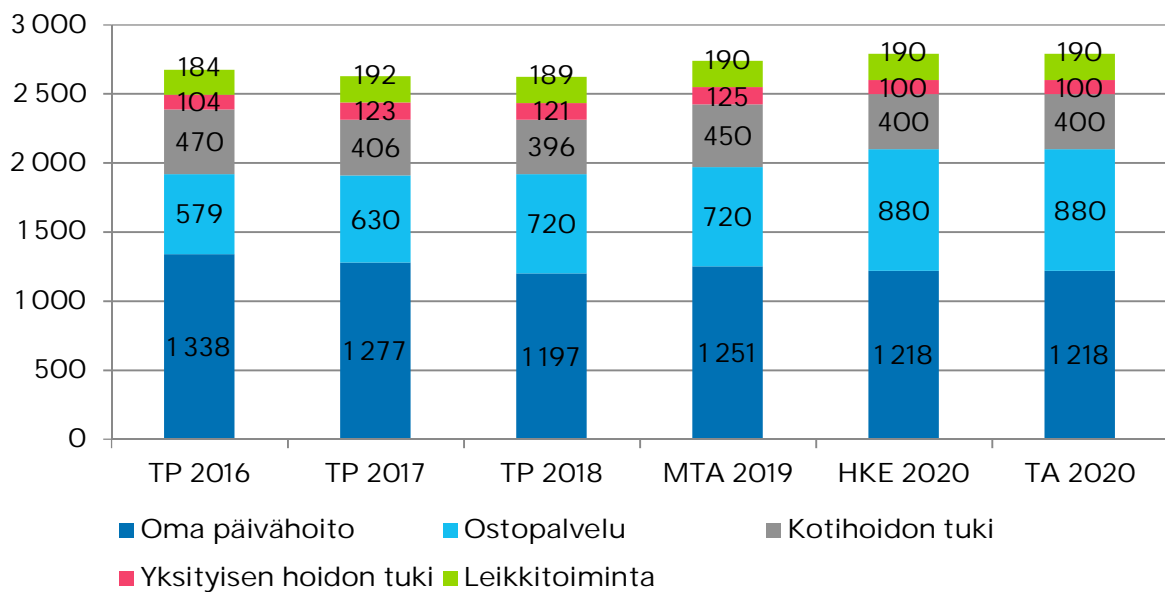
VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suoritteet	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TA 20/19
Oma päivähoito	1 338	1 277	1 197	1 251	1 218	1 128	-2,6 %
alle 3-vuotiaat	82	91	163	167	165	165	-1,2 %
yli 3-vuotiaat	989	962	854	898	893	893	-0,6 %
perhepäivähoito	267	224	180	186	160	160	-14,0 %
Ostopalvelu	579	630	720	720	880	880	22,2 %
Kotihoidon tuki	470	406	396	450	400	400	-11,1 %
Yksityisen hoidon tuki	104	123	121	125	100	100	-20,0 %
Leikkitoiminta	184	192	189	190	190	190	0,0 %
Vertailuhinnat (netto)	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TA 20/19
Varhaiskasvatus - euroa/alle kouluikäinen lapsi	7 567	7 675	8 394	8 156	8 876	8 762	7,4 %
Varhaiskasvatus - euroa/asukas	666	662	699	709	764	754	6,3 %

Varhaiskasvatus, kustannukset/alle kouluikäinen lapsi (netto)

Lapset varhaiskasvatuksen piirissä

13.2. Vapaa-ajan lautakunta

Vapaa-ajan lautakunta kansalaisopiston rehtori

TOIMINTA-AJATUS

Vapaa-ajan palvelut tuottavat kuntalaisten hyvinvointia edistäviä palveluita. Vastuualue tarjoaa kaupungin eri palvelualueiden, yhdistysten ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa yhteistyössä tietoa, palveluita ja olosuhteita, jotka aktivoivat kuntalaisia oman hyvinvoinnin ja toimintakyvyn edistämiseen kirjaston, kulttuurin, palvelupisteiden sekä nuorisotyön ja kansalaisopiston monipuolisella tarjonnalla.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOIVAT TAVOITTEET

Strateginen tavoite ja kriittinen menestystekijä	Tavoite	Mittarin tavoitearvo
<p>Sujuvat ja turvalliset arjen palvelut läheltä:</p> <p><i>Eri väestöryhmien tarpeisiin vastaaminen kysynnän mukaan</i></p>	<p>Palveluita tarjotaan eri kaupunginosissa monipuolisesti</p>	<p>Toimipisteiden määrä säilyy ennallaan ja niitä kehitetään</p>

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN VARMISTAMINEN JA RISKIENHALLINTA

Kansalaisopisto:

Jatketaan sähköisten kurssikyselyiden tekoa, joiden pohjalta saadaan palautetta kurssien onnistumisesta ja opiskelijoiden tarpeista. Kurssien suunnittelu saadaan valmiiksi huhtikuun loppuun mennessä, jotta tila-anomukset saadaan ajoissa käsiteltäväksi kouluille ja liikuntapalveluihin. Tämän perusteella saadaan varmistus kurssien toteuttamisesta ajoissa myös tuntiopettajille. Suurimpana riskinä kurssien toteuttamisessa on se, että kurssitiloja otetaan muuhun käyttöön kesken lukuvuotta.

Kulttuuri- ja kirjastopalvelut:

Kaarina-talon ja sen mahdollistamien kulttuuri- ja kirjastopalvelujen ja myös palvelupisteen tunnetuksi tekeminen, toiminnan vakiinnuttaminen ja tapahtumien kävijäpohjan monipuolistaminen ovat painopisteitä.

Ammatillisesti pätevän henkilökunnan rekrytointi on olennaista.

Nuorisopalvelut:

Nuorisotilojen aukiolojen määriin kiinnitetään huomiota. Liikkuva nuorisotila Nugipagua hyödynnetään enemmän nuorisopalveluiden toiminnoissa.

Etsivä nuorisotyö jalkautuu enemmän nuorten pariin ja saa näin enemmän tunnettavuutta nuorten parissa.

KÄYNNISSÄ OLEVAT KEHITTÄMISHANKKEET

Kansalaisopisto: mukana seudullisissa hankkeissa:

1. Digitarjotin (vastuuopisto Auralan kansalaisopisto), päättyy 31.12.2020, Oe;
2. Yhdessä enemmän -hanke opistojen henkilökunnalle (Vastuuopisto Paimion opisto), päättyy 2020, Oe.

Kulttuuri- ja kirjastopalvelut:

1. Pikkuketun satuseikkailu: Syksy 2019, päättyy 31.12.2020. Oma osuus laskennallisena työpanoksena 1000 €.

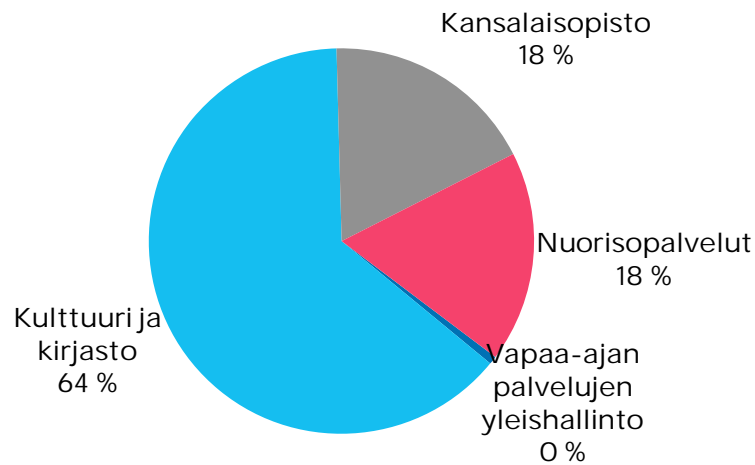
Nuorisopalvelut:

1. Maakunnallinen nuorisotoimen kehittämishanke 2020-2021, (vetäjänä Turku), Kaarinan osuus 2.500e vuodessa.

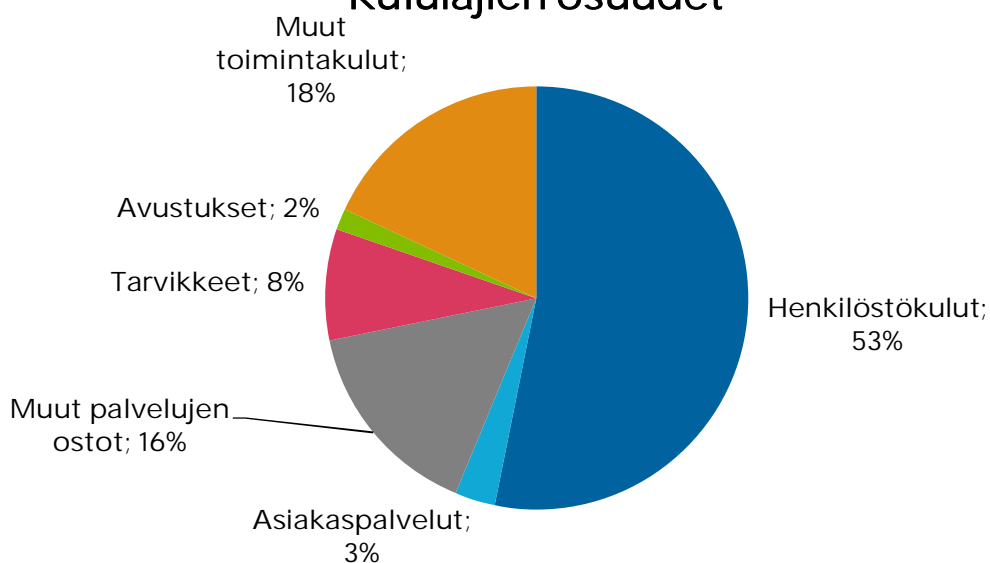
TALOUS

1 000 euroa	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TA 20/19
Tuotot	479	440	480	349	351	402	15,1 %
Kulut	-4 091	-4 077	-4 726	-4 870	-4 952	-4 891	0,4 %
Kate	-3 612	-3 637	-4 246	-4 521	-4 602	-4 489	-0,7 %

Toimintakatteen osuudet yksiköittäin

Kululajien osuudet

13.2.1 Vapaa-ajan palvelut

Vapaa-ajan palvelut kansalaisopiston rehtori

TOIMINTASUUNNITELMA

Vastuualueen toiminnan päätarkoituksena on edistää kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia, hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä: Tuotamme monipuolisia kirjasto-, kulttuuri- ja nuorisopalveluja sekä kansalaisopiston kursseja kuntalaisille. Kaarina-talo tarjoaa monipuolisia tiloja kuntalaisten kokoontumiseen ja erilaisiin tapahtumiin. Palveluiden monipuolisuutta, tarvelähtöisyyttä ja hyvää kohdentumista tavoitellaan asiakaslähtöisesti laajan ja aktiivisen yhteistyön avulla.

Tärkeimpinä tavoitteina ovat sujuvat arjen palvelut ja hyvinvoinnin edistäminen. Tätä toteutetaan talousarviossa kehittämällä sähköisiä palveluja, turvaamalla yksiköiden resurssit, suuntaamalla niitä tarpeen mukaan ja huomioimalla vapaa-ajan palveluiden tarpeet koulurakentamisessa.

MUUTOKSET EDELLISEEN VUOTEEN

Kansalaisopisto:

Kansalaisopiston kurssien täyttöaste kasvaa ja kurssien ulkopuolelle jää yhä enemmän halukkaita, ellei tuntimäärää kasvateta.

Joo-teatteri siirretään nuorisopalveluiden toiminnasta kansalaisopiston kursseiksi.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut:

Eryteisesti Kaarina-talon pääkirjaston, mutta myös Littoisten sekä Piikkiön omatoimikirjastojen myötä kirjaston käyttöluvut ovat kasvaneet huomattavasti. Nykyisellä henkilöstömäärällä on hyvin haasteellista saada täytettyä kaikkia nykyisten aukioloaikojen asiakaspalveluvuoroja.

Selvitetään Littoisten ja Piikkiön omatoimikirjastojen mahdollisuudet lisätä aktiivisuutta alueen toimijoiden kanssa.

Saadaan valmiiksi esitys parhaasta tavasta hoitaa matkailuasioiden hoito.

Kaarina-talo on mahdollistanut kulttuuritarjonnan kasvattamisen. Kun uusi tori ja puisto Kaarina-talon edessä valmistuu, mahdollisuudet esimerkiksi kesätapahtumille paranevat. Jo 2019 on järjestetty tapahtumia Kaarina-talon edustalla. Vuonna 2020 piha-alueesta tulee kesäkaudeksi säännöllinen tapahtuma-alue

Nuorisopalvelut:

Tehdään toiminnan tehostamiseksi kokeilu vuonna 2020, jossa hiljaisimmilta nuorisotiloilta suljetaan yksi ilta ja nuorisotyöntekijä siirtyy tekemään illan joko keskustan nuorisotila Ampperiin tai Piikkiön Kylään. Kokeilun vaikutuksista tehdään kysely loppuvuonna 2020 sekä nuorille että työntekijöille.

Lisätään nuorisopalveluiden ja koulunuorisotyön yhteyttä siten, että koulunuorisotyöntekijät tekevät joka toinen viikko perjantai-illan alueensa nuorisotilalla nuorisotyöntekijän työparina.

Vähennetään sunnuntaillisia vaatimia toimintoja.

Selvitetään Mid Cafen ja liikennepuiston ulkoistamismahdollisuudet.

INVESTOINNIT

2020

- Kaarina-talon taidehankinnat
- Hovirinnan koulun taidehankinnat
- Hovirinnan ranta-alueen taidehankinnat
- Hovirinnan rantasaunan taidehankinnat
- Valkeavuoren liikuntahallin taidehankinnat
- Vuolahden leirikeskus

2021:

- Vuolahden leirikeskus

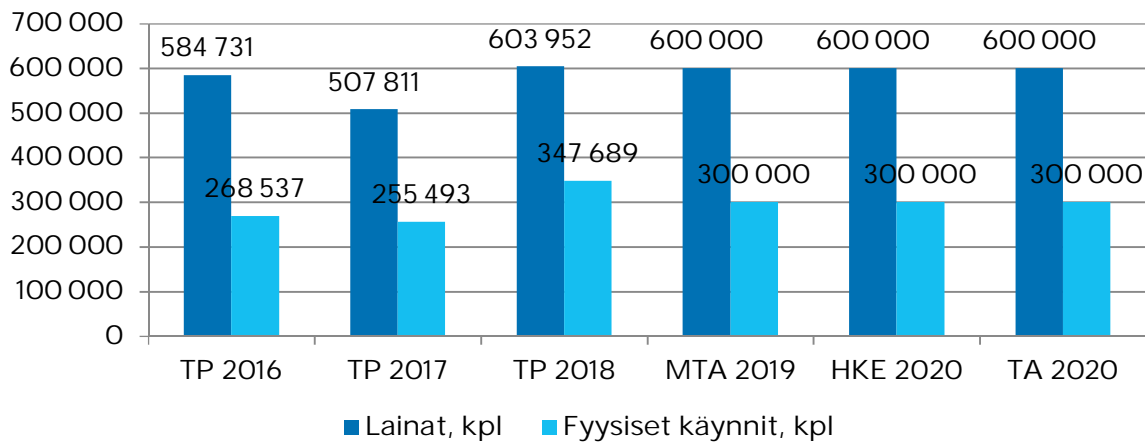
2022:

- Valkeavuoren lastentalon taidehankinnat
- Piispanlähteen koulun taidehankinnat

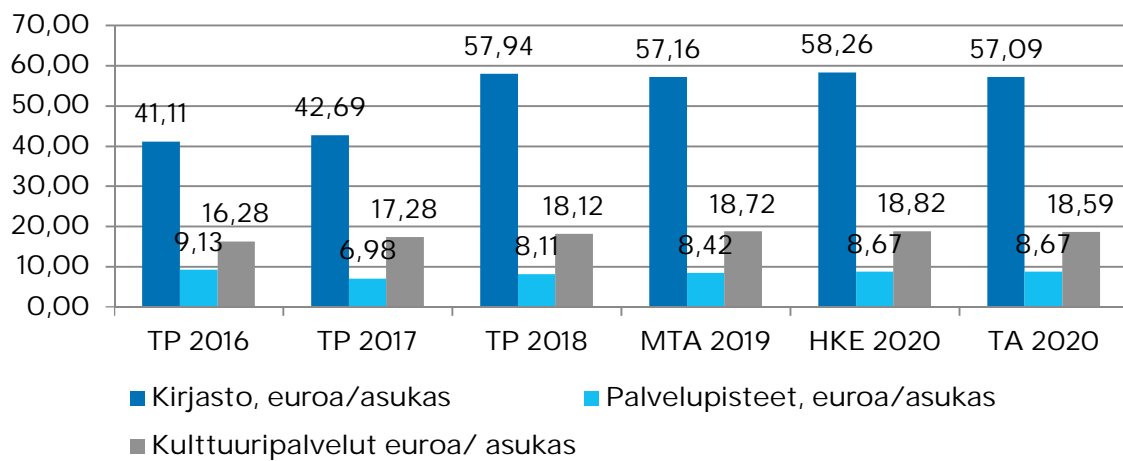
VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suoritteet	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TA 20/19
Aukiolotunnit, kpl	7 134	7 244	5 997	7 400	7 400	7 400	0,0 %
Lainat, kpl	584 731	507 811	603 952	600 000	600 000	600 000	0,0 %
Fyysiset käynnit, kpl	268 537	255 493	347 689	300 000	300 000	300 000	0,0 %
Aineiston hankinta, kpl	10 221	10 267	12 263	11 000	11 000	11 000	0,0 %
Palvelupisteiden asiakaskäynnit, kpl	29 480	26 381	22 757	30 000	30 000	30 000	0,0 %
Vertailuhinnat (netto)	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TA 20/19
Kirjasto, euroa/asukas	41,11	42,69	57,94	57,16	58,26	57,09	-0,1 %
Palvelupisteet, euroa/asukas	9,13	6,98	8,11	8,42	8,67	8,67	3,0 %
Kulttuuripalvelut euroa/ asukas	16,28	17,28	18,12	18,72	18,82	18,59	-0,7 %
Kansalaisopisto euroa/tunti	53,24	52,59	51,50	63,46	61,70	58,14	-8,4 %
Nuorisopalvelut euroa/alle 29-v	68,73	64,29	72,30	73,65	74,50	72,97	-0,9 %

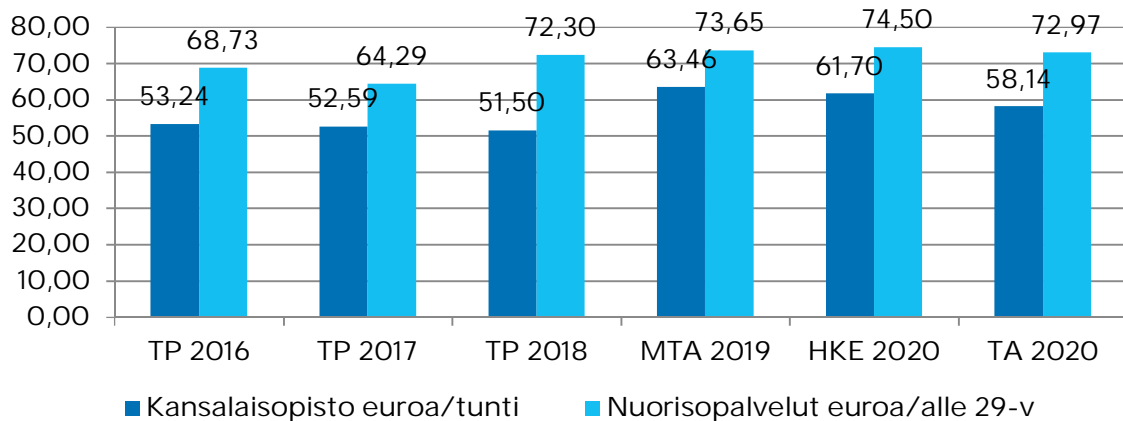
Kirjastokäynnit ja lainat

Kirjastot, palvelupisteet ja kulttuuripalvelut, euroa/asukas

Vertailuhinnat: Kansalaisopisto ja nuorisopalvelut

14. Sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut

Sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut

sosiaali- ja terveystaloudellisten palveluiden johtaja

PALVELUALUEEN KATSAUS

Vuoden 2020 toimintasuunnitelman ja talousarvion valmistelu tehdään tilanteessa, jossa jo vuosi 2019 näyttää tuottavan kaupungille merkittävän alijäämän. Haasteita on sosiaali- ja terveystaloudellisten palveluiden osalta useita. Ikäihmisten määrä kasvaa ja aiheuttaa mittavia lisätarpeita palvelukapasiteettiin vielä vuosia eteenpäin. Paljon palveluita käyttävät asiakkaamme tuottavat yhä jatkuvan tarpeen palveluprosessien kehittämiseen, uusien toimintatapojen luomiseen ja yhteistyön tiivistämiseen yli sektorirajojen. Erikoissairaanhoidon kustannukset ovat karkaamassa käsistä: vuodelle 2019 ennustettu ylitys on Kaarinan osalta noin 2,4 Me.

Ikäihmisten palveluiden kehittämisen painopiste on kotiin vietävissä palveluissa ja kuntouttavassa työssä. Kaikki keinot kotona pärjäämisen tukemiseksi on otettava käyttöön. Työssä on hyödynnettävä teknologiaa ja uusia toimintamalleja. Tästä esimerkkinä on kokeilu omaishoitajien tueksi tarjottavasta perhehoitajasta. Onnistuessamme pystymme vähentämään ympärivuorokautisen hoivan suhteellista osuutta palvelutuotannossa.

Ennaltaehkäisevien, varhaisessa vaiheessa annettavien matalan kynnyksen palveluiden kehittämistä on edelleen jatkettava. Perhe- ja sosiaalipalveluissa tämä tarkoittaa yhteistyön edelleen tiivistämistä erityisesti koulutuksen ja varhaiskasvatuksen kanssa. Lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä sekä vanhemmuutta on pystyttävä tukemaan yhdessä sektorirajat ylittäen. On selvää, että onnistuessamme vältymme useilta raskailta palveluilta ja saamme työllemme enemmän vaikuttavuutta. Organisaatiomuutoksiin on löydettävä rohkeutta, mikäli palveluprosessien sujuvoittaminen ja asiakaslähtöinen palvelutuotanto sitä edellyttää.

Erikoissairaanhoidon kustannusten kasvun hillitsemiseksi on keskeistä, että sosiaalipalveluiden, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon raja-aitoja pystytään madaltamaan ja palveluprosesseja sujuvoittamaan. Palveluketjujen toimivuuden kehittämiseen on panostettava siten, että asiakas saa tarvitsemansa palvelut juuri oikeaan aikaan ja oikeasta paikasta. Tämä edellyttää aiempaa tiiviimpää yhteistyötä sairaanhoitopiirin ja alueen kuntien kesken. Oman perusterveydenhuollon resurssointia on vahvistettava ja palvelukykyä on parannettava.

Uuden hallitusohjelman vaikutukset sosiaali- ja terveystaloudellisten palveluiden toimintaan ja talouteen ovat ilmeiset. Hallitusohjelmaan kirjattu hoivahenkilöstön vähimmäismitoitus (0,7) tarkoittaisi toteutuessaan Kaarinan osalta n. 1,8 Me:n lisäpanostusta ympärivuorokautiseen hoivaan - lisähenkilöstönä omaan toimintaan sekä hinnankorotuksina ostopalveluna hankittaviin ja palvelusetelillä myönnettäviin palveluihin. Hoitotakuuta tiukennetaan hallitusohjelman mukaan perusterveydenhuollossa niin, että jatkossa kiireettömässä tapauksessa hoitoon pääsee viikon (7 pv) sisällä hoidon tarpeen arvioinnista. Tämä edellyttää toteutuessaan merkittävää lisäystä terveystaloudellisten palveluiden henkilöstöresursseihin.

Sosiaali- ja terveystaloudellisten palveluiden kokonaisuudistuksen valmistelu jatkuu uudella hallituskaudella. Hallitusohjelman mukaan sosiaali- ja terveystaloudellisia palveluita tuotetaan jatkossa 18 maakunnassa. Maakunnat tuottavat palvelut pääosin julkisina palveluina - yksityinen ja kolmas sektori toimivat täydentävinä palveluiden tuottajina. Kuntien rooli palveluiden tuottamisessa ratkaistaan erikseen syksyllä 2019 tehtävän selvityksen pohjalta. Kokonaisuudistuksen valmistelun aikataulu on vielä epäselvä. Kaarina on aktiivisesti mukana uudistuksen valmistelussa ja toteuttaa Varsinais-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämissuunnitelman kehittämiskohteita.

Kilpailu ammattilaisista on kovaa ja meidän on pidettävä huolta siitä, että Kaarina on työnantajana houkutteleva myös jatkossa. Henkilöstön jaksamisesta on huolehdittava ja hyvään johtamiseen on panostettava esimiehiä tukien. Ammattitaitoinen, oikeudenmukaisesti palkattu ja työssään viihtyvä henkilöstö on kaiken toimintamme perusta.

KAARINA-STRATEGIAN TOTEUTUMINEN

Kaarinan kaupungin strategian arvot, yhdessä, avoimesti ja asiakaslähtöisesti, sopivat saumattomasti yhteen sosiaali- ja terveystalouden toimintaperiaatteiden kanssa. Sosiaali- ja terveystalouden ja sivistystalouden henkilökunta on aktiivisesti kehittänyt työtään ASKEL-hankkeessa vuosina 2015-2017, minkä myötä etenkin asiakaslähtöisyys ja sektorirajat ylittävä yhdessä tekeminen nousivat keskiöön. Tämä työ jatkuu edelleen. Kaarinan kaupungin strategia ohjaa työtä kaikissa yksiköissä.

TUOTTAVUUS

Suurimmat mahdollisuudet sosiaali- ja terveystalouden tuottavuuden lisäämiseen ovat prosessien ja hoitoketjujen kehittämiseen liittyvässä työssä. Tulevina vuosina on panostettava erityisesti sosiaalipalveluiden, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välisten rajapintojen kehittämiseen ja yhteistyön tiivistämiseen. Vahva panostus ennaltaehkäisevään työhön taas vähentää raskaiden ja korjaavien palveluiden tarvetta tai vähintäänkin loiventaa niiden kasvua. Palveluiden tuottaminen kuntalaisille oikeaan aikaan, oikeilla resursseilla ja oikeassa paikassa on tuottavuus- ja vaikuttavuustyötä parhaimmillaan.

YRITYSVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Kuntakoon kasvaessa ja väestön ikääntyessä lisääntyvät paineet sosiaali- ja terveystalouden palvelutarjonnan lisäämiseen. Ikäihmisten määrän kasvu aiheuttaa tulevina vuosina merkittäviä lisätarpeita erityisesti kotona annettaviin palveluihin ja ympärivuorokautiseen hoivaan. Palveluita on kasvatettava määrällisesti, mutta myös täysin uusia palvelumuotoja on pystyttävä kehittämään. Tässä työssä erityisesti yksityiset palveluntuottajat, mutta myös kolmas sektori ovat välttämättömiä kumppaneita. Saumaton, vaikuttava palveluketju on mahdollinen vain, kun kunta, yritykset ja kolmas sektori työskentelevät ja kehittävät palveluitaan yhdessä. Vaikka sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestäminen on vielä kuntien vastuulla, monituottajamalliin panostaminen on kuntalaisten etu.

14.1. Sosiaali- ja terveyslautakunta

Sosiaali- ja terveyslautakunta

sosiaali- ja terveystoimittaja

TOIMINTA-AJATUS

Järjestää kaarinalaisille arkielämän sujumisen turvaavia, hyvinvointia edistäviä sosiaali- ja terveystoimintajärjestelyjä.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOAVAT TAVOITTEET

Strateginen tavoite ja kriittinen menestystekijä	Tavoite	Mittarin tavoitearvo
<p>Vastuullinen johtaminen</p> <p><i>Työyhteisötaitojen kehittäminen sekä oman vastuun kantaminen ja vastuun ottaminen omissa tehtävissä</i></p> <p><i>Esimiestyön seuranta, arviointi ja jatkuva parantaminen</i></p>	<p>Tarjoamme ammattilaisille kiinnostavia työtehtäviä, hyvän työilmapiirin ja mahdollisuudet kehittää itseään ja työtään osana kaarinalaista palvelujärjestelmää.</p>	<p>Kaikki sosiaali- ja terveystoimintajärjestelyjen työyksiköt tutustuvat Kaarinassa laadittuihin hyvän työyhteisön pelisääntöihin ja laativat omat tavoitteensa työilmapiirin kehittämiseksi 30.6. mennessä.</p> <p>Johtamista arvioidaan alkuvuonna toteutettavan, koko kaupunkia koskevan työhyvinvointikyselyn avulla. Tämän ja aiemmin tehdyn 360 arvion pohjalta tehdään suunnitelma niistä toimenpiteistä, joilla tuetaan esimiestyötä sosiaali- ja terveystoimintajärjestelyissä. Suunnitelma valmistuu vuoden 2020 loppuun mennessä.</p> <p>Vuoden 2020 kehityskeskustelujen yhteydessä varmistetaan, että jokainen työntekijä on selvillä omista tehtävistään ja odotuksista niiden suhteen. Tehtäväkuvaukset päivitetään tarvittaessa.</p>
<p>Vastuullinen johtaminen</p> <p><i>Kokonaisvaltainen tapa tarkastella valmisteltavia ja päätettäviä asioita</i></p>	<p>Tuotamme vaikuttavia ja oikea-aikaisia palveluita, joiden suunnittelussa asiakas voi kokea olleensa osallisena.</p>	<p>Jokainen sosiaali- ja terveystoimintajärjestelyjen alainen työyksikkö on vuoden aikana osallisena jossakin asiakastyytyväisyysarviointissa tai vastuualueella toimii asiakasraati. Tuloksia hyödynnetään toiminnan kehittämisessä. Poikkeamiin reagoidaan viipymättä.</p>

<p>Hyvinvoinnin edistäminen ennakoivasti</p> <p><i>Palvelutarpeiden kartoittaminen ja varhainen puuttuminen ongelmiin</i></p>		<p>Kaikki muistutukset ja kantelut käsitellään ao. yksikön henkilöstön kanssa.</p>
<p>Sujuvat ja turvalliset arjen palvelut läheltä</p> <p><i>Yhden luukun periaatteen toteuttaminen</i></p> <p>Vastuullinen johtaminen</p> <p><i>Kustannus- ja laatutietoinen johtaminen</i></p>	<p>Paljon ja/tai kalliita palveluita käyttävien kaupunkilaisten palveluketjuja muokataan uusien kustannustehokkaiden toimintatapojen käyttöönottamiseksi.</p>	<p>Eri asiakasryhmien palvelukokonaisuuksien kehittämistä jatketaan järjestämissuunnitelman tavoitteiden mukaisesti.</p> <p>Paljon palveluita tarvitseville asiakkaille, joiden palvelutarve on pitkäaikainen ja monimutkainen, tarjotaan yksilöllisen palveluohjaajan palvelua.</p>

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN VARMISTAMINEN JA RISKIENHALLINTA

Sosiaali- ja terveystalouden näkökulmasta merkittävimmät riskit liittyvät toisaalta työn tekemisen edellytyksiin, toisaalta perustehtävässä onnistumiseen. Laajat sähkökatkokset ja vesihuoltoverkoston saastuminen voivat pahimmillaan johtaa ihmishenkien menettämiseen. Sosiaali- ja terveystalouden toiminta on tietojärjestelmistä ja -liikenteestä hyvin riippuvaista. Monet asiakkaat tarvitsevat poikkeustilanteissa apua. Kaikissa kaupungin alueella toimivissa asuin- tai hoitoyksiköissä ei ole varavoimaa. Erityisenä riskiryhmänä voidaan pitää sellaisia yksin eläviä liikunta- ja muistirajoitteisia, kroonisesti sairaita ja huonokuntoisia ihmisiä, jotka eivät ole kaupungin palveluiden piirissä.

Sosiaali- ja terveystalouden palvelualueen tehtävä on tuottaa vaikuttavia, oikea-aikaisia ja tarpeisiin perustuvia palveluita mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Mikäli siinä ei onnistuta, kalliiden korjaavien palveluiden tarve kasvaa ja samalla osa asiakkaista jää vaille tarvitsemaansa tukea ja apua. Pahimmillaan huono-osaisuus, sairastavuus ja syrjäytymisen ylisukupolvisuus lisääntyvät, mikä on kestänytöntä niin inhimillisesti kuin taloudellisestikin. Jotta tavoitteessa onnistutaan, tarvitaan ammattitaitoista, motivoitunutta henkilökuntaa, rohkeutta muuttaa toimintatapoja ja taitavaa johtamis- ja esimiestyötä.

PALVELUSTRATEGIAN TOTEUTUMINEN

Sosiaali- ja terveystalouden talousarvioesitys on Kaarinan palvelustrategian mukainen.

KÄYNNISSÄ OLEVAT KEHITTÄMISHANKKEET

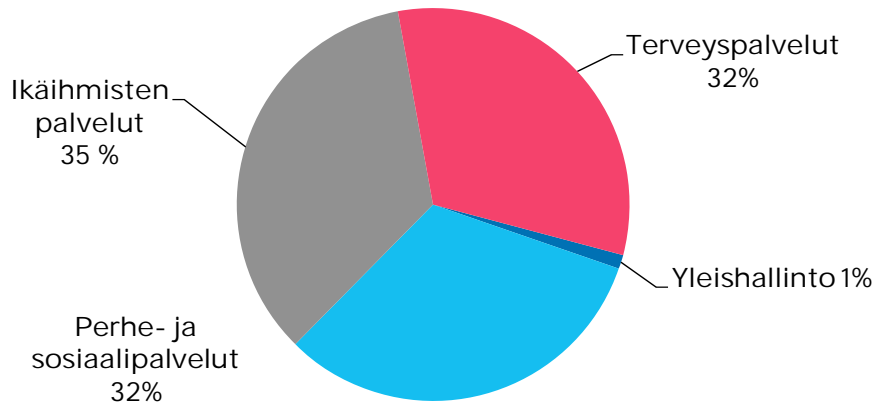
Perhehoitaja kotiin -omaishoidon pilottihanke 9/2019-12/2020

TALOUS

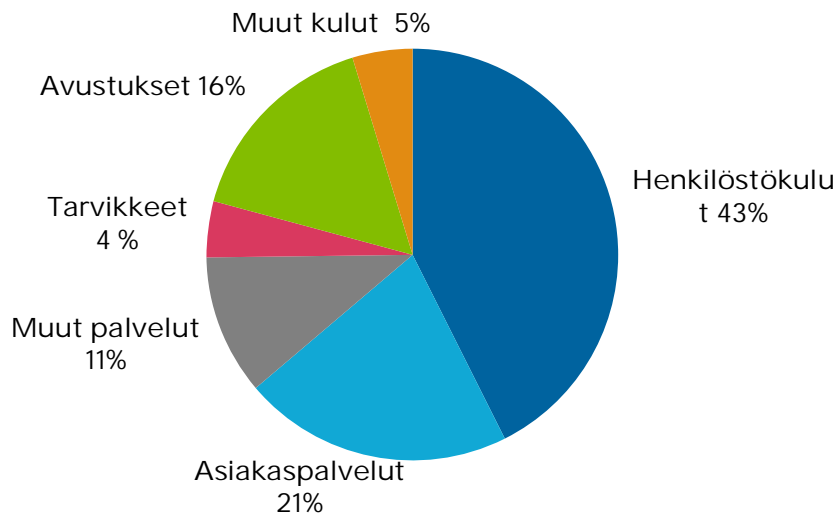
Henkilöstökulujen kasvuun on varauduttu 3% määrärahan lisäyksellä vuoden 2019 talousarvioon verrattuna. Väestön ikääntyminen ja tästä aiheutuva jatkuva asiakkaiden määrän kasvu, laissa säädettyjen subjektiivisten palvelujen tarve sekä uusien tehokkaampien hoitomuotojen käyttöönotto aiheuttavat merkittävää kulujen kasvupainetta myös ostopalveluihin ja palvelusetelien käyttöön. Erikoissairaanhoidon hurjasti kasvavia menoja yritetään hillitä lisäämällä henkilökuntaa terveystalouteen.

1 000 euroa	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TA 20/19
Tuotot	12 012	10 776	10 829	10 182	10 888	10 888	6,9 %
Kulut	-67 931	-65 611	-68 361	-68 749	-74 107	-73 709	7,2 %
Kate	-55 919	-54 835	-57 532	-58 567	-63 219	-62 820	7,3 %

Toimintakate vastualueittain

Kulut kululajeittain

14.1.1. Sosiaali- ja terveystalouden yleishallinto

Sosiaali- ja terveystalouden yleishallinto

sosiaali- ja terveystaloudenjohtaja

TOIMINTASUUNNITELMA

Yleishallinnon talousarvioon sisältyvät palvelualueen johto, sosiaali- ja terveystalouden toiminta, sosiaaliasiamiespalvelut, seudullinen sosiaalipäivystys, seudullisten ja muiden kehittämishankkeiden maksusuodet sekä ympäristöterveydenhuolto.

Sosiaalipäivystys on järjestetty seudullisesti Turun seudun kuntien välisenä yhteistyönä. Sosiaalipäivystys huolehtii virka-ajan ulkopuolella kiireellisistä sosiaalityön palveluja vaativista kriisi- ja hätätilanteista. Kaarinan talousarviovaraus on 100 t€.

Ympäristöterveydenhuolto on järjestetty 12 kunnan osalta seudullisesti vuoden 2009 alusta Liedon kunnan toimiessa isäntäkuntana. Talousarviovaraus on 168 t€. Varaus perustuu Liedon ympäristöterveystalouden talousarvioehdotukseen. Laskutuksesta 80 % tapahtuu suoriteperusteisesti ja 20 % väestön suhteessa.

Sosiaaliasiamiestoiminta on ostettu vuodesta 2011 alkaen Varsinais-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Oy Vasso Ab:ltä, joka tuottaa palvelun myös 11 muulle kunnalle.

MUUTOKSET EDELLISEEN VUOTEEN

-

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TA 20/19
Sosiaalipäivystys €/as	2,35	1,85	2,55	2,96	3,51	3,51	18,6 %
Ympäristöterveydenhuolto €/as netto	5,02	3,90	4,46	4,73	4,91	4,91	3,8 %
Yleishallinto €/as netto	19,89	17,11	15,58	20,52	20,13	20,13	-1,9 %

14.1.2. Perhe- ja sosiaalipalvelut

Perhe- ja sosiaalipalvelut

Perhe- ja sosiaalipalvelujohtaja

TOIMINTASUUNNITELMA

Perhe- ja sosiaalipalveluita tarjotaan kuntalaisten arkisissa lähiympäristöissä ja mahdollisimman matalalla kynnyksellä, jotta palvelulla pystytään vaikuttamaan hyvinvointiin ennakoivasti. Koko vastuualueelle toteutetun asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset jalkautetaan työyksiköihin ja asiakaspalvelukokemusta kehitetään edelleen. Perhe- ja sosiaalipalveluissa parannetaan ja monipuolistetaan digipalveluiden ja sähköisten palveluiden käyttöä vastaamaan asiakkaiden tarpeita. Työ sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmien saattamiseksi THL:n asettamien tehtäväluokituksen mukaiseksi sekä Kanta-yhteensopivaksi aloitetaan ja sitä tullaan jatkamaan vielä vuonna 2021.

Perhe- ja sosiaalipalvelujen toiminnan kehittäminen keskittyy yhteisten palveluprosessien kehittämiseen erityisesti sivistyspalveluiden, terveystieteiden ja järjestöjen kanssa. Työllisyyspalveluiden aktiivista kehittämistä jatketaan ja työllistymistä tuetaan tarjoamalla palveluita aikaisemmin.

Perhe- ja sosiaalipalveluissa tehdään yhteistyötä muiden kuntien kanssa käytäntöjen ja palveluiden seudulliseksi kehittämiseksi sekä tulevaan sote-valmisteluun osallistumiseksi.

MUUTOKSET EDELLISEEN VUOTEEN:

Lasten ja nuorten kanssa tehtävässä työssä laajennetaan systemisen työtteen käyttöä ja henkilökunnan osaamista kehitetään koulutuksella. Perheoikeudellinen yksikkö sekä ankkuripoliisi Turun hallinnoimana aloittaa toimintansa. Piispanlähteen lastentalossa saatujen hyvien kokemusten pohjalta perheohjaaja kouluun ja päiväkotiin -toimintamallia laajennetaan Hovirinnan alueelle. Toimintamallista tehdään vaikuttavuusarvio, jonka perustella toiminnan painopisteitä suunnitellaan tulevina vuosina.

INVESTOINNIT:

- Kodeissa tehtävien palvelujen auto, 1 kpl 20 000 euroa.

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Vertailuhinnat (netto)	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TA 20/19
Lastensuojelun sijaishuolto (perhehoito+laitoshuolto), euroa/asukas	107,04	90,60	88,52	82,80	87,05	87,05	5,1 %
Vammaisten asumispalvelut, euroa/asukas	106,34	111,82	118,26	111,56	118,39	118,39	6,1 %
Muut vammaisten subjektiiviset palvelut, euroa/asukas	114,40	121,34	119,04	116,52	118,03	117,44	0,8 %
Vastuualue euroa/asukas *)	639,89	565,88	573,61	565,81	596,12	587,39	3,8 %

*) Historiatiedot TP 2016 vanhan organisaation mukaiset

VAKANSSIMUUTOKSET

Nimike	Virka/ toimi	Lakkauttamis pvm	Yksikkö	TA 2020 palkat +sos €	TS 2021	TS 2022
Etuuskäsittelijä	virka	31.1.2020	Sosiaalipalvelut	47 000 €	47 000 €	47 000 €
Nimike	Virka/ toimi	Perustamis pvm	Yksikkö	TA 2020 palkat +sos €	TS 2021	TS 2022
Toimistosihteeri	toimi	1.2.2020	Perhe- ja sosiaalipalvelut	40 000 €	45 000 €	45 000 €
Perheohjaaja	toimi	1.1.2020	Perhe- ja sosiaalipalvelut	45 000 €	45 000 €	45 000 €

Etuuskäsittelijän virka muutetaan toimistosihteerin toimeksi. Tehtävien luonteen muuttumisen vuoksi virka ei ole enää tarpeellinen ja tehtävänimike tulee vaihtaa.

HANKINNAT JA KILPAILUTUKSET

- Vaikeavammaisten asumispalvelut 2020-2021 + optio
- Kuntouttava työtoiminta 2020-2021 + optio
- Lastensuojelun laitos- ja avopalvelut (seudullinen)

14.1.3. Ikäihmisten palvelut

Ikäihmisten palvelut

ikäihmisten palvelujohtaja

TOIMINTASUUNNITELMA

Väestön ikääntyminen on lisännyt merkittävästi palvelutarvetta. Kustannusten kasvun loiventamiseksi on panostettava kotihoitoon, omaishoittoon ja kuntoutukseen, jotta asiakkaat voisivat asua mahdollisimman pitkään omissa kodeissaan Ikäystävällinen Kaarina - ohjelman tavoitteiden mukaisesti. Kotihoidon vahvistaminen vaatii lisää henkilökuntaa ja asiakkaiden toimintakyvyn tukemisen vahvistamista sekä kuntoutus-osaamisen lisäämistä. Omaishoidossa tulee lisätä kattavuutta ja kehittää uusia omaishoitajien tukimuotoja. Ikääntyneiden varhaisen tuen vahvistamiseksi tulee kehittää palveluohjausta, vapaaehtoistyötä ja ravitsemusosaamista. Moniammatillisten prosessien kehittämisessä on keskeistä kotiuttamisen ja kuntoutuksen prosessien kehittäminen yhteistyössä terveyspalveluiden kanssa. Johtamisen kehittämisessä korostuu tiedolla johtamisen kehittäminen ja teknologian hyödyntäminen yhteistyössä maakunnan muiden kuntien kanssa.

MUUTOKSET EDELLISEEN VUOTEEN

- Kotihoito: Liikuntasopimuksia tehdään asiakkaille mahdollisuuksien mukaan, henkilökuntaresurssien lisäys, sijaispoolin perustaminen
- Omaishoito: Perhehoitaja kotiin - omaishoito pilotti
- Varhainen tuki: Palvelutori Eerikin palveluohjauksen kehittäminen, vapaaehtoisten rekrytoinnin ja tukimuotojen kehittäminen ja ravitsemusneuvonta eri asiakasryhmille
- Prosessien kehittäminen yhteistyössä terveyspalveluiden kanssa: Kotiuttaminen ja kuntoutuspolku
- Tiedolla johtaminen: RAI - arviointijärjestelmän saadun tiedon aktiivinen hyödyntäminen
- Teknologian hyödyntäminen: Koneellinen lääkejakelu

INVESTOINNIT:

• Kaarinakoti (kuivatus, salaojat, kosteuseristys)	350 000 euroa
• Hoitolaitosten jäähdytys	10 000 euroa

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA YKSIKKÖHINNAT

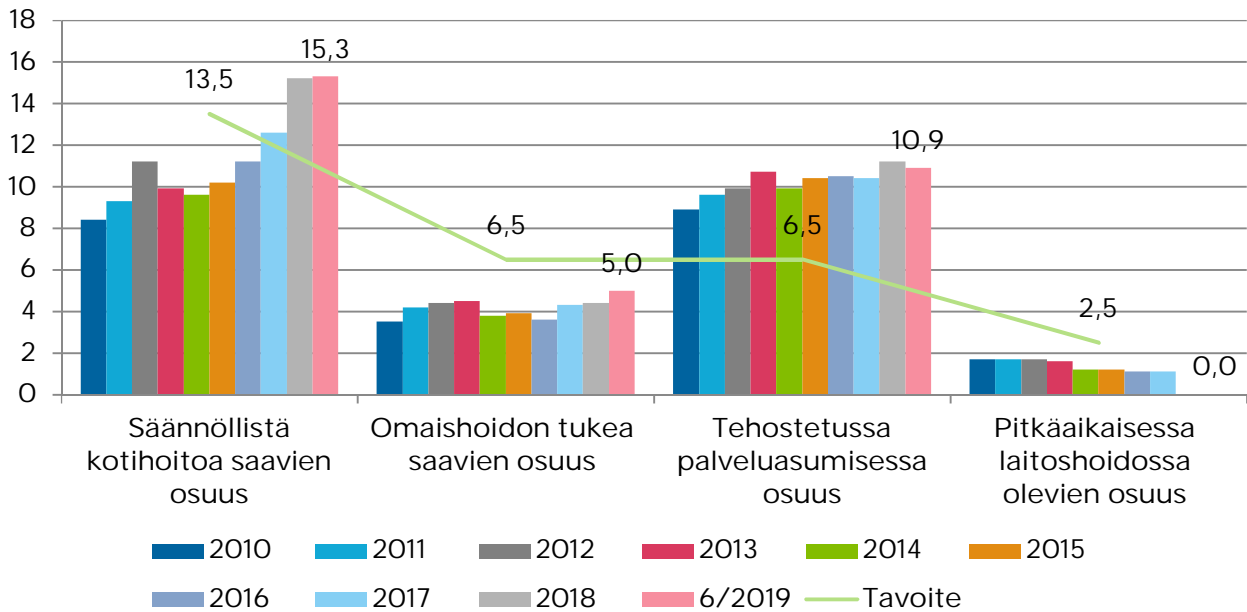
Vastuualueen suoritteet	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TA 20/19
Kotihoito, tunti	45 471	57 484	59 785	59 100	78 852	78 852	33,4 %
Omaishoito, hpv	57 259	65 425	72 845	74 636	79 445	79 445	6,4 %
Piikkiökoti, hpv	10 289	10 359	10 762	10 810	10 950	10 950	1,3 %
Visiitti, hpv	5 475	5 103	4 886	5 850	5 913	5 913	1,1 %
Kaarinakoti, hpv	15 463	15 353	15 383	15 490	15 400	15 400	-0,6 %
Yksityinen palveluasuminen, hpv	65 540	68 761	70 596	75 740	71 580	71 580	-5,5 %
Värttinä	13 171	12 897	12 974	13 150	13 300	13 300	1,1 %
Tupasvilla	5 053	4 524	6 469	5 050	6 850	6 850	35,6 %
Perhehoitokylä, hpv	6 903	6 623	6 576	6 980	7 100	7 100	1,7 %

Vastuualueen yksikköhinnat	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TA 20/19
Kotihoito, euroa/tunti	69,87	65,76	67,25	67,08	56,41	56,12	-16,3 %
Omaishoito, euroa/hpv	21,62	22,11	21,54	23,95	25,61	25,61	6,9 %
Piikkiökoti, euroa/hpv	134,55	131,50	130,72	119,56	123,13	123,13	3,0 %
Visiitti, euroa/hpv	107,48	105,25	110,29	107,18	109,25	109,25	1,9 %
Kaarinakoti, euroa/hpv	97,83	100,27	104,66	103,69	110,19	110,19	6,3 %
Muu palveluasuminen, euroa/hpv	84,17	83,91	88,43	87,47	105,15	103,76	18,6 %
Värttinä	110,29	116,69	119,68	117,47	120,04	120,04	2,2 %
Tupasvilla	118,46	104,59	95,25	114,15	92,30	92,30	-19,1 %
Perhehoitokylä, euroa/hpv	61,92	57,02	67,06	54,89	64,21	64,21	17,0 %
Vastuualue euroa/asukas netto	538,76	549,04	578,21	578,97	638,09	634,24	9,5 %

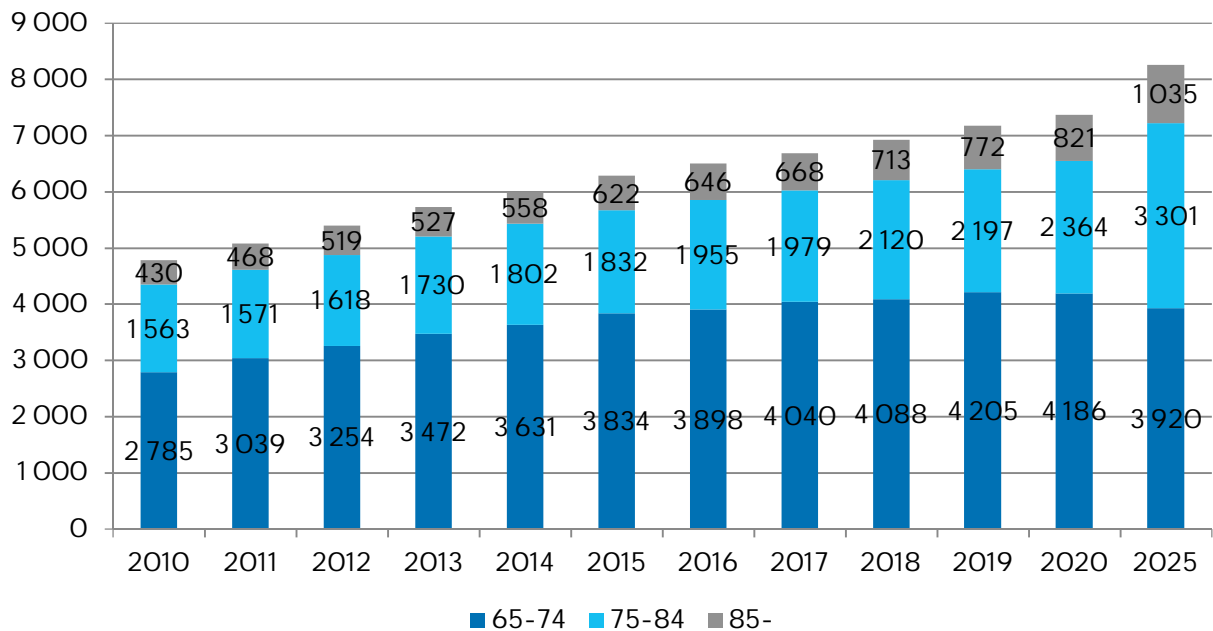
HANKINNAT JA KILPAILUTUKSET

- Ikäihmisten tehostettu palveluasuminen (seudullinen)

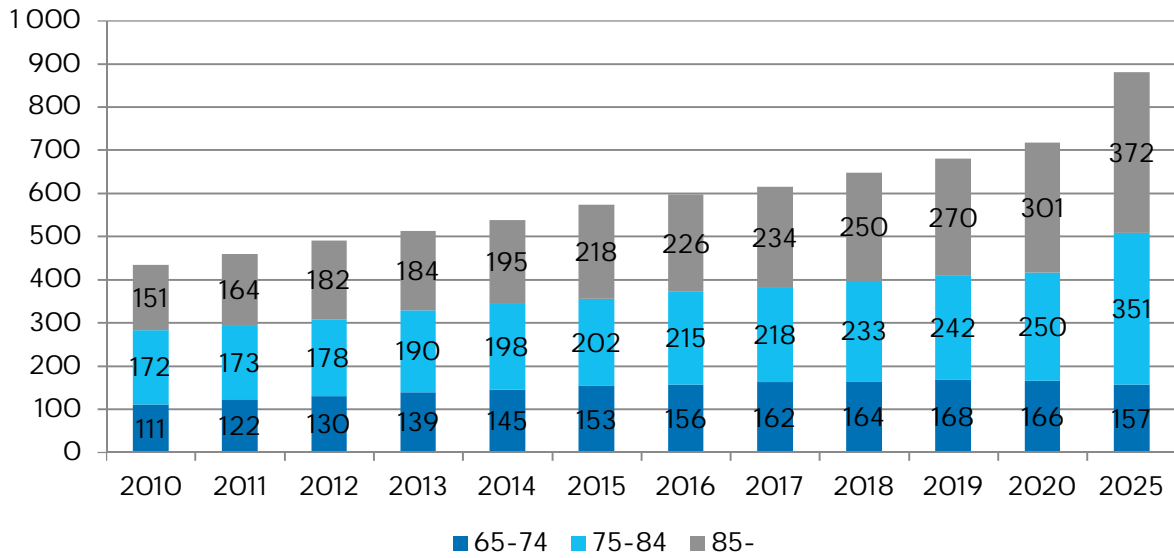
Palvelurakenneindikaattorien kehitys 2010-2019 (%-osuus 75-vuotiaista)

Vanhusväestön määrä 2010-2025

Muistisairaiden tilastollinen määrä 2010-2025

VAKANSSIMUUTOKSET

Nimike	Virka/toimi	Perustamis pvm	Yksikkö	TA 2020 palkat +sos €	TS 2021	TS 2022
Hoitaja	3 toimea	1.1.2020	Kotihoito	120 000 €	120 000 €	120 000 €
Hoitaja/sairauslomasijaistaja	2 toimea	1.1.2020	Kotihoito	- €	- €	- €
Kuntoutus- ja päivätoiminnan ohjaaja	toimi	1.1.2020	Hovirinnan päivä kuntoutus	5 000 €	5 000 €	5 000 €
Palveluohjaaja - palveluohjaaja - asumispalvelukoordinaattoriksi	virka	1.1.2020	Palvelutori Eerikki	5 000 €	5 000 €	5 000 €
Palveluohjaaja	virka	1.1.2020	Palvelutori Eerikki	40 000 €	40 000 €	40 000 €

14.1.4. Terveyspalvelut

Terveyspalvelut johtava ylilääkäri

TOIMINTASUUNNITELMA

Perusterveydenhuollossa palvelutarve kasvaa voimakkaasti, koska kunnan väkimäärä kasvaa, Kela ja sairaanhoitopiiri siirtävät tehtäviä perusterveydenhuoltoon ja kuntalaiset vanhenevat. Lakiin perustuva valinnanvapaus lisää myös kysyntää, koska muiden kuntien alueella asuvat haluavat käyttää Kaarinan palveluita.

Kokonaiskustannusten kasvun suitsimisessa on kaksi painopistealuetta: suunnitelmallisuuden kehittäminen paljon palveluita tarvitsevien diagnostiikassa, hoidossa ja sosiaalipalveluissa. Toinen tärkeä tavoite on erikoissairaanhoidon käytön hillitseminen perusterveydenhuollon palvelukykyä parantamalla. Yhteistyötä sosiaalipalveluiden kanssa tiivistetään.

Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien kuntoutusprosesseja kehitetään. Tuloksia haetaan yhdistämällä toimintakeskukset ja ottamalla päihdekuntoutuksia nykyistä enemmän omaksi toiminnaksi.

Kansansairauksien torjunnassa arkiliikunnan lisäämisellä on suuri merkitys. Yhdessä liikuntapalveluiden kanssa pyritään lisäämään arkiliikuntaa.

Yhteistyössä ikäihmisten palveluiden kanssa kohennetaan edelleen terveystakeskussairaalan kotiutusprosessia ja kehitetään ikäihmisten kuntoutusta.

Terveystakeskussairaalan ja kotisairaalan valmiuksia saattohoitoon on parannettu paljon. Seudullisen saattohoidon muutosten vuoksi tätä työtä on syytä jatkaa.

MUUTOKSET EDELLISEEN VUOTEEN

- Terveystakeskusten palvelukykyä parannetaan.
- Paljon palveluita tarvitsevien palveluketjua tehostetaan.
- Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien palveluita siirretään omaksi toiminnaksi.
- Toimintakeskus Talo suljetaan ja vahvistetaan Nappi-Plätyn toimintaa.
- Saattohoitoa kehitetään edelleen.

INVESTOINNIT

• Kaksi hammashoitoyksikköä	120 000 euroa
• Kotisairaalan auto	20 000 euroa
• Röntgenlaitteisto	200 000 euroa
• Mehiläiseltä vapautuvien työterveyshuollon tilojen kalustaminen	30 000 euroa

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suoritteet	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TA 20/19
Avosairaanhoidon käynnit	59 017	57 999	62 316	65 000	60 000	60 000	-7,7 %
Tk-sairaala hoitopäivät	18 163	19 211	18 384	20 000	18 200	18 200	-9,0 %
Hammashuolto käynnit	35 920	38 662	36 308	37 000	36 000	36 000	-2,7 %
Vertailuhinnat	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TA 20/19
Neuvola-, koulu- ja opiskeluth-palvelut (netto), euroa/asukas	50,19	47,66	40,33	47,66	47,85	47,85	0,4 %
Mielenterveys- ja päihdepalvelut, euroa/asukas	78,45	69,98	66,53	67,09	63,61	63,61	-5,2 %
Avosairaanhoidon euroa/käynti	95,61	95,93	108,91	104,79	116,00	123,00	17,4 %
Tk-sairaala, euroa/hpv	267,36	232,89	246,33	260,57	243,87	253,15	-2,8 %
Hammashuolto, euroa/käynti	66,31	61,72	69,91	67,07	72,01	72,01	7,4 %
Vastuualue, euroa/asukas netto *)	496,01	524,35	556,25	550,75	593,63	594,55	8,0 %

*)Historiatiedot TP 2016 - 2017 vanhan organisaation mukaiset

VAKANSSIMUUTOKSET

Nimike	Virka/toimi	Perustamis pvm	Yksikkö	TA 2020 palkat +sos €	TS 2021	TS 2022
Kuntoutusohjaaja	toimi	1.1.2020	Vintti	50 000 €	50 000 €	50 000 €
Lääkäri (opisk.)	virka	1.1.2020	Avosairaanhoidon	88 000 €	88 000 €	88 000 €
Sairaanhoitaja	2 toimea	1.1.2020	Avosairaanhoidon	80 000 €	80 000 €	80 000 €

HANKINNAT JA KILPAILUTUKSET

- Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumispalvelut 2020-2021 + optio (seudullinen)
- Päihdehuollon avo-, vieroitus- ja selviämishoidon palvelut 2020-2022 + optio (seudullinen)

14.2. Erikoissairaanhoito

Erikoissairaanhoito johtava ylläkäri

TOIMINTA-AJATUS

Erikoissairaanhoidon kustannukset muodostuvat pääosin Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin toiminnasta. Omia ostopalveluita kustannuksissa on noin 0,5 milj. €. (ns. täydentävä erikoissairaanhoito, KTO).

Kuntalaisilla on varsin laaja valinnanvapaus erikoissairaanhoidon palveluiden osalta. Tämän oikeuden käyttö ohjaa jonkin verran erikoissairaanhoitoa hankittavaksi muilta julkisilta tahoilta kuin Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriltä.

Virka-ajan ulkopuolinen päivystys- ja ensihoitopalvelu sisältyvät edelleen erikoissairaanhoidon palvelukokonaisuuteen.

Huolehtimalla terveyskeskuksen hyvästä palvelukyvyistä voitaisiin hillitä erikoissairaanhoidon kustannusten kasvua.

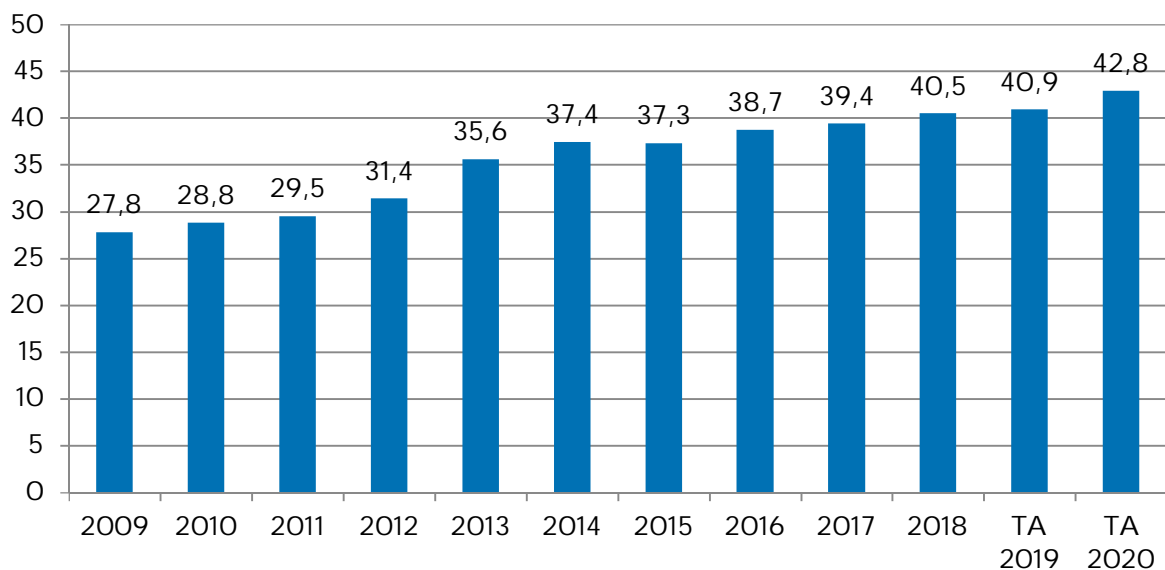
TALOUS

1 000 euroa	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TA 20/19
Tuotot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Kulut	-38 669	-39 444	-40 521	-40 910	-42 910	-42 830	4,7 %
Kate	-38 669	-39 444	-40 521	-40 910	-42 910	-42 830	4,7 %

HANKINNAT JA KILPAILUTUKSET

- Täydentävän erikoissairaanhoidon konsultaatiot ja tutkimukset

Erikoissairaanhoidon kustannukset, Milj.euroa

15. Tekniset palvelut

Tekniset palvelut   tekninen johtaja

PALVELUALUEJOHTAJAN KATSAUS

Vuoteen 2020 voidaan lähteä luottavaisin mielin; tekninen lautakunta ja palvelualueen henkilöstö ovat tehtäviinsä sitoutuneita, toiminnan tavoitteet ovat selkeät, eikä tulevalle vuodelle ole tiedossa ennen kokemattomia muutoksia.

Tulevien vuosien toimintaan läpi koko kaupunkiorganisaation vaikuttavia teemoja ovat mm. palvelustrategian päivitys ja talouden tasapainotustyö. Elämänkaariajatteluun pohjautuvaan palvelutarjontaan siirtyminen koskee erityisesti sivistys- ja sosiaalipalveluita.

Käyttötalouden osalta teknisten palveluiden vuoden 2020 talousarvio vastaa hyvin pitkälle vuoden 2019 talousarviota. Työehtosopimusten mukaisiin palkkojen korotuksiin on varauduttu. Omien työntekijöiden määrä on ostopalveluihin siirtymisen vuoksi edelleen laskeva. Ostopalveluiden kilpailutuksiin on pääsääntöisesti löytynyt sopimuskumppaniksi soveltuvia tarjoajia. Kilpailutilanteet vaihtelevat huomattavasti palveluittain.

Investoinnit painottuvat euromääräisesti sivistyspalveluiden koulu- ja päiväkotihankkeisiin. Hovirinnan (14,2 m€), Valkeavuoren (31 m€ leasing-rahoituksella) ja Piispanlähteen koulujen (30 m€) sekä Valkeavuoren liikuntahallin (7,3 m€) hankkeet ovat monista eri syistä edenneet hieman optimistisimpia arvioita hitaammin. Suunnitteluvaiheesta työmaavaiheeseen siirtyvät vuoden 2020 aikana Hovirinnan koulu ja Valkeavuoren liikuntahalli.

Infrapalveluiden (n. 6 m€) ja vesilaitoksen (n. 3 m€) investoinneista uusien asemakaava-alueiden toteutukseen kuluu noin $\frac{3}{4}$, lopun jäädessä peruskorjauksiin. Liikunta- ja viherpalveluiden (m. 2 m€) investoinnit jakautuvat lukuisiin kohteisiin.

Investointiohjelma 2020-2024 on koko kaupungin osalle noin 150 m€. Toteuttava organisaatio voi selvittää ohjelmasta kovalla työllä, mutta peruuttamattomina voidaan pitää ohjelman vaikutuksia kaupungin tulevaan talouden liikkumatilaan ja investointimahdollisuuksiin.

Palvelualueen osakkuusyhtiöistä Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta Fölin kanssa sovitun kustannustenjakomallin muutoksen myötä Kaarinan liikennöintikulut nousivat 1.7.2019 alkaen vuositasolla n. 10 %, 150.000 €. Kaarinan kaupungin ja Turun seudun vesi Oy välisessä välimiesmenettelyssä ratkaistavan kustannusjakoriidan vaikutukset voivat olla kaupungin kannalta hyvinkin merkittävät, ratkaisua odotetaan vuoden 2019 aikana. Turun seudun puhdistamo Oy:n mittava poistoputki-investointi näkyy tulevana vuosina hinnan korotuksina. Turun seudun energiatuotanto Oy:n osakkuuden tuoma kustannusvaikutus on kehittynyt myönteisesti sähkön markkinahinnan noustessa, vaikka kokonaisvaikutus nousseesta sähkön markkinahinnasta jääkin kaupungille negatiiviseksi. Lounais-Suomen jätehuolto Oy:n valmistelema omistus pohjan laajennus Vehmaalle, Uuteenkaupunkiin, Raumalle ja Eurajoelle olisi toteutuessaan kaupungin kannalta ennemmin lievästi positiivinen kuin negatiivinen.

Valtion hankkeista Kaarinan alueelle sijoittuu 2019 aloitettu Turun kehätien perusparannus (vaihe I), joka sai kesällä 2019 jatkorahoituksen (vaihe II). Kaupunki osallistuu hankkeeseen enimmillään 0,9 milj. eurolla suunnittelukaudella.

15.1. Tekninen lautakunta

Tekninen lautakunta   tekninen johtaja

TOIMINTA-AJATUS

Tekninen lautakunta tuottaa palveluita kaupunkilaisten, yritysten ja kaupungin oman toiminnan käyttöön. Toiminta-ajatuksena on tuottaa palvelut hyvässä yhteistyössä kumppanien ja käyttäjien kanssa, kustannus- ja laatu-tietoisesti.

Vastuualueista erityisesti tila- ja ravintopalvelut tuottavat palveluita tilauksesta muiden hallintokuntien käyttöön. Infrapalvelut tuottaa itsenäisemmin kadunrakennuksen ja kadunpidon sekä huvivenesatamien palveluita. Vesiholtolaitos vastaa kaupungin sisäisen vesi- ja jätevesiverkoston käytöstä, ylläpidosta, ja investoinneista sekä asiakkuuksista. Liikunta- ja viherpalvelut ylläpitävät ja kehittävät kaupungin yleisiä ulkoalueita ja liikuntapaikkoja sekä tarjoavat liikunnan ohjausta.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strateginen tavoite ja kriittinen menestystekijä	Tavoite	Mittarin tavoitearvo
Vastuullinen johtaminen: <i>Kustannus- ja laatu-tietoinen johtaminen</i>	Sisäisen vuokrajärjestelmän kehittämistä tämän päivän olosuhteita ja tarpeita vastaavaksi yhdessä vuokralaisten ja talouspalveluiden kanssa	Työ valmis 31.3.2020
Vastuullinen johtaminen	Kustannusten hallinta ja laadun kehittäminen	Lean-toimintamallin käyttöönotto 1.4.2020 alkaen
Asukkaiden palvelutarpeeseen vastaaminen	Resurssien oikea kohdentaminen	Tehtäväkuvaukset tarkastettu 31.3.2020 mennessä
Viihtyisä, turvallinen ja toimiva lähiympäristö <i>Hyvä, toimiva ja terveellinen ympäristö</i>	Viheralueiden kunnossapidon hoitoluokituksen päivittäminen ja laadunvalvonnan kehittäminen.	Hoitoluokituksen päivittäminen valmis 31.12.2020 mennessä.
Hyvinvoinnin edistäminen ennakoivasti <i>Monipuoliset ulkoilu-, liikunta ja kulttuurimahdollisuudet, jotka mahdollistavat itsestään huolehtimisen</i>	Lähi- ja luontoliikuntapaikkojen sekä pyöräilyreittien kehittäminen sekä niistä tiedottaminen kaupungin internet-sivujen ja sosiaalisen median kautta.	Linnavuoren ja Pyhän Katariinan polkujen reittien kehittäminen. Valmis 31.12.2020

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN VARMISTAMINEN JA RISKIENHALLINTA

Valtuuston asettamien sitovien tavoitteiden toteutumiseen sisältyy lähinnä henkilöistä johtuvaa osaamisriskiä. Tätä pyritään eliminoimaan soveltuvilta osin lisäkoulutuksin sekä yhdessä tekemisellä. Kaikille tavoitteille ei ole helposti löydettävissä numeerisesti tai muuten absoluuttisesti mitattavia arvoja. Teknisiä palveluita on kehitetty jo vuosia ja suuret kehitysloikat ovat yhä hankalampia, olemme siirtyneet pitkäjänteisempään kehitysvaiheeseen.

KÄYNNISSÄ OLEVAT KEHITTÄMISHANKKEET

Teknisillä palveluilla ei ole käynnissä tässä tarkoitettuja hankkeita, jotka täyttävät määritelmän ehdot erillisestä määrärahasta, nimetystä hankkeen vastuuhenkilöstä, hankeaikataulusta ja konkreettisesta lopputuloksesta.

TALOUS

1 000 euroa	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TA 20/19
Tuotot	30 813	31 582	32 633	33 859	33 109	33 424	-1,3 %
Kulut	-27 981	-28 297	-29 855	-31 853	-31 786	-31 813	-0,1 %
Kate	2 832	3 285	2 778	2 006	1 323	1 611	-19,7 %

Teknisen lautakunnan HKE-vaiheen talousarvioon 2020 on sisällytetty 555 000 euron sopeuttamistoimenpiteet veronkorotuksen välttämiseksi.

15.1.1. Teknisten palveluiden yleishallinto

Teknisten palveluiden yleishallinto   tekninen johtaja

TOIMINTASUUNNITELMA

Yleishallinto vastaa teknisten palveluiden yleishallinnosta, palvelualueen johtamisesta sekä lautakuntatyön järjestämisestä ja päätösten täytäntöönpanosta.

Leimallista lähivuosille on huomattava rakennusinvestointien määrä. Investointiohjelman läpivienti ajaa väistämättä monen pienemmän sisäisen kehitystyön edelle mm. taloudellisen merkittävyytensä, vaikuttavuutensa ja vaatimiensa lukuisien luottamuselinkäsittelyiden vuoksi.

Yleishallinnon tavoitteena on turvata omalle organisaatiolle onnistumisen mahdollisuudet, edistää kaupungin strategisia tavoitteita ja toimia ulospäin luotettavana keskustelukumppanina.

MUUTOKSET EDELLISEEN VUOTEEN:

Yleishallintoon ei ole tiedossa toiminnan kannalta mainittavia muutoksia.

15.1.2. Infrapalvelut

Infrapalvelut kaupungininsinööri

TOIMINTASUUNNITELMA

Uusi tieliikennelaki tulee voimaan 1.6.2020, infrapalvelut varautuu omalta osaltaan lain toimeenpanoon. Esimerkiksi pyörätien jatkeen tiemerkinntä tulee saattaa uuden lain mukaiseksi kahden vuoden kuluessa lain voimaantulosta. Infrapalvelut uudistaa suoja- ja maalauskset jo vuoden 2020 aikana uuden lain mukaisiksi.

Panostusta liikenneväylien korjaus- ja ylläpitoon jatketaan, ja samoin jatketaan katuvalaistuksen osalta energiaa syövien lamppujen korvaamista vähän energiaa kuluttavilla LED -valaisimilla.

Sähkökauppa on jo useamman vuoden ajan ollut tappiollista, johtuen pääasiassa sähkön myyntihinnan alhaisesta tasosta. Sähkökaupassa on varauduttu 300 000 euron tappioon vuonna 2020. Vuonna 2019 sähkökauppa tuottaa näillä näkymin jonkin verran suuremman tappion.

Kaupunkiseudun joukkoliikennejärjestelmä Föli aloitti toimintansa 1.7.2014. Toiminta on vakiintunut ja vuoden 2019 käyttäjämäärien ja kustannusten pohjalta tehdään talouden tasapainottamistavoitteiden edellyttämiä tarkistuksia aikatauluihin ja palvelutarjontaan. Reittejä tarkistetaan ja tarvittaessa muutetaan vastaamaan palvelun kysyntää. Seutulinjojen kustannusjakomallin muutui vuoden 2019 elokuun alusta alkaen matkustajakuormituksen matka-aikaan perustuvaksi. Tämä kustannusjakomalli lisää Kaarinan joukkoliikennekustannuksia noin 150 000 €/vuosi (4,2 €/asukas).

Yksityistieavustuksiin on varattu aiempia vuosia vastaavasti 65.000 euroa.

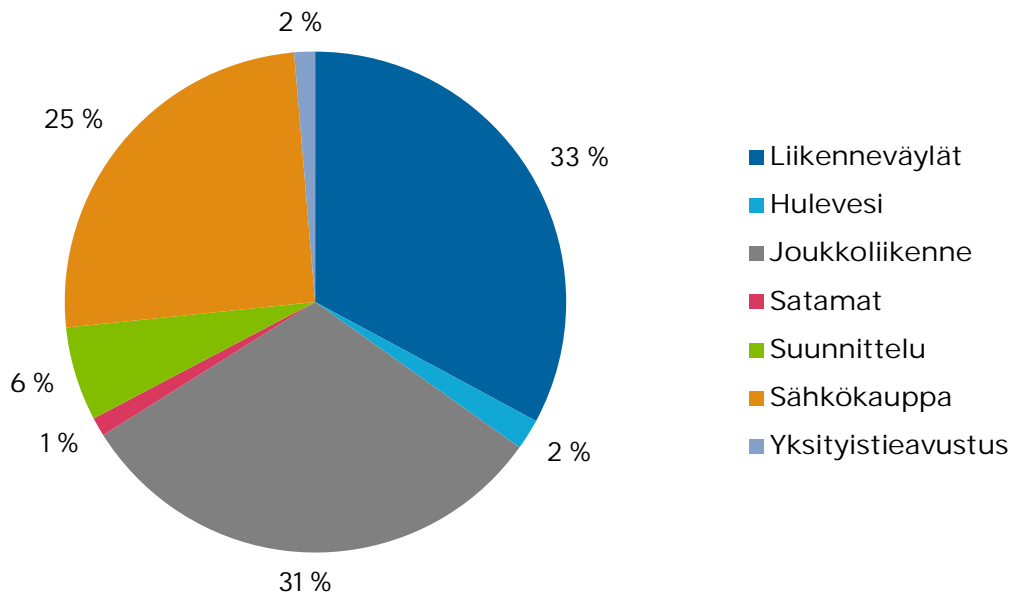
MUUTOKSET EDELLISEEN VUOTEEN

Ei muutoksia.

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA YKSIKÖHINNAT

Yksikkökustannukset	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	Määrä	Yht. euroa	TA 20/19
Liikenneväylät, €/m ²	0,87	0,80	0,83	0,93	0,93	0,93	1 825 484	1 697 700	0,0 %
Hulevesi, €/asukas		2,07	1,96	3,43	2,98	2,98	34 210	102 021	-13,1 %
Joukkoliikenne €/asukas	51,07	49,05	43,62	44,98	47,12	47,12	34 210	1 612 000	4,8 %
Satamat €/asukas	2,06	2,03	1,29	2,14	1,88	1,88	34 210	64 455	-12,0 %
Suunnittelu €/asukas	8,01	8,15	9,14	9,15	9,13	9,13	34 210	312 280	-0,2 %
Sähkökauppa €/asukas	42,05	45,56	43,74	38,93	38,21	38,21	34 210	1 307 058	-1,9 %
Yksityistieavustus, €/km	594,50	668,30	668,30	668,30	668,30	668,30	104	69 500	0,0 %
								5 165 014	
Suoritteet	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020			TA 20/19
Kadut, m ²	1 746 090	1 767 230	1 775 475	1 797 865	1 813 030	1 813 030			0,8 %

Infrapalveluiden menoajakauma

15.1.3. Vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitos vesihuoltopäällikkö

TOIMINTASUUNNITELMA

Vesihuoltolaitos huolehtii kokonaisvaltaisesti kaupungin vesihuoltoverkosta. Verkosto käsittää 381 km käyttövesiverkostoa ja 356 km jätevesiverkostoa. Verkostosta noin 80 % on jo muovia ja loput 20 % saneerausta kaipaavia valurautaa tai betoniputkia. Lisäksi verkostoon kuuluu kaksi vesitornia, 78 jäteveden pumppaamo, 21 ilmanpoistokaivoa ja 87 palovesiasemaa.

Veden kaupungille toimittaa Turun Seudun Vesi Oy. Jätevedet johdetaan Turun Seudun Puhdistamo Oy:n jätevedenpuhdistamolle Kakolaan.

Vesihuoltolaitos tekee vesihuoltoverkoston asennus-, huolto-, korjaus- ja kunnossapitotyöt sekä pumppaamoiden hoito-, korjaus- ja huoltotyöt.

Vuotovesien määrän vähentäminen edellyttää verkoston suunnitelmallista kunnossapitämistä ja saneerausohjelman toteuttamista.

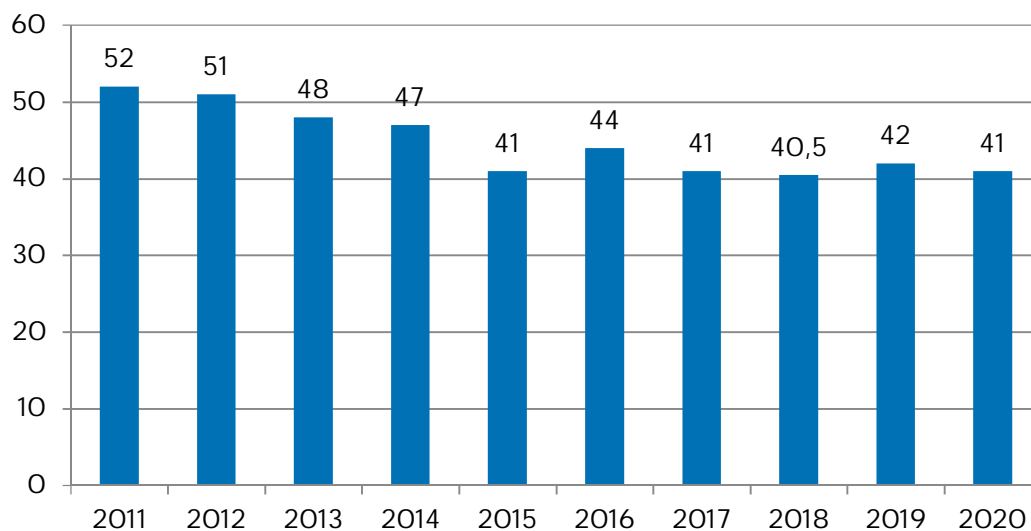
Vesihuollon saneerauksia jatketaan tehdyn saneeraussuunnitelman mukaan. Nlmettyinä saneeraushankkeina on Kesämäessä Suvitie-Usvatie ja Sorrossa Kivipellonkuja-Viipurintie. Lisäksi saneerataan perusteellisesti 3 vanhinta viemäripumppaamo.

Talousarvioesitys sisältää 7% korotuksen puhtaan veden hintaan.

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA YKSIKKÖHINNAT

Suoritteet	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TA 20/19
Viemäriverkoston vuotovesimäärä	40,0 %	41,0 %	40,5 %	42,0 %	41,0 %	41,0 %	-2,4 %
Vertailuhinnat	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TA 20/19
Vesilaitos, tuotantokust. €/m ³	1,26	1,21	1,44	1,32	1,62	1,62	22,7 %
Viemärilaitos, tuotantokust. €/m ³	1,63	1,66	1,63	1,75	1,71	1,71	-2,3 %

Vuotovesi %

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Vesihuoltolaitos on lain perusteella muodostettu erillinen taseyksikkö kaupungin koko talouden sisällä. Vesihuoltolaitoksen luvut sisältyvät teknisen lautakunnan lukuihin. Teknisen lautakunnan toimintakatteen lisäksi valtuustoon nähden sitova taloudellinen tavoite on vesihuoltolaitoksen kohdalla liikeylijäämä. Taloudellisesti eriytetty Vesihuoltolaitos sisältää vesilaitoksen ja viemärilaitoksen kustannukset.

Vesihuoltolaitosten sitovana tavoitteena on maksaa kaupungin laitokseen sijoitetulle pääomalle korkoa 6 %. Lisäksi vesihuoltolaitokset maksavat lainapääomalle 4,5 %:in korkoa.

VESILAITOS TULOSLASKELMA	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Liikevaihto	2 944 736	3 015 749	3 209 554	3 155 716	3 187 273	3 219 146
Kulutusmaksut	2 944 736	3 015 749	3 209 554	3 155 716	3 187 273	3 219 146
Muut maksut						
Perusmaksut						
Valmistus omaan käyttöön	82 064	81 538	70 000	70 000	70 000	70 000
Toimintakulut	-1 277 804	-1 610 648	-1 631 809	-1 923 346	-1 954 177	-1 985 651
Materiaalit ja palvelut	-922 332	-1 150 627	-1 136 617	-1 406 951	-1 421 021	-1 435 231
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-701 864	-969 126	-896 701	-1 217 120	-1 229 291	-1 241 584
Palvelujen ostot(valm. omaan käyt.)						
Palvelujen ostot(ilman valm. omaan käytt.)	-220 468	-181 501	-239 916	-189 831	-191 729	-193 647
Henkilöstökulut	-420 362	-506 092	-544 622	-558 715	-575 476	-592 741
Palkat ja palkkiot	-310 027	-343 290	-350 264	-410 915	-423 242	-435 940
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-96 902	-150 381	-180 523	-130 953	-134 882	-138 928
Muut henkilösivukulut	-13 433	-12 421	-13 835	-16 847	-17 352	-17 873
Poistot	-518 398	-533 151	-545 933	-557 136	-578 850	-599 696
Liiketoiminnan muut kulut	-17 174	-35 466	-20 570	-27 680	-27 680	-27 680
Liikeylijäämä / -alijäämä	1 148 534	871 951	1 031 812	675 234	654 246	633 798
Rahoitustuotot	0	0	0	0	0	0
Korkotuotot						
Rahoitusavustus kunnalta						
Muut rahoitustuotot						
Rahoituskulut	-673 195	-673 195	-673 195	-673 195	-673 195	-673 195
Kunnalle maksetut korkokulut	-273 620	-273 620	-273 620	-273 620	-273 620	-273 620
Muille maksetut korkokulut						
Korvaus peruspääomasta	-399 575	-399 575	-399 575	-399 575	-399 575	-399 575
Muut rahoituskulut						
Satunnaiset tuotot ja kulut						
Vapaaehtoisten varausten muutokset						
Rahastojen muutos						
Yli-/alijäämä	475 339	198 756	358 617	2 039	-18 949	-39 397
Perusmaksu						
Hinta nyt	1,84	1,84	1,84	1,97	1,97	1,97
Tuotot	2 944 736	3 015 749	3 209 554	3 155 716	3 187 273	3 219 146
Myyty vesi	1 606 821	1 582 293	1 744 322	1 602 863	1 618 891	1 635 080

VIEMÄRILAITOS TULOSLASKELMA	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Liikevaihto	4 084 191	4 086 009	4 032 537	4 072 862	4 113 591	4 154 727
Kulutusmaksut	4 084 191	4 086 009	4 032 537	4 072 862	4 113 591	4 154 727
Perusmaksut						
Muut tulot						
Valmistus omaan käyttöön	79 664	64 739	75 000	75 000	75 000	75 000
Toimintakulut	-3 210 782	-3 153 911	-3 383 430	-3 312 148	-3 364 776	-3 349 122
Materiaalit ja palvelut	-129 880	-133 497	-125 445	-143 949	-145 388	-146 842
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-129 880	-133 497	-125 445	-143 949	-145 388	-146 842
Palvelujen ostot(valm. omaan käyt.)						
Palvelujen ostot(ilman valm. omaan käytt. ja TSP:n kuluja)						
Henkilöstökulut	-488 693	-458 188	-481 635	-497 678	-502 655	-507 681
Palkat ja palkkiot	-388 235	-369 306	-386 776	-397 466	-401 441	-405 455
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-82 893	-75 510	-79 581	-83 916	-84 755	-85 603
Muut henkilösivukulut	-17 565	-13 372	-15 278	-16 296	-16 459	-16 624
Henkilöstökörv. ja muut henk.men.						
TSP:n kulut	-1 745 240	-1 686 785	-1 896 542	-1 839 653	-1 858 050	-1 876 630
Polstot	-832 248	-856 089	-863 768	-822 307	-850 036	-809 235
Liiketoiminnan muut kulut	-14 722	-19 352	-16 040	-8 561	-8 647	-8 733
Liikelylijäämä	953 073	996 837	724 107	835 714	823 815	880 605
Rahoitustuotot	0	0	0	0	0	0
Korkotuotot						
Rahoitusavustus kunnalta						
Muut rahoitustuotot						
Rahoituskulut	-344 433	-344 433	-344 433	-344 433	-344 433	-344 433
Kunnalle maksetut korkokulut	-59 534	-59 534	-59 534	-59 534	-59 534	-59 534
Muille maksetut korkokulut						
Korvaus peruspääomasta	-284 899	-284 899	-284 899	-284 899	-284 899	-284 899
Muut rahoituskulut						
Satunnaiset tuotot ja kulut						
Vapaaehtoisten varausten muutokset						
Rahastojen muutos						
Ylijäämä (+) /alijäämä (-)	608 641	652 404	379 674	491 281	479 382	536 172
Hinta arvio	2,53	2,53	2,53	2,53	2,53	2,53
Tuotot	4 084 191	4 086 009	4 032 537	4 072 862	4 113 591	4 154 727
jätevesikuutiot, laskutettu	1 611 758	1 578 107	1 593 888	1 609 827	1 625 925	1 642 184
Turkuun johdettavat vesikuutiot	2 806 772	2 218 054	2 722 439	2 240 235	2 262 637	2 285 264
Vuotovesiprosentti	41 %	41 %	42 %	41 %	41 %	41 %

15.1.4. Tila- ja ravintopalvelut

Tila- ja ravintopalvelut toimitilapäällikkö

TOIMINTASUUNNITELMA

Tila- ja ravintopalveluissa kehityksen painopiste on sähköisten palveluiden kehittämisessä, toimintojen tehostamisessa sekä uusiutuvien energioiden käyttöönnotossa (maa- ja aurinkolämpö).

Kaupungin kiinteistöjen energian kulutukseen; lämpö ja sähkö, kiinnitetään erityistä huomiota. Vuonna 2020 tehtävien energiaselvitysten ja –katselmusten perusteella määritellään uudet tavoitetasot sekä olemassa oleville rakennuksille että uudis- ja peruskorjausrakentamiselle. Tavoitetasoissa huomioidaan rakennusten tarpeen mukainen käyttö sekä rakennusterveys.

Kaupungin energiastrategian mukainen uusiutuvan energian hyödyntämistavoitteen tarkastelu sisällytetään jokaisen peruskorjaus- ja uudishankkeen suunnitteluun. Laite- ja konehankinnoissa kiinnitetään elinkaarihokkuuteen. Hankinnoissa hyödynnetään Motivan ja TEM ohjeistusta sekä kaupungin omaa hankintaosastoa. Vuonna 2020 tutkitaan mahdollisuutta liittyä Kunta-alan energiatehokkuussopimukseen, nykyinen sopimuskausi on voimassa vuoden 2025 loppuun. Rakennusten sisä- ja ulkovalaistuksen uudistamista energiatehokkaaksi led-valaistukseksi jatketaan hallitusti. Valaistuksen modernisointi tuo säästöä sekä huolto- että energiakustannuksiin ja se parantaa turvallisuutta. Taloautomaatiojärjestelmän peruskorjaus aloitetaan vuonna 2020 rakennushankkeiden yhteydessä. Uusi valvomo on toimittajariippumaton jolloin myös taloautomaatiohankinnoissa voidaan hyödyntää kilpailutusta aidosti.

Isännöinnin käytössä on uudistettu vuokranhallintajärjestelmä jonka hyödyntämistä ja kehittämistä jatketaan. Vuoden 2020 alkupuolella uudistetaan sisäisen vuokrauksen perusteet.

Tulevan vuoden aikana selvitetään kaupungin vuokrattavien tilojen parempaa markkinointia ja tehokkaampaa hallinnointia sekä sähköisten palveluiden parempaa hyödyntämistä. Tavoitteena on kaupungin tilojen käytön tehostaminen ja vuokratulojen kartuttaminen. Tila- ja ravintopalvelut koordinoivat selvitystyötä.

Lisäksi selvitetään kolmannen sektorin käyttöä tilojen hallinnoinnissa, esim. yhdistysten käyttämän Pontelan kohdalla.

Puhtaus- ja ravintopalveuiden organisaation kehittäminen jatkuu vuoden 2020 aikana tiimimallin ja yhdistelmätyön kehittämisellä. Työskentelyä tehostetaan entisestään hyödyntämällä työaikasunnittelussa myös kiinteistöjen hiljaisia aikoja eli huomioimalla myös iltavuorojen teettäminen työntekijöillä. Ravintopalveuiden osalta kartoitetaan keittiöiden koneet ja laitteet sekä tehdään suunnitelma niiden ylläpidosta/ uusimisesta.

Rakennuttamisen ja kunnossapidon yksikkö ei ole vastannut toiminnan asettamia tarpeita ja organisaatiota tarkastellaankin uudelleen. Vuoden 2020 alusta organisaatiota muutetaan muodostamalla kunnossapidon ja kiinteistönhoidon yksikkö. Tämän yksikön tavoitteena on ottaa kiinteistöt kokonaisvaltaisesti huomioon huoltojen, automaation, kiinteistönhoidon ja kunnossapidon osalta sekä mahdollistaa sujuva toiminta kiinteistöhoitajien ja kunnossapitomiesten välillä asiakkaan eduksi. Järjestelmällinen PTS suunnitelmien tekeminen aloitettiin vuoden 2018 jälkipuoliskolla ja sitä jatketaan edelleen vuonna 2020. Tarkoituksena on laatia PTS kaikista kaupungin aktiivisessa käytössä olevista kiinteistöistä.

Rakennuttamisessa viedään käytäntöön erilaisten toimintamallien käyttöä uudiskohteissa. Rakennuttamisen toimintajärjestelmää kehitetään vastaamaan lähivuosien suuria investointihankkeita; Kuivaketju 10-malli, materiaalien M1-luokitus ja rakentamisen puhtausluokitus P otetaan käyttöön rakennushankkeissa.

Myynnissä tai myyntiin tulevia kiinteistöjä: Furubergin kiinteistöjä, Salvelan kartano ja Rauhalinnan alueen kiinteistöjä.

Rakennuttamisyksikön vahvistaminen

Yksikköä vahvistetaan suunnitellun ja sittemmin keskeytetyn hankejohtajan rekrytoinnin korvaavalla vahvistuksella sekä toisella uudella tehtävällä 1.4.2020 alkaen 40.000 euron määrärahan puitteissa. Syksyllä 2019 vapautuneen teknisen isännöitsijän virka muutetaan kunnossapidon työnjohtajan toimeksi, jonne siirtyvät teknisen isännöitsijälle aiemmin kuuluneet kiinteistöhoitajien esimiestehtävät. Toimitilapäällikkö yhdessä kunnossapidon kanssa ottaa vastuulleen sisäilma-asiat.

VASTUUALUEEN VERTAILUHINNAT

Siivouksen ja kiinteistönhoidon yksikkökustannukset, euroa/m ²	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	Määrä	Yht. euroa	TA 20/19
Koulut	25,82	23,11	25,02	25,74	23,45	23,45	43 425	1 018 316	-8,9 %
Päiväkodit	39,01	40,52	42,68	44,74	40,23	40,23	12 325	495 834	-10,1 %
Hoiva- ja hoitolaitokset	36,17	36,66	32,86	35,35	33,39	33,39	19 566	653 308	-5,5 %
Muut	26,28	24,22	24,03	24,07	23,41	23,41	26 893	629 534	-2,7 %
Kiinteistöhoito	10,66	10,68	11,49	10,94	10,03	10,03	127 300	1 277 431	-8,3 %
Rakennuttaminen ja kunnossapito	9,43	11,10	17,96	15,22	20,39	20,73	120 810	2 504 211	36,2 %

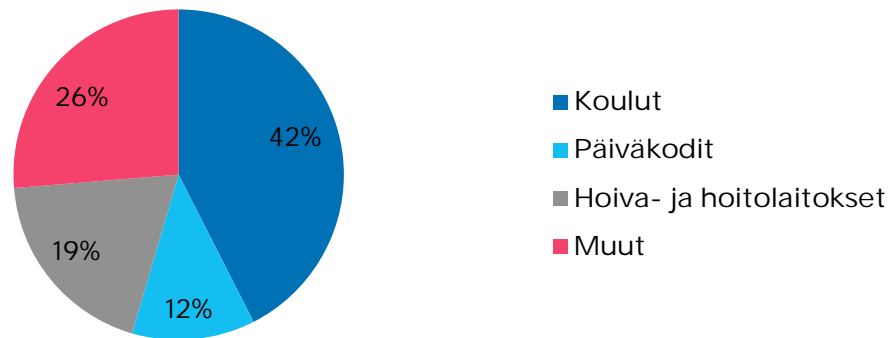
Ruokapalveluiden yksikkökustannukset, euroa/suorite	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	Määrä	Yht. euroa	TA 20/19
Koulut	2,87	2,70	2,71	2,67	2,65	2,65	944 593	2 503 171	-0,7 %
Päiväkodit	2,90	2,82	2,94	2,68	2,69	2,69	475 580	1 279 310	0,4 %
Kokopäivähoitolaitokset	3,81	3,61	3,64	3,54	3,48	3,48	395 717	1 377 095	-1,7 %

Isännöinti, euroa/m ²	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	Määrä	Yht. euroa	TA 20/19
Isännöinti	0,98	1,02	0,58	1,10	0,94	0,94	137 631	129 373	-14,5 %

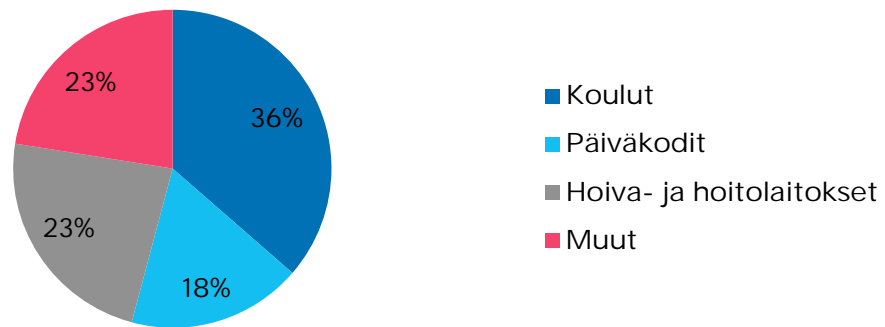
VASTUUALUEEN SUORITTEET

Suoritteet	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TA 20/19
Siivous	96 987	101 038	98 806	100 687	102 210	102 210	1,5 %
Ruokapalvelut	1 811 508	1 859 121	1 801 935	1 814 177	1 815 890	1 815 890	0,1 %
Kiinteistöhoito	125 880	114 281	110 835	127 107	127 300	127 300	0,2 %
Rakennuttaminen ja kunnossapito	130 181	120 052	121 082	128 584	120 810	120 810	-6,0 %
Isännöinti	138 653	140 439	136 850	144 668	137 631	137 631	-4,9 %

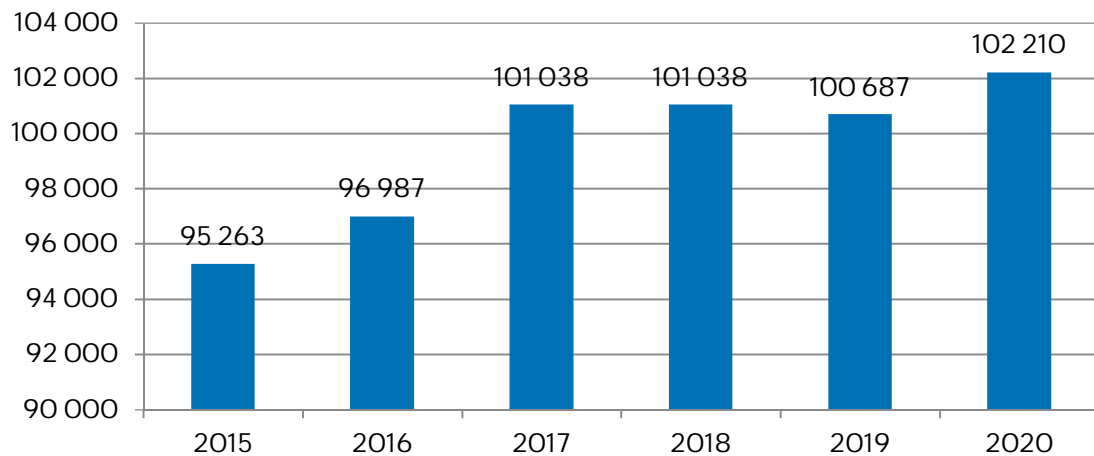
Siivottavan pinta-alan %-jako 2020

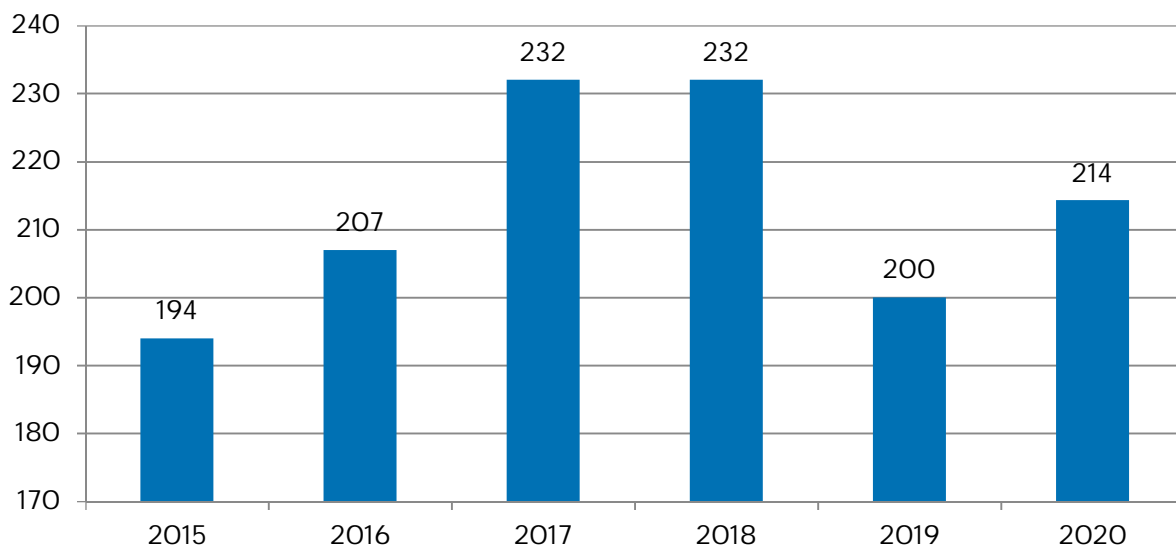
Siivouskustannusten %-jako 2020

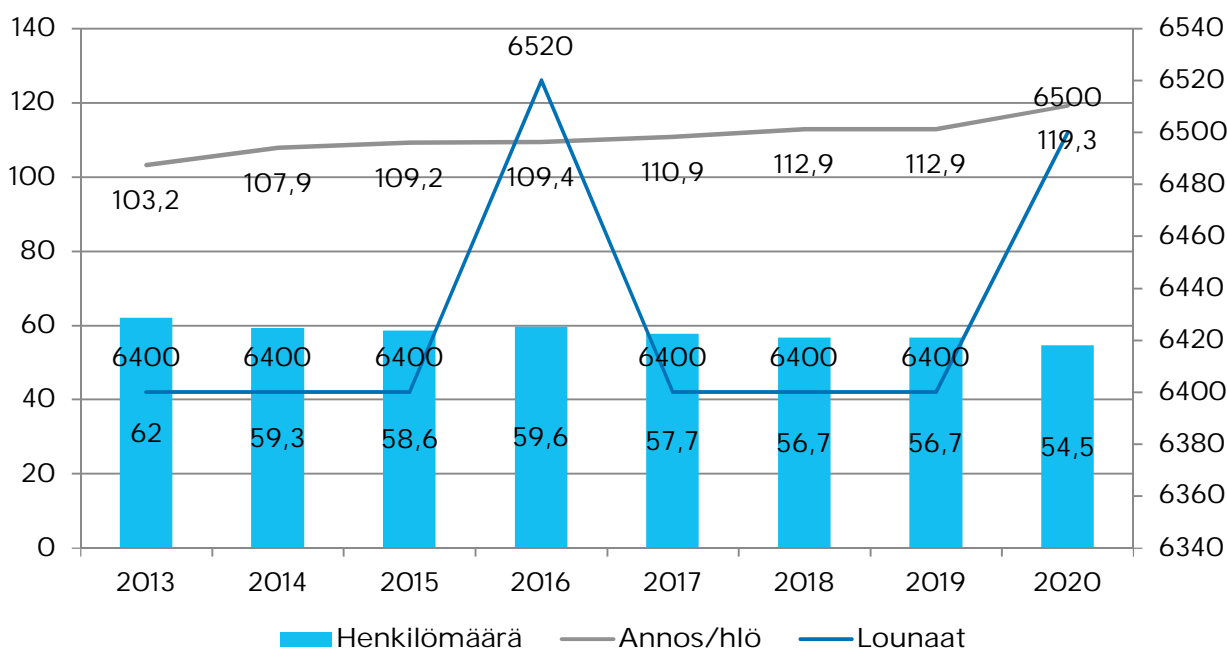
Siivottava pinta-ala 2015-2020

Siivouspalvelut/tehokkuus m2/h

Ruokapalveluiden resurssit ja suoritteet 2013-2020

VAKANSSIMUUTOKSET

Nimike	Virka/toimi	Perustamis-pvm	Yksikkö	TA 2020 palkat +sos €	TS 2021	TS 2022
Avoin	toimi	1.1.2020	Rakennuttaminen	75 000 €	75 000 €	75 000 €
Avoin	toimi	1.4.2020	Rakennuttaminen	40 000 €	75 000 €	75 000 €

15.1.5. Liikunta- ja viherpalvelut

Liikunta- ja viherpalvelut viheraluepäällikkö

TOIMINTASUUNNITELMA

Vastuualueen toiminnan keskiössä ovat Kaarinan uuden strategian tavoitteet "hyvinvoinnin edistäminen ennakoivasti" ja "viihtyisä, toimiva ja turvallinen lähiympäristö".

Kaarinan kaupungin liikunta- ja viherpalveluiden keskeisin tehtävä on tuottaa kaupunkilaisille, yrityksille ja yhdistyksille monipuolisia liikunta- ja viherpalveluita niin toiminnan, olosuhteiden kuin tiedottamisenkin osalta. Näitä palveluita tuotetaan yhdessä eri hallintokuntien ja muiden sidosryhmien kanssa tavoitteena monipuolinen ja laadukas liikunnanohjaustoiminta sekä viihtyisät, toimivat ja turvalliset viher- ja liikunta-alueet monimuotoista kaarinalaista luontoa unohtamatta.

MUUTOKSET EDELLISEEN VUOTEEN

Itäisten kuntien reitistöhanke on päättynyt. Hankkeessa saatiin aikaiseksi merkittävä patikointi- ja melontareittejä Kaarinan, Liedon, Paimion ja Sauvon alueella yli 115 km. Pyöräilyreitit (445 km) merkitään vasta kesällä 2020 uuden tieliikenneasetuksen jälkeen. Reitistö nimettiin Tammireiteiksi ja ne ovat viety sähköisille kartoille reitisto.fi-kotisivuille.

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA YKSIKKÖHINNAT

Yksikkökustannukset	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	MÄÄRÄ	YHT./€	TA 20/19
Yleiset alueet, €/m ²	0,95	0,84	0,73	0,91	1,04	1,04	1 208 898	1 258 160	14,4 %
Uimahalli ja kuntokoulu €/käynti	2,85	3,02	3,82	2,40	3,12	3,12	190 000	592 800	30,0 %
Muut liikuntapalvelut €/as	59,34	58,31	53,35	59,51	63,88	63,88	34 210	2 185 335	7,3 %
Suoritteet	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TA 20/19		
Puistot, m ²	1 220 000	1 190 000	1 213 178	1 240 000	1 208 898	1 208 898			-2,5 %

16. Kaupunkikehityspalvelut

Kaupunkikehityspalvelut

kaupunkikehitysjohdaja

PALVELUALUEEN KATSAUS

Kaupunkikehityspalvelut muodostuu kaupunkikehityslautakunnan sekä ympäristölautakunnan alaisesta toiminnasta. Kaupunkikehityslautakunnan alaisuudessa toimii maankäyttö- ja elinvoima -vastuualue. Siihen kuuluvat kaavoitus, kiinteistö- ja paikkatietopalvelut, maastomittaus sekä maaomaisuuden hallinta. Ympäristölautakunnan alaisuudessa toimii ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta -vastuualue. Palvelualueella työskentelee 31 henkilöä. Palvelualueen tulot ovat noin 4,6 Me ja menot noin 2,7 Me. Suurimmat tulot koituvat maan myynnistä ja vuokraamisesta sekä rakennusvalvonnan ja mittaustoiminnan maksuista.

Kaupunkikehityspalveluissa tapahtuu merkittäviä muutoksia. Palvelualueen toimintaa kehitetään uuden johdon vetämänä. Maankäyttö ja elinvoima -vastuualueella tehtävissä tapahtuu muutoksia yleiskaava-arkkitehdin ja uuden maankäyttöinsinöörin myötä. Maankäytön strategista suunnittelua kehitetään organisaatiouudistuksen tavoitteiden mukaisesti. Yleiskaavoitus aktivoituu maankäytön ohjelman mukaisesti. Maankäytön ohjelmointi, kunnan investoinnit, asuntorakentaminen ja palveluiden kysyntä muodostavat taloudellisesti merkittävän toisiinsa vaikuttavan kehän. Maankäytöllä ja maapolitiikalla sekä palvelualueiden välisellä yhteistyöllä edistetään kunnan talouden kannalta suotuisaa kehitystä. Kaarinan maankäytössä tapahtuu merkittävä muutos, kun Rauhalinnan asemakaavoitus valmistuu ja painopiste siirtyy Lemunniemelle. Ennen Yli-Lemun alueen suunnittelun aloittamista määritellään Lemunniemen asuinalueiden tavoitteet. Krossin alueen maankäyttöä kehitetään usean eri keinon avulla. Kehätien vartta ryhdytään suunnittelemaan yhdessä Liedon kunnan kanssa. Tontteja myydään muun muassa Rauhalinnan, Silvolanmetsän, Kultanummen ja Pontelan alueilta. Tavoitteena on ollut sijoittaa koko tekninen sektori ja sen asiakaspalvelu yhtenäisiin tiloihin. Tämä antaa hyvät mahdollisuudet yhteistyön ja toiminnan kehittämiseksi. Oskarintalo -kysymykseen ei ole kuitenkaan vielä tullut ratkaisua. Valtion hallinnossa on valmisteilla maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistus. Suomen kaavajärjestelmän kehittämisestä saattaa seurata merkittäviä muutoksia kunnan kaavoitustoimintaan.

Rakennusvalvonnassa otetaan käyttöön sähköinen lupa-asiointi. Asiakaspalvelu paranee ja rakennusvalvonnan toiminta virtaviivaistuu. Samalla mahdollistuu myös ympäristölupien sekä rekisteröinti-ilmoitusten sähköinen hakeminen ympäristönsuojelussa. Vanhojen lupakuvien saattamista sähköiseen muotoon jatketaan. Näin voidaan lähitulevaisuudessa tilata ja toimittaa vanhoja aineistoja suoraan sähköisen palvelun kautta.

16.1. Kaupunkikehityslautakunta

Kaupunkikehityslautakunta

kaupunkikehitysjohdaja

TOIMINTA-AJATUS

Kaupunkikehityslautakunta tuottaa kaupungin asukkaille hyvän asuin-, työ- ja vapaa-ajan ympäristön suunnittelemalla ja ohjaamalla alueiden rakentamista avoimesti ja tasapuolisesti. Lisäksi toiminnalla tarjotaan houkuttelevia tontteja asuntorakentamiseen ja elinkeinoelämän tarpeisiin.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOIVAT TAVOITTEET

Strateginen päämäärä	Tavoite	Mittarin tavoitearvo
Viihtyisä, turvallinen ja toimiva lähiympäristö	Lemunniemen Yli-Lemun ja Auvaisbergin välisen pääalueen asemakaavoitus käynnistetään	Asemakaavoituksen tavoitteet ja suunnitteluperiaatteet on laadittu ja hyväksytty
Vastuullinen johtaminen	Maankäytöllä ja maapolitiikalla sekä palvelualueiden välisellä yhteistyöllä edistetään kunnan talouden kannalta suotuisaa kehitystä	Laaditaan ja otetaan käyttöön toimintatapa, jolla arvioidaan uusien kaavahankkeiden vaikutus kunnan talouteen eri palvelualueiden kannalta. Laaditaan Kaarinan maapoliittinen ohjelma. Määritellään eri maapoliittisten keinojen painopistealueet

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN VARMISTAMINEN JA RISKIENHALLINTA

Kaavoituksessa liittyy ennalta arvioituun aikatauluun aina epävarmuutta. Kaavaprosessiin vaikuttavat sekä kaupungin oma päätöksenteko, että kaupunkilaisten ja viranomaisten esille tuomat kysymykset. Varmuutta lisäävät vaihtoehtojen suunnittelu sekä eri osapuolten osallistuminen kaavatyöhön. Maaomaisuuden hallintaan ja kiinteistökauppoihin liittyy teknisiä ja ympäristöllisiä riskejä. Riskejä ei voida poistaa kokonaan, mutta toiminnassa huomioidaan niiden olemassaolo. Negatiivisia vaikutuksia voidaan pienentää ennakkoselvityksillä sekä asiantuntemuksen kehittämällä. Ohuen organisaation vuoksi sisältyy toimintaan henkilöriskiä.

TALOUS

1 000 euroa	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TA 20/19
Tuotot	3 956	4 454	3 610	3 998	4 117	4 140	3,6 %
Kulut	-1 616	-1 542	-1 763	-1 618	-1 669	-1 620	0,2 %
Kate	2 340	2 912	1 848	2 381	2 448	2 520	5,9 %

16.1.1. Maankäyttö ja elinvoima

Maankäyttö yleiskaava-arkkitehti

TOIMINTASUUNNITELMA

Maankäyttö ja elinvoima -vastuualueella tehtävissä tapahtuu muutoksia yleiskaava-arkkitehdin ja uuden maankäyttöinsinöörin myötä. Maankäytön strategista suunnittelua kehitetään organisaatiouudistuksen tavoitteiden mukaisesti. Maankäytön ohjelmointi, kunnan investoinnit, asuntorakentaminen ja palveluiden kysyntä muodostavat taloudellisesti merkittävän toisiinsa vaikuttavan kehän. Maankäytöllä ja maapolitiikalla sekä palvelualueiden välisellä yhteistyöllä edistetään kunnan talouden kannalta suotuisaa kehitystä.

Tavoitteena on ollut sijoittaa koko tekninen sektori ja sen asiakaspalvelu yhtenäisiin tiloihin. Tämä antaa hyvät mahdollisuudet yhteistyön ja toiminnan kehittämiseksi. Oskarintalo -kysymykseen ei ole kuitenkaan vielä tullut ratkaisua.

Valtion hallinnossa on valmisteilla maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistus. Suomen kaavajärjestelmän kehittämisestä saattaa seurata merkittäviä muutoksia kunnan kaavoitus-toimintaan.

Kaavoitus

Kaupungin strategiassa on useita ympäristön laatua koskevia kriittisiä menestystekijöitä. Strategia painottaa muun muassa osallistumismahdollisuuksien monipuolistamista. Kaupunkirakenteen kehittäminen perustuu olemassa olevan taajaman täydentämiseen ja laajentamiseen. Kaavoitusohjelman puolesta mahdollistetaan Turun kaupunkiseudun rakennemallin mukainen noin 1,3 prosentin vuotuinen väestön kasvu. Kaarinan kasvu on ollut pitkään runsaan prosentin luokkaa vuodessa. Maankäytön ohjelma 2019-25 sisältää strategiakauden tärkeimmät kehittämiskohteet eri kaupunginosissa.

Maankäytöllä ja maapolitiikalla edistetään kunnan talouden suotuisaa kehitystä. Laaditaan ja otetaan käyttöön toimintatapa, jolla arvioidaan uusien kaavahankkeiden vaikutus kunnan talouteen eri palvelualueiden kannalta. Kaarinassa on käytetty viime vuosina Turun kaupunkiseudun asunto- ja maapoliittista ohjelmaa. Laaditaan tätä täydentävä Kaarinan maapoliittinen ohjelma, jossa määritellään eri maapoliittisten keinojen painopistealueet.

Kaarinan maankäytössä tullaan käännekohtaan, kun Rauhalinnan suunnittelu valmistuu. Asemakaavoituksen painopiste siirtyy Yli-Lemun alueelle. Lemunniemen suunnittelussa ja rakentamisessa onnistuminen on suuri haaste Kaarinalle. Lemunniemen asuinalueiden tavoitteista ja suunnitteluperiaatteista päätetään ennen kaavasunnittelun aloittamista. Uusi osayleiskaava ei ota kovasti kantaa yksittäisten alueiden mitoittamiseen ja talotyyppivalikoimaan, vaan ne suunnitellaan asemakaavavaiheessa. Lemunniemi on myös merkittävä eri palvelualueiden välinen yhteistyökohde.

Yleiskaava-arkkitehdin myötä aktivoituu maankäytön yleispiirteinen suunnittelu. Piikkiön taajaman osayleiskaava on luonnosvaiheessa. Kehätien vartta ryhdytään suunnittelemaan yhdessä Liedon kunnan kanssa. Todennäköisesti Piikkiön taajama ja Kehätien varsi suunnitellaan yhtenä osayleiskaavana. Kuusiston osayleiskaavan uusiminen on seuraavana kiireellisyysjärjestyksessä. Kuusiston suunnittelun ongelma on, että uuden Saaristotien toteuttamisesta ei ole valtion puolelta varmaa tietoa. Harvaluodon osayleiskaavaa muutetaan rantojen asumista ja loma-asumista koskevien kaavamääräysten osalta.

Keskustassa käynnistyy Oskarinkadun ja torin ympäristössä uusi asemakaavakierros, jos Oskarintalo päätetään korvata uudisrakennuksella. Uusista kaavahankkeista on neuvoteltu muun muassa Piispanristin Panimon alueella.

Krossin yritysalueen maankäyttöä kehitetään usealla eri keinolla. Lakarintien ja Krossinkaaren välisen katu yhteyden asemakaava on vireillä. Asemakaavoja muutetaan ja laajennetaan. Maakuntakaava mahdollistaa nyt aiempaa paremmin vähittäiskaupan toimitilojen rakentamisen Krossiin. Katuverkkoa kehitetään yhdistämällä Lakarintie ja Krossinkaari sekä jatkamalla

Laasmäenkatua Autoilijankadulta Lakimiehenkadulle. Maapoliittisia keinoja käytetään rakennusmaan saamiseksi käyttöön.

Kiinteistö- ja paikkatietopalvelut

Maan myynnin tavoite on 3,2 Me. Myynnin tulee olla silloin 3,5-4 Me. Myyntituloista vähennetään myytyjen alueiden tasearvo sekä katujen rakentamismaksut. Tontteja esitellään rakentajamessuilla. Rakennusliikkeille järjestetään oma tonttitapahtuma loppukevästä. Markkinointiin käytetään myös kaupungin uudistuvia tonttisivuja sekä hakupalveluita. Mainonnassa tullaan painottamaan internetissä tapahtuvaa markkinointia.

Rauhalinnan keskiosan kerrostalotontit ovat myynnissä. Omakotitontteja myydään Silvolaan metsän, Kultanummen, Empon, Hulkkion sekä Pontelan alueilta. Tonttivarantoa on jatkuvassa myynnissä usealta alueelta.

Salvelan kartano sekä Furubergin rakennukset myydään. Ponnisteluja Rauhalinnan Navetan myymiseksi jatketaan. Pontelan asemakaavaa muutetaan tarvittavin osin. Vanhojen rakennusten myynnistä on saatu hyvää palautetta kaupungin omien edustajien asiantuntemuksesta, jota hyödynnetään jatkossakin. Osaamista täydennetään ostopalveluilla. Myytävien rakennusten sähkö-, lämmitys- ja vesihuoltoverkostojen eriyttäminen ovat merkittäviä kustannuseriä.

Omakotitontteja vuokrataan Sudenkadulta, Hiiskanmäestä, Untolasta, Piikkiön keskustasta ja Kirismäestä. Yritystontteja vuokrataan Krossista, Raadelmasta, Kirismäestä ja Kurkisuon alueelta. Krossin jatko-osan kaavan ja kunnallistekniikan valmistuminen 2019 lopussa lisää Krossin yritysalueen tarjontaa. Maanvuokratuloja arvioidaan saatavan 0,6 Me. Vuokratuloihin vaikuttaa korkotasoa. Vuokratonttien lunastukset pienentävät toisaalta vuokra-alueiden määrää.

Kaikki maankäytön sopimuspohjat tarkistetaan. Uudet sopimuspohjat tullaan viemään kaupunginhallituksen käsiteltäväksi vuoden 2020 aikana. Tavoitteena on muun muassa poistaa sellaiset seurantatyötä aiheuttavat sopimusehdot, joilla ei ole käytännön merkitystä.

Maastomittauksen tilat sijaitsevat kaupungin varikolla. Toimistona toimiva vanhan kiviavettan myynti on viivästynyt. Siten tarvetta uusille tiloille ei ole vielä ollut. Mikäli navetta saadaan myytyä, siirtyy maastomittaus vuoden 2020 aikana uusiin tiloihin. Mahdollinen muutto ja uusien tilojen käyttöönotto vaatii suunnittelua ja työpanosta sekä mahdollisesti kalustehankintoja. Autojen päivitys aloitettiin vuonna 18 vaihtamalla huonoin auto uuteen. Vuonna 2019 vaihdettiin toinen auto ja kolmas on tarkoitus päivittää uuteen 2020 aikana.

Yritysvaikutukset

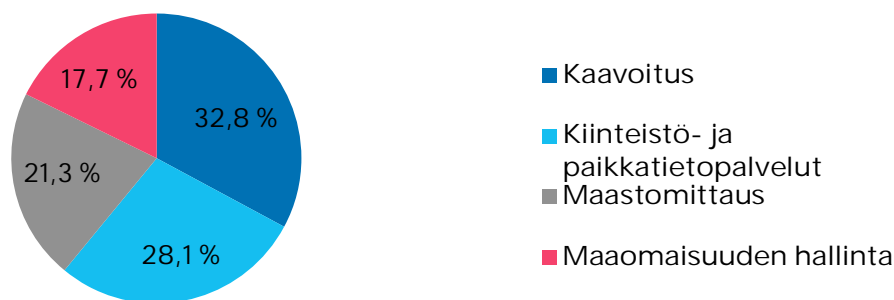
Yritystonttien tarjontaa ja markkinointia tullaan selkiyttämään. Tarjolla olevat yritystontit tullaan viemään yhteen sähköiseen palveluun, jolloin myytävien kohteiden hallinnointi helpottuu. Yhteistyötä Kaarinan kehityksen kanssa jatketaan ja sitä pyritään tiivistämään. Uudella maankäyttöinsinöörillä on merkittävä rooli yhteistyön rakentajana. Yritystonttitarjonnan selkiyttäminen ja yhteistyön tiivistäminen Kaarinan kehityksen kanssa uskotaan tuovan poitiivisia vaikutuksia alueella oleville yrittäjille sekä uusille Kaarinasta tonttia etsiville yrityksille.

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

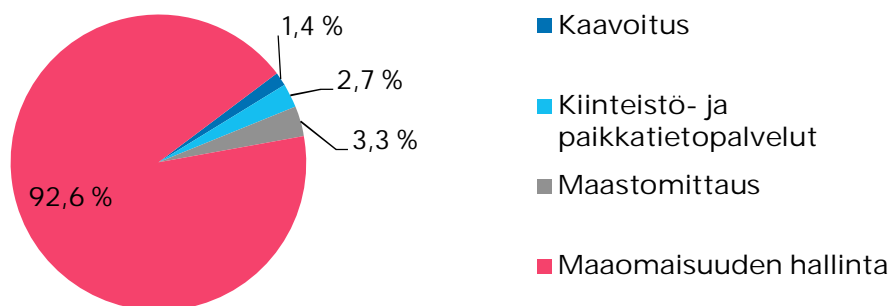
Yksikkökustannukset, euroa/asukas	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	Asukkaita	YHT. euroa	TA 20/19
Kaavoitus	14,46	13,78	13,98	15,49	15,54	15,54	34 210	531 593	0,3 %
Kiinteistö- ja paikkatietopalvelut	12,05	11,03	11,53	13,31	13,43	13,31	34 210	455 484	0,0 %
Maastomittaus	9,50	9,00	9,23	10,27	11,27	10,10	34 210	345 635	-1,6 %
Maaomaisuuden hallinta	13,64	12,77	12,97	8,74	8,55	8,38	34 210	286 757	-4,1 %

Suoritteet	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TA 20/19
Tonttijaot (tonttijaossa mukana olleita tontteja)	146	110	231	140	140	140	0,0 %
Kiinteistötoimitukset (muodostetut rekisteriyksiköt)	153	67	97	150	200	200	33,3 %

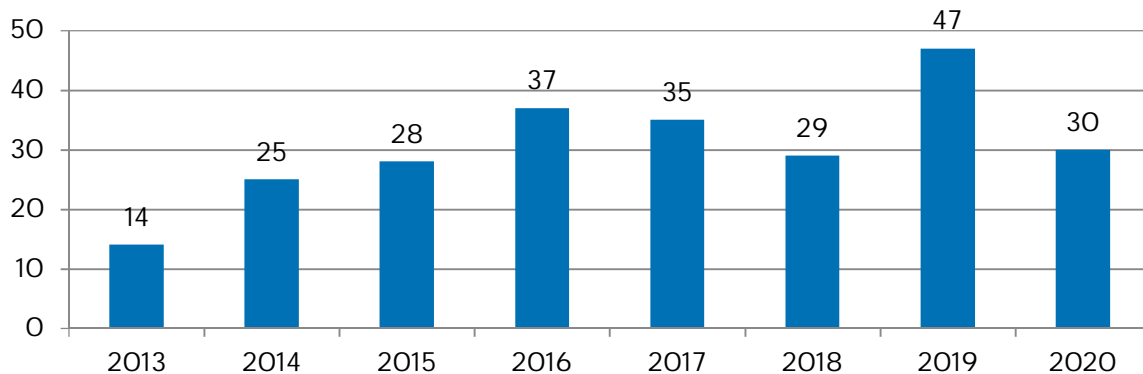
Menojen jakautuminen 1,6 Me

Tulojen jakautuminen 4,1 Me

Kaupungin luovuttamat omakotitontit 2013-2020

16.2. Ympäristölautakunta

Ympäristölautakunta

johtava rakennustarkastaja

TOIMINTA-AJATUS

Kaupunkilaisille turvataan terveellinen, viihtyisä ja virikkeitä antava kestävä kehityksen mukainen elinympäristö kehittämällä, hoitamalla ja suojelemalla luontoa ja muuta ympäristöä sekä hyvää rakentamistapaa edistämällä. Ympäristölautakunta toimii rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranomaisena.

Littoistenjärven neuvottelukunta edistää järven suojelua, valvoo järveen ja sen valuma-alueeseen liittyviä hankkeita ja suunnitelmia. Neuvottelukunta vastaa myös säännöstely-yhtiön kustannuksista.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strateginen tavoite ja kriittinen menestystekijä	Tavoite	Mittarin tavoitearvo
Viihtyisä, turvallinen ja toimiva lähiympäristö	Hajajätevesikäsittelyn tilannekuvan selkeyttäminen	Hajajätevesikäsittelyyn liittyvä kokonaistarkastelu valmis 30.6.20
Sujuvat ja turvalliset arjen palvelut läheltä	Uuden rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluohjelmiston käyttöönotto	Ohjelmisto on käytössä 31.3.20. Sähköinen asiointi käytössä 30.6.20

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN VARMISTAMINEN JA RISKIENHALLINTA

Säännöllisillä yhteistyöpalavereilla pyritään varmistamaan projektien suunnitelman mukainen aikataulut ja toteutus. Henkilöstön jaksamiseen ja resurssien riittävyyteen vaikuttaa uusi ohjelmaympäristö ja käsiteltävien lupien, katselmusten sekä ympäristöasioiden määrä.

TALOUS

1 000 euroa	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TA 20/19
Tuotot	557	377	654	483	506	526	8,9 %
Kulut	-893	-900	-907	-959	-989	-989	3,1 %
Kate	-335	-523	-253	-476	-483	-463	-2,7 %

16.2.1. Ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta

Ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta

johtava rakennustarkastaja

TOIMINTASUUNNITELMA

Ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta -vastuualueen keskeisiä tehtäviä ovat rakentamiseen ja ympäristöön liittyvät luvat, valvonta, ympäristöä koskevan tiedon tuottaminen sekä ympäristö-asiantuntijana toimiminen.

Uuden rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluohjelmiston käyttöönotto on suunniteltu tapahtuvaksi vuoden 2020 alusta. Ohjelmiston käyttöönperehtymisjakson jälkeen ohjelmaan integroidaan sähköinen lupa-asiointipalvelu, joka edellyttää myös rakentajien ja suunnittelijoiden käyttöön opastamista.

Vanhojen lupakuvien skannaamista sähköiseen muotoon jatketaan, jotta lähitulevaisuudessa niitä olisi mahdollista toimittaa/tilata suoraan sähköisen palvelun kautta.

Alkuvuoden aikana kartoitetaan itäisten kuntien rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun yhteistyömahdollisuuksia (toiminnan kehittäminen ja taloudelliset näkökulmat).

Haja-asutusalueille sijoittuvien kiinteistöjen jätevesien käsittelyyn liittyvä määräaika täyttyi 2019. Hajajätevesikäsittelyn tilannekuvan selkeyttämiseksi suoritetaan koko kunnan kattava kokonais-tarkastelu.

Kaupungin omistamien lintutornien kuntokartoitukset tehtiin 2019 ja niiden edellyttämät korjaustyöt suoritetaan vuonna 2020.

Talousarviossa on aiemman mukaisesti varattu määrärahat Littoistenjärven neuvottelukunnan ja säännöstely-yhtiön tehtävien hoitamiseen sekä eläinhoitolatoimintaan. Vuoden aikana tarkastellaan Littoistenjärven eri toimijatahojen tehtäväroolitusta sekä selvitetään eläinhoitolaan liittyvien määrärahojen kohdentamista jatkossa ympäristöterveydenhuollon piiriin (toiminnan kehittäminen).

MUUTOKSET EDELLISEEN VUOTEEN

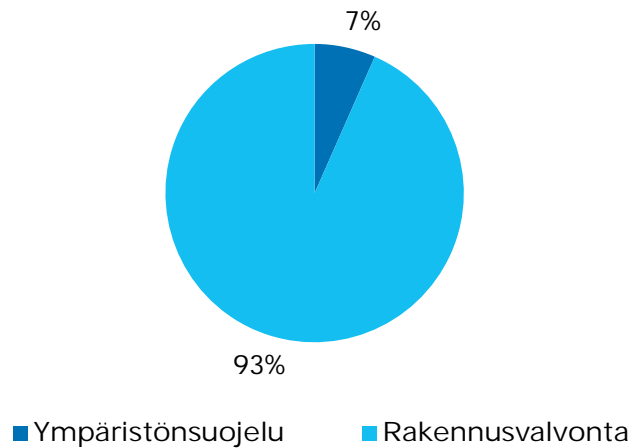
- Uuden rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluohjelmiston käyttöönotto.

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

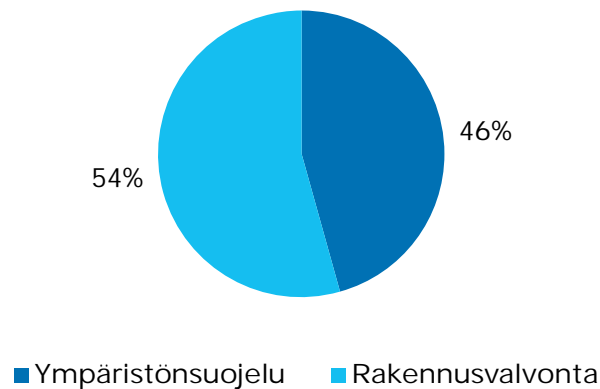
Yksikkökustannukset, euroa/asukas	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	Asukkaita	YHT. euroa	TA 20/19
Ympäristönsuojelu	14,58	13,11	12,85	13,12	13,20	13,18	34 210	450 951	0,5 %
Rakennusvalvonta	12,79	15,09	14,24	15,37	15,71	15,71	34 210	537 369	2,2 %

Suoritteet	TP 2016	TP 2017	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TA 20/19
Ympäristönsuojelun suoritteet (luvat, ilmoitukset, tarkastukset ja valvontakäynnit)	210	217	200	210	230	230	9,5 %
Rakennusvalvonnan suoritteet (lupiin liittyvät päätös- ja katselmusmäärät)	1 667	1 830	1 995	1 500	1 600	1 600	6,7 %

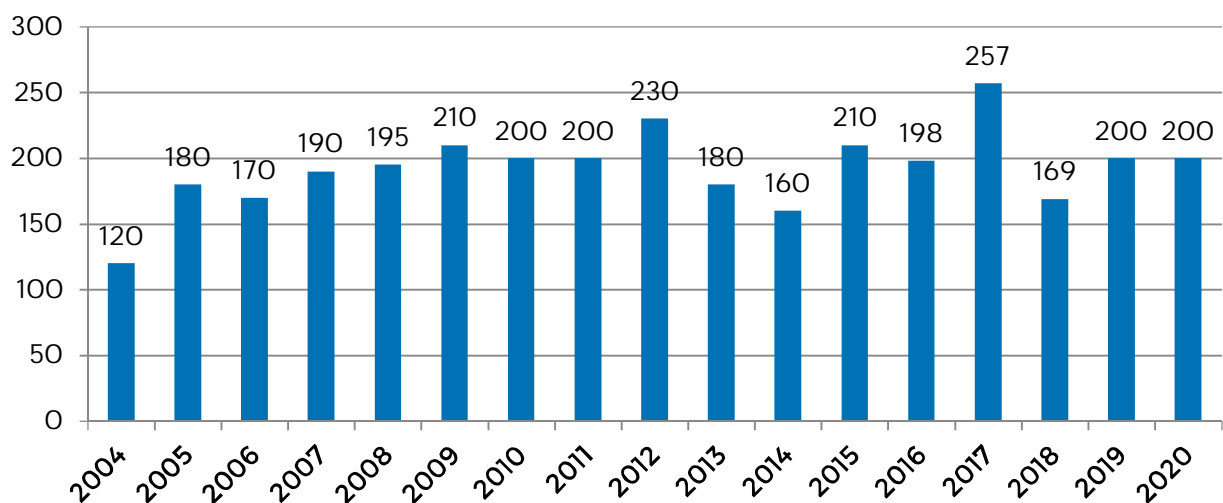
Tulojen jakautuminen 0,5Me

Menojen jakautuminen 1,0Me

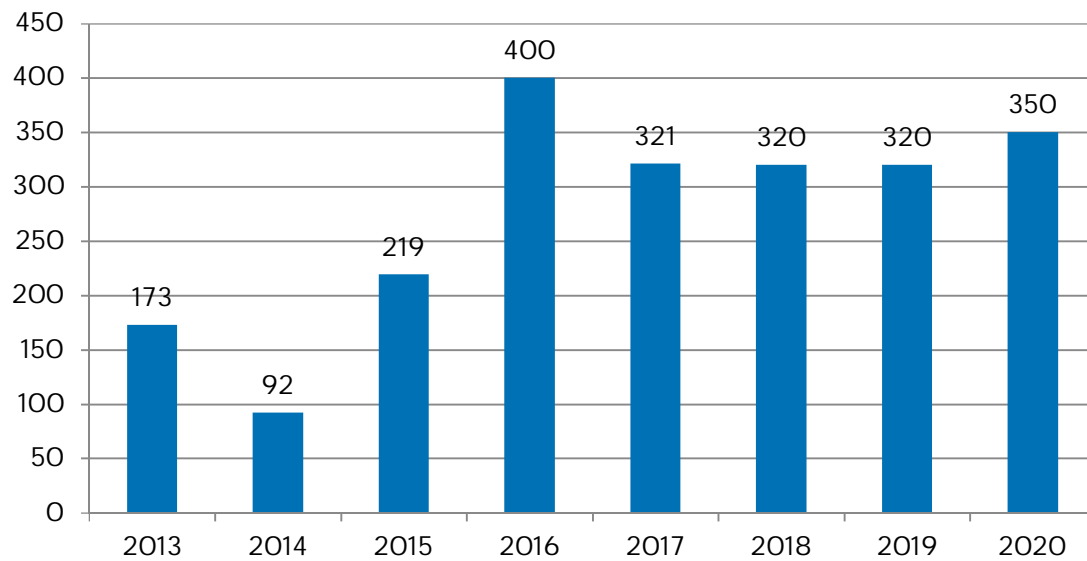
Ilmanlaatuindeksin hyvien päivien lukumäärä Kaarinassa vuosina 2004-2020

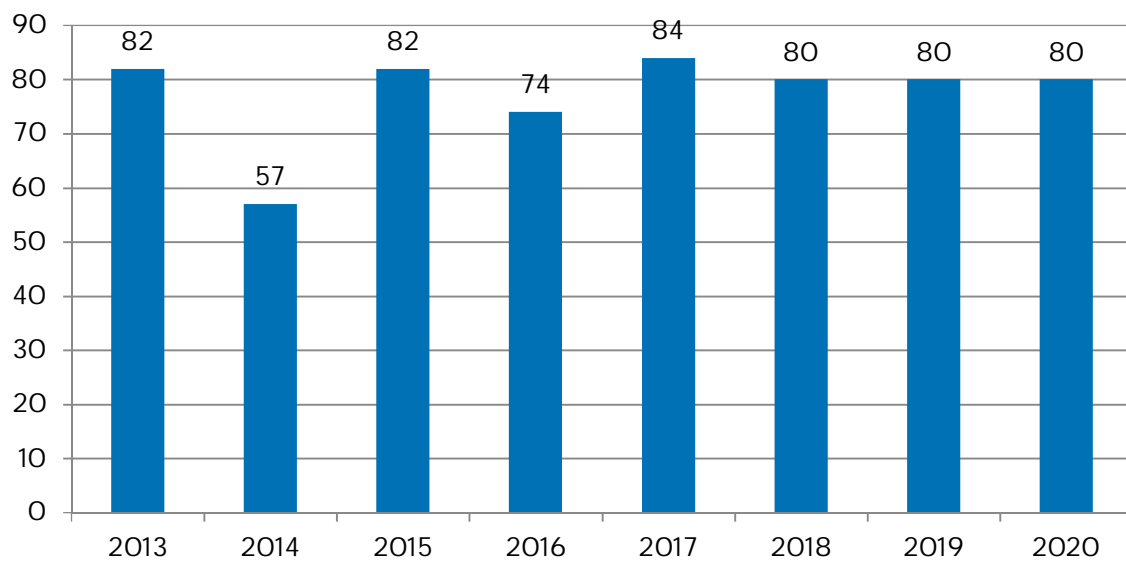
Ilmanlaatu oli Kaarinassa hyvä vuonna 2016: 198 vrk, 2017: 257 vrk ja 2018: 169 vrk

Asuinhuoneistot, uudisrakentaminen

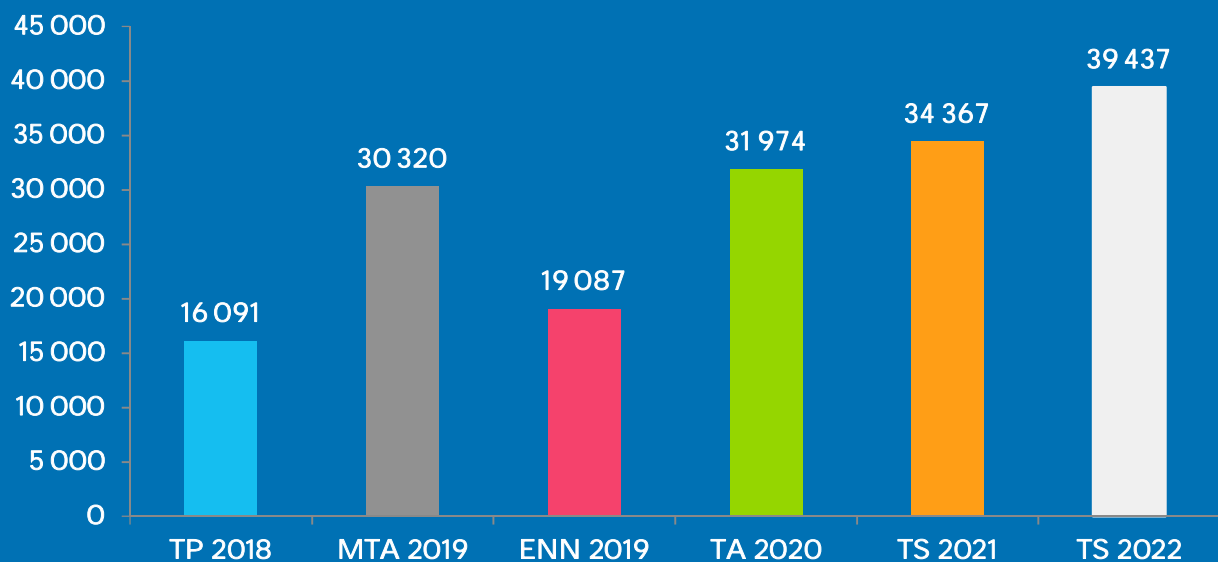

Omakotitalot, uudisrakentaminen

Investointiosa

Investointimenot, 1000 euroa

17. Investoinnit

INVESTOINTIEN YLEISKUVAUS

Kaupungin hallintokuntien investoinnit ovat seuraavat vuodet n. 30-40 miljoonan euron tasolla. Tällä investointitasolla pystytään pitämään olemassa olevan omaisuuden arvo yllä ja hoitamaan tarpeelliset investoinnit. Lisäksi pystytään toteuttamaan kaupungin kasvutavoitteiden edellyttämät infrainvestoinnit. Investointitason vaikutus kaupungin velkaantumiseen itsessään, mutta myös vakavaraisuuteen on hälyttävän korkea. Leasingrahoituksella tehtävät investoinnit on listattu erikseen.

Investoinnit 1000 euroa	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TS 2021	TS2022
RAHOITUSOSUUDET JA LUOVUTUSTUOTOT	1445					
INVESTOINTIKULUT	16 091	30 320	32 747	31 974	34 367	39 437
NETTO	14 647	30 320	32 747	31 974	34 367	39 437

KAUPUNGIN INVESTOINTIEN JAOTTELU

Investoinnit omaan taseeseen	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Rakennushankkeet	0	700 000	17 360 000	17 360 000	20 550 000	24 390 000
Infrapalvelut	3 611 267	5 546 800	7 606 800	7 406 800	4 471 800	4 471 800
Liikunta- ja viherpalvelut	1 891 051	2 280 000	940 000	890 000	2 332 600	1 355 000
Vesihuoltolaitos	2 324 330	2 700 000	2 510 000	2 510 000	2 900 000	3 000 000
Tila- ja ravintopalvelut	3 618 318	2 530 000	2 330 000	2 290 000	1 550 000	1 500 000
Kaupunkikehityspalvelut	294 635	250 000	250 000	250 000	250 000	250 000
Lautakuntien investoinnit	1 443 315	1 621 000	1 750 500	1 267 500	2 313 000	4 470 000
Osakkeet ja osuudet	194 261	0	0	0	0	0
Yhteensä	13 377 177	15 627 800	32 747 300	31 974 300	34 367 400	39 436 800

LEASINGRAHOITUSHANKKEET

Rakennushankkeet leasingrahoituksella	TP 2018	MTA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	Investoinnit yhteensä
Krossin paloasema	0	0	500 000	8 000 000	0	8 500 000
Valkeavuoren lasten ja nuorten talo	0	0	1 000 000	15 000 000	15 000 000	31 000 000
Yhteensä	0	0	1 500 000	23 000 000	15 000 000	39 500 000

17.1. Rakennushankkeet omaan taseeseen

Rakennushankkeet omaan taseeseen	TP 2018	MTA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	Investoinnit yhteensä
Oskarintalo	0	0	0	0	0	0
Valkeavuoren liikuntahalli	0	0	3 650 000	3 650 000	0	7 300 000
Hovirinnan koulutalo	0	500 000	8 000 000	5 700 000	0	14 200 000
Piispanlähteen lastentalo	0	0	400 000	5 000 000	8 000 000	13 400 000
Piispanlähteen nuortentalo	0	0	500 000	5 000 000	11 500 000	17 000 000
Uimahalli	0	0	10 000	200 000	4 790 000	5 000 000
Hovirinnan rantasauna	0	200 000	500 000	900 000	0	1 600 000
Hovirinnan omaksi hankittava väistötila	0	0	4 300 000	0	0	4 300 000
Piikkiön yhtenäiskoulu ja lastentalo	0	0	0	100 000	0	100 000
Kultanummen päiväkoti	0	0	0	0	100 000	100 000
Kuovinkadun päiväkoti	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	0	700 000	17 360 000	20 550 000	24 390 000	63 000 000

17.1.1. Oskarintalo

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja

Budjettivastuuhenkilö: Toimitilapäällikkö

Investoinnin tyyppi: Korvausinvestointi

	TP 2018	MTA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	YHTEENSÄ
TUOTOT						
KULUT	0	0	0	0	0	0
NETTO	0	0	0	0	0	0

INVESTOINNIN KUVAUS

Kaupungin virasto toimii pääosin KOy Katariinantien kiinteistössä. Kaupungin valtuuston päätöksen mukaisesti kaupungin toiminnat on päätetty keskittää nykyiseen virastotaloon Kaarina-talon valmistuttua. Tämän toteuttamiseksi on suunniteltu yhdistetty kiinteistöyhtiön vastuulla olevien rakenteiden ja järjestelmien (rajoitettu) peruskorjaus sekä kaupungin tilojen muutos- ja peruskorjausurakka.

Keskeytetyn peruskorjausurakan kilpailutuksen neljän tarjoajan hinnat koko talon korjaukselle vaihtelivat välillä 4.745.000 - 6.500.000 euroa (alv. 0 %), josta kaupungin tilojen sisäpuolisten muutostöiden arvo on noin 1/3. Kaupungin vastuulle tuleva osuus peruskorjaushankkeesta ja omien tilojen muutoksista sekä kunnostuksista olisi vähintään 4.000.000 euroa eli noin 1500 €/m².

Keskeytyksen yhteydessä päätettiin selvittää peruskorjaushankkeen kannattavuus, koska se alkoi näyttää kalliilta suhteessa korjauksen tasoon, laajuuteen ja saavutettavaan lopputulokseen nähden.

Kaupunginhallitus päätti 14.10.2019 tehdä periaatepäätöksen Oskarintalosta luopumisesta ja korvaavan ratkaisun etsimisestä muiden osakkaiden kanssa.

KANNATTAVUUSVERTAILU

Kannattavuusvertailu jatkuu selvitellen vaihtoehtoisia toteutusmalleja mm. yksin oma vai kumppanien kanssa yhteinen, omaan taseeseen, leasing-rahoituksella vaiko esim. pitkäaikaisella vuokrasopimuksella.

17.1.2. Valkeavuoren liikuntahalli

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja

Budjettivastuuhenkilö: Toimitilapäällikkö

Investoinnin tyyppi: Korvausinvestointi

	TP 2018	MTA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	YHTEENSÄ
TUOTOT						
KULUT	0	0	3 650 000	3 650 000	0	7 300 000
NETTO	0	0	3 650 000	3 650 000	0	7 300 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Kaarinan kaupungin Valkeavuoren liikuntahalli toteutetaan koulun yhteyteen ja se tulee palvelemaan ensisijaisesti koulun, mutta myös lukion käyttöä. Rakennuksen käyttäjiksi tulevat päivähoitolapset, koululaiset luokka-asteet 1-9, erityisoppilaat sekä lukion oppilaat.

Liikuntahallin tilaohjelmassa on huomioitu myös urheiluseurojen eri lajien tarpeet. Halli mahdollistaa salibandy, futsalin, lentopallon ja koripallon SM-tason pelien pelaamisen. Tekniselle lautakunnalle esitetään 3.9.2019 tehtäksi urakoitsijavalintaa. Esityksen perusteella hanke toteutuu asetetun määrärahan puitteissa.

Hankkeen kokonaiskustannusarvio on sitova ja myös toteuttamisvuodet ovat sitovia. Hanke voi käyttää vuosittain kokonaiskustannusarvion puitteissa määrärahaa sen mukaan kuin hankkeen eteneminen vaatii. Lopullinen kohteen vuosittainen määrärahan käyttö vahvistetaan jälkikäteen valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

KANNATTAVUUSVERTAILU

Liikuntahalli korvaa nykyisen Valkeavuoren B-rakennuksen liikuntasalin ja jo poistuneen C-rakennuksen salin. Hankkeen kokonaispinta-ala on noin 3134 brm². Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 7,3 milj. euroa. Liikuntahallihankkeelle on haettu opetus- ja kulttuuriministeriön avustusta vuodelle 2020. Avustuksen yhtenä ehtona on, ettei rakennustöitä ole saanut aloittaa ennen avustuspäätöksen tekemistä, joka ajoittunee maaliskuuhun 2020.

17.1.3. Hovirinnan koulutalo

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja

Budjettivastuuhenkilö: Toimitilapäällikkö

Investoinnin tyyppi: Korvausinvestointi

	TP 2018	MTA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	YHTEENSÄ
TUOTOT						
KULUT		500 000	8 000 000	5 700 000	0	14 200 000
NETTO	0	500 000	8 000 000	5 700 000	0	14 200 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Kaarinan kaupungin Hovirinnan koulun uudisrakennus toteutetaan vuosien 2019-2021 kuluessa. Rakennuksen käyttäjiksi tulevat suomen- ja ruotsinkielisen koulun luokka-asteet 1-6 sekä esiopetus.

Hovirinnan koulu on tällä hetkellä kokonaisuudessaan siirretty väistötiloihin.

Hankkeen suunnittelu on (10.2019) käynnissä, samoin vanhan koulun osittainen purku, johon käyttötaloudessa on erillinen määräraha. Aikataulun mukaan urakat kilpailutetaan vuoden vaihteen tienoilla ja rakennus valmistuu vuoden 2021 lopulla niin, että koulutyö voi uudessa koulussa alkaa tammikuussa 2022.

KANNATTAVUUSVERTAILU

Vanhan koulurakennuksen korvaaminen on päätöksenteossa todettu peruskorjausta paremmaksi vaihtoehdoksi.

17.1.4. Piispanlähteen lastentalo

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja

Budjettivastuuhenkilö: Toimitilapäällikkö

Investoinnin tyyppi: Peruskorjaus ja korvausinvestointi

	TP 2018	MTA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	YHTEENSÄ
TUOTOT						
KULUT	0	0	400 000	5 000 000	8 000 000	13 400 000
NETTO	0	0	400 000	5 000 000	8 000 000	13 400 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Piispanlähteen lastentalon laajennus ja saneeraus.

Hankkeen toteutustarve liittyy keskusta-alueen kouluverkon kokonaisratkaisuun ja Lemunniemen suunnan asuinrakentamiseen.

Hanke on vasta lasten- ja nuortentalon yhteisen hankesuunnitelman viimeistelyvaiheessa (10.2019), joten kustannusarvion 13,4 miljoonaa euroa tämän päivän hintatasossa on varmasti jotain muuta, kun hanke etenee vaiheittaisen rakentamisen aloitukseen loppuvuodesta 2022. Nuortentalon laajennus ja peruskorjaus ovat aikataulutettu tätä kiireisimmiksi.

Hankkeen kokonaiskustannusarvio on sitova ja myös toteuttamisvuodet ovat sitovia. Hanke voi käyttää vuosittain kokonaiskustannusarvion puitteissa määrärahaa sen mukaan kuin hankkeen eteneminen vaatii. Lopullinen kohteen vuosittainen määrärahan käyttö vahvistetaan jälkikäteen valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

Hankkeelle on jo aiemmin myönnetty suunnitelmavuosien määräraha. Seuraavana on vuorossa hankesuunnitelman ja tilaohjelman käsittely lautakunnissa, kaupunginhallituksessa ja kaupunginvaltuustossa. (10.2019).

KANNATTAVUUSVERTAILU

Keskusta-alueen kouluverkkoselvityksessä tämä ratkaisu on todettu kokonaisuudessaan perustelluimmaksi.

17.1.5. Piispanlähteen nuortentalo

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja

Budjettivastuuhenkilö: Toimitilapäällikkö

Investoinnin tyyppi: Peruskorjaus ja korvausinvestointi

	TP 2018	MTA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	YHTEENSÄ
TUOTOT						
KULUT	0	0	500 000	5 000 000	11 500 000	17 000 000
NETTO	0	0	500 000	5 000 000	11 500 000	17 000 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Piispanlähteen nuortentalon laajennus ja saneeraus.

Hankkeen toteutustarve liittyy keskusta-alueen kouluverkon kokonaisratkaisuun ja Lemunniemen suunnan asuinrakentamiseen.

Hanke on vasta lasten- ja nuortentalon yhteisen hankesuunnitelman viimeistelyvaiheessa (10.2019). Hanke jakaantuu ensin toteutattavaksi suunniteltuun n. 11 miljoonan euron laajennukseen ja toisen vaiheen peruskorjaukseen 6 miljoonaa euroa. Aikataulullisesti laajennuksen rakennustyöt ajoittuvat vuosille 2021 ja 2022, peruskorjauksen 2022 ja 2023.

Hankkeen kokonaiskustannusarvio on sitova ja myös toteuttamisvuodet ovat sitovia. Hanke voi käyttää vuosittain kokonaiskustannusarvion puitteissa määrärahaa sen mukaan kuin hankkeen eteneminen vaatii. Lopullinen kohteen vuosittainen määrärahan käyttö vahvistetaan jälkikäteen valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

KANNATTAVUUSVERTAILU

Keskusta-alueen kouluverkkoselvityksessä tämä ratkaisu on todettu kokonaisuudessaan perustelluimmaksi.

17.1.6. Uimahalli

Tilivelvöllinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja
 Budjettivastuuhenkilö: Toimitilapäällikkö
 Investoinnin tyyppi: Korvausinvestointi

	TP 2018	MTA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	YHTEENSÄ
TUOTOT						
KULUT	0	0	10 000	200 000	4 790 000	5 000 000
NETTO	0	0	10 000	200 000	4 790 000	5 000 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Periaatepäätöstä uimahallin tulevaisuudesta ei vielä ole. Teoriassa vaihtoehtoja ovat ainakin uimahallin peruskorjaus, yhdistetty peruskorjaus ja laajennus, uuden hallin rakentaminen tai omasta uimahallista luopuminen. Valintaa ohjannee taloudelliset mahdollisuudet investoinnille. Avoimesta tilanteesta johtuen 10 miljoonan euron kustannusarvio on vain karkea arvio peruskorjauksesta ja pienestä laajennuksesta.

Kaarinan uimahalli on päässyt opetus- ja kulttuuriministeriön avustuslistalle 2018, listalla pysyminen edellyttää konkreettisia toimia seuraavan vuoden aikana.

Kaupunginjohtajan esityksenä on, että tässä talousarvioprosessissa päätetään hallin peruskorjaamisesta, sisältäen pienimuotoisia ajanmukaistavia toiminnallisia muutoksia.

KANNATTAVUUSVERTAILU

Uimahalli on alun perin rakennettu 1960-luvulla ja laajennettu sekä peruskorjattu ja laajennettu vuosituhaten vaihteen tienoilla. Halli on kovassa käytössä, niin kaarinalaisten kuin ulkopaikkakuntalaistenkin toimesta. Uimahallikohteet ovat rakennusteknisesti hyvin vaativia, vaurioalttiita sekä nopeasti kuluvia että tekniikaltaan moninaisia.

Kesällä 2019 valmistuneen koko uimahallin läpikäyvän kuntoarvion mukaan yleiskunto on tyydyttävä. Kiireellisintä korjattavaa on vanhassa allasosastossa. Teknisiä järjestelmiä (LVISA) on vuosien saatossa uusittu eri vaiheissa. Alkuperäisiä järjestelmiä ei raportin mukaan hallissa juurikaan ole enää käytössä. Arvion mukaan halli on teknisesti peruskorjattavissa.

Hallin vuotuinen kävijämäärän huippu oli muutama vuosi sitten yli 190 000 kävijää. Tähän ei ole enää päästy, johtuen mm. Turun uudistetun Impivaaran uimahallin vetovoimasta. Nykyinen halli on tässä taloudellisessa tilanteessa riittävä.

17.1.7. Hovirinnan rantasauna

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja

Budjettivastuuhenkilö: Toimitilapäällikkö

Investoinnin tyyppi: Korvausinvestointi

	TP 2018	MTA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	YHTEENSÄ
TUOTOT						
KULUT	0	200 000	500 000	900 000	0	1 600 000
NETTO	0	200 000	500 000	900 000	0	1 600 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Uuden sauna- ja ravintolarakennuksen rakentaminen Hovirinnan rantaan. Saunan ja ravintolarakennuksen on tarkoitus palvella sekä kuntalaisia että vierasveneilijöitä. Hankkeen yhteydessä toteutetaan yleiset wc-tilat palvelemaan myös uimarantaa.

Tekninen lautakunta keskeytti 28.5.2019 rantasauna-ravintolarakennuksesta järjestetyn urakkakilpailun tarjousten ollessa kahden miljoonan euron luokassa, sekä päätti aloittaa sauna- ja ravintolarakennuksen suunnitelmien uudelleen tarkistamisen ja vaihtoehtoisen toteutustavan selvittämisen, jotta kustannukset saadaan pysymään määrärahavarausten mukaisina.

Hankkeen kokonaiskustannusarvio on sitova ja myös toteuttamisvuodet ovat sitovia. Hanke voi käyttää vuosittain kokonaiskustannusarvion puitteissa määrärahaa sen mukaan kuin hankkeen eteneminen vaatii. Lopullinen kohteen vuosittainen määrärahan käyttö vahvistetaan jälkikäteen valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

Kaupunginjohtajan esityksenä on, että päätetään myöntää hankkeelle 1 400 000 euron määräraha vuosille 2020-2022. Hankkeen tähänastiseen valmisteluun on käytetty noin 200 000 euroa.

KANNATTAVUUSVERTAILU

Alkuperäisestä korkeatasoisesta ja laajasta suunnitelmasta osin luopumalla ja uudelleen määrärahalähtökohdista suunnittelua ja hanketta lähestymällä halututtujen toimintojen puitteet ovat määrärahalla toteutettavissa.

17.1.8. Hovirinnan omaksi hankittava väistötila

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja
 Budjettivastuuhenkilö: Toimitilapäällikkö
 Investoinnin tyyppi: Korvausinvestointi

	TP 2018	MTA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	YHTEENSÄ
TUOTOT						
KULUT	0	0	4 300 000	0	0	4 300 000
NETTO	0	0	4 300 000	0	0	4 300 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 8.5.2019 §95 Hovirinnan koulutalon viereen toteutettavan omaksi hankittavan ns. pysyvän väistötilan hankesuunnitelman ja 4,3 miljoonan euron määrärahan hankkeen toteutukseen. Hanke päätettiin toteuttaa kvr-urakkana. Toteutuksen edellyttämä poikkemispäätös on tehty, valitusaika päättyy syyskuun lopulla 2019. Tarjouskilpailu voidaan avata luvan lainvoimaisuuden jälkeen.

Hankkeen kokonaiskustannusarvio on sitova ja myös toteuttamisvuodet ovat sitovia. Hanke voi käyttää vuosittain kokonaiskustannusarvion puitteissa määrärahaa sen mukaan kuin hankkeen eteneminen vaatii. Lopullinen kohteen vuosittainen määrärahan käyttö vahvistetaan jälkikäteen valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

KANNATTAVUUSVERTAILU

Omaksi hankittava tila todettiin vuokratilojen hinnat, tilojen arvioidun käyttöajan, keskeisen sijainnin ja muunneltavuuden/monikäyttöisyyden vuoksi olevan perusteltua. Aluksi kohde toimii Hovirinnan koulun väistötilana, sitten Piispanlähteen koulujen peruskorjausten väistötilana ja tämän jälkeen todennäköisimmin päiväkotina.

17.1.9. Piikkiön yhtenäiskoulu ja lastentalo

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja
 Budjettivastuuhenkilö: Toimitilapäällikkö
 Investoinnin tyyppi: Peruskorjaus ja korvausinvestointi

	TP 2018	MTA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	YHTEENSÄ
TUOTOT						
KULUT	0	0	0	100 000	0	100 000
NETTO	0	0	0	100 000	0	100 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Piikkiön keskustassa sijaitseva Tienniityn päiväkoti on peruskorjauksen ja laajennuksen tarpeessa. Päiväkotitoiminnot olisi järkevämpää sijoittaa koulun yhteyteen. Käytännössä viisain ratkaisu olisi korvaava uudisrakennus koulun yhteyteen.

Piikkiön koulujen ja päiväkotien tarkasteluun liittyy myös mahdollinen Niemenkulman koulun tulevaisuus ja tonttikauppa. Lisäksi suuret keskusta-alueen kouluhankkeet ovat aikataulullisesti resurssien käytössä etusijalla. Ensimmäinen konkreettinen vaihe on hankesuunnitelman laatiminen 2021.

Talousarvion suunnitelmavuodelle on tehty varaus suunnittelurahalle.

17.1.10. Kultanummen päiväkot

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja
 Budjettivastuuhenkilö: Toimitilapäällikkö
 Investoinnin tyyppi: Korvausinvestointi

	TP 2018	MTA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	YHTEENSÄ
TUOTOT						
KULUT	0	0	0	0	100 000	100 000
NETTO	0	0	0	0	100 000	100 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Kultanummen päivähoitoalueelle, Untolaan, Nunnaan, Silvolanlaaksoon, Paltaan ja Verkakylään on jo rakenteilla, kaavoituksessa tai kaavoitussuunnitelmassa välttämätöntä rakentaa alueelle lisää päivähoitokapasiteettia.asuntorakentamisen huomattava lisääminen. Tähän alueen lapsiluvun nousuun olisi hyvä vastata joko kunnallisella tai yksityisellä päivähoitopalveluiden lisäämisellä.

Talousarvion suunnitelmavuodelle on tehty varaus suunnittelurahalle.

KANNATTAVUUSVERTAILU

Hanketta on perusteltu myös tämän 60 paikkaisen laajennuksen mahdollisuudella toimia sekä Kultanummen, että muiden pohjoisten alueiden päiväkotien peruskorjausten väistötalana. Silvolanmetsän alueelle on tulossa yksityinen päiväkot, joten kaupungin ei ole tässä vaiheessa välttämätöntä vahvistaa omaa alueen päivähoitotarjontaansa, eikä pohjoistenosien päiväkotien peruskorjaukset ole vielä aivan lähivuosien suunnitelmissa.

17.1.11 Kuovinkadun päiväkot

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja
 Budjettivastuuhenkilö: Toimitilapäällikkö
 Investoinnin tyyppi: Korvausinvestointi

	TP 2018	MTA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	YHTEENSÄ
TUOTOT						
KULUT	0	0	0	0	0	0
NETTO	0	0	0	0	0	0

INVESTOINNIN KUVAUS

Vuonna 1989 valmistunut Kuovinkadun kiinteistön osakekanta on siirtynyt kokonaan kaupungin omistukseen 08.2019. Tällöin myös omistajan vastuulle kuuluvien rakenneosien ylläpito on siirtynyt kaupungille. Koy on tarkoitus purkaa.

Kevättalvella 2019 talon vapauduttu kokonaisuudessaan päiväkotikäyttöön alkoi käyttäjiltä tulla sisäilmailmoituksia. Ilmoitusten ja aivan alustavien tutkimusten tuloksena päiväkot päätettiin tyhjentää tavallista aiemmin keväällä ennen kesäsulkua hajasijoittamalla toiminta muihin yksiköihin.

Kesän tutkimuksissa selvisi, ettei päiväkotitoimintaa voida käynnistää syksyllä 2019. Alustavissa arvioissa rakennuksen ikä, rakennustavat ja ylläpitotausta huomioiden peruskorjaus vaikuttaa mittavalta, 3-4 miljoonaa euroa sisältäen päiväkodin tarvitsemat tilamuutokset. Vastaavan uudishankintahinta on luokkaa 5 miljoonaa euroa.

Toteutetaan Kuovinkadun kiinteistön korvaava päivähoitoyksikkö Piispanlähteen koulujen läheisyyteen, jossa on muutamia tonttivaihtoehtoja. Teknisen lautakunnan päätöksen mukaisesti uudishankkeelle varattaisiin 2 000 000 euron määräraha. Kaupunginjohtajan esityksen mukaan Kuovinkadun päiväkodin palvelut korvataan muissa kiinteistöissä tapahtuvalla omalla palvelulla sekä ostopalvelulla.

KANNATTAVUUSVERTAILU

Kiinteistön kunnan jatkotutkimuksissa esille tulleet seikat ovat enemmän peruskorjauskustannuksia nostavia kuin laskevia. Ylipäätään koko rakennuspaikka notkossa on rakennusteknisesti huono. Käyttäjän näkökulmasta sijainti hyvien liikenneyhteyksien varrella Piispanristin ja Herrasniityn sekä kasvavan Lemun alueen välillä, Turkuun suuntautuvan liikenteen varrella, on oikein hyvä eikä pelkoa vajaakäytöstä ei ole.

17.2. Rakennushankkeet leasingrahoituksella

Rakennushankkeet leasingrahoituksella	TP 2018	MTA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	Investoinnit yhteensä
Krossin paloasema	0	0	500 000	8 000 000	0	8 500 000
Valkeavuoren lasten ja nuorten talo	0	0	1 000 000	15 000 000	15 000 000	31 000 000
Yhteensä	0	0	1 500 000	23 000 000	15 000 000	39 500 000

17.2.1. Krossin paloasema

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja

Budjettivastuuhenkilö: Toimitilapäällikkö

Investoinnin tyyppi: Korvausinvestointi

	TP 2018	MTA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	YHTEENSÄ
TUOTOT						
KULUT	0	0	500 000	8 000 000	0	8 500 000
NETTO	0	0	500 000	8 000 000	0	8 500 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Varsinais-Suomen aluepelastuslaitos on ehdottanut Kaarinan kaupungille 2018, että se aloittaisi Kaarinan keskustan paloaseman korvaavan paloaseman rakentamiseen tähtäävän suunnittelun.

Aluepelastuslaitoksen hankesuunnitelman mukaisen 4570 br-m² suuruisen paloaseman kustannusarvio 05.2019 hintatasossa on 9.9 miljoonaa euroa, hankesuunnitelma on nykyistä paloasemaa laajempi mm. hälytyskeskustilojen osalta (08.2019). Tämän jälkeen pelastuslaitos on käynnistänyt laajuuden ja hintatason laskuun tähtäävän uudelleensuunnittelun, tavoitteena 8.500.000 euron taso (09.2019).

Tässä talousarvioprosessissa ehdotetaan tehtäväksi periaatepäätös paloaseman toteuttamisesta niin, että valmistelua voidaan jatkaa 8,5 miljoonan euron

rakenuuskustannusten puitteissa mm. esi- tai aievuokrasopimuksen laatimisella, rahoitus- ja toteutusmallin selvittelyllä ja luonnossuunnittelulla, joista osa edellyttää luottamuselinten hyväksyntää ennen hankkeen jatkoa.

Kaupunginjohtajan ehtona hankkeen toteutukselle on 20 vuoden vuokrasopimus, jonka aikainen vuokra kattaa investoinnin. Rahoitus toteutetaan kiinteistö-leasingillä.

KANNATTAVUUSVERTAILU

Huomattavan suuren investointiohjelman kanssa yhtäaikaan valmistellaan talouden tasapainotussuunnitelmaa. Usea taho on esittänyt kysymyksen, tuleeko kaupungin ylipäätään osallistua paloaseman rakennuttamiseen ja jälleenvuokraukseen, puhumattakaan siitä, että asema rakennettaisiin omaan taseeseen. Hankkeen toteutuksen edellytyksenä on pitkä, min. 20 vuoden kulut kattava vuokrasopimus, jonka vastineena Kaarinassa on varmuudella jatkossakin paloasema sekä sen tuomat muut edut.

Paloaseman toteutus suunnitellulle Krossinkaaren ja Kaarinantien kulman tontille edellyttää Krossinkaaren siirtoa, johon on infran investoinneissa 2020 varattu vuodelle 1,5 miljoonaa euroa. Työn tekemisen ja kilpailuttamisen edellyttämän suunnittelutyön hinta on vajaat 100 000 euroa. Krossinkaaren kääntäminen on edellytys kaavan mukaisen tontin rakentamiselle vapauttamiselle, olipa käyttötarkoitus mikä tai kenen tahansa.

17.2.2. Valkeavuoren lasten ja nuorten talo

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja

Budjettivastuuhenkilö: Toimitilapäällikkö

Investoinnin tyyppi: Korvausinvestointi

	TP 2018	MTA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	YHTEENSÄ
TUOTOT						
KULUT	0	0	1 000 000	15 000 000	15 000 000	31 000 000
NETTO	0	0	1 000 000	15 000 000	15 000 000	31 000 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Kaarinan kaupungin Valkeavuoren lasten- ja nuortentalo toteutetaan uudisrakennuksena. Rakennuksen käyttäjiksi tulevat päivähoitolapset, koululaiset luokka-asteet 1-9, erityisoppilaat sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden asiakkaat.

Hankkeen suunnitteluun on vaikuttanut ensisijaisesti vanhan koulun sisäilmaongelmat sekä keskusta-alueelle suunniteltu voimas asuntorakentamisen mahdollistava asemakaavoitus, erityisesti koulun itäpuolella olevalle Rauhalinnan alueelle.

Päiväkoti- ja neuvolatoiminnan liittäminen osaksi hankekokonaisuutta on toiminnallisesti perusteltua. Vastaavanlaisessa mallissa Piispanlähteen lastentalosta saadut kokemukset ovat olleet kiittäviä.

Hankkeen kokonaiskustannusarvio on kaupunginvaltuuston hankesuunnitelman ja tilaohjelman hyväksymisen yhteydessä 11.3.2019 vahvistama 31 miljoonaa euroa. Samalla kertaa valtuusto päätti: "2. hankkeen kokonaiskustannusarvioon ja määräraharavaukseen vuoden 2019 talousarvioon ja vuosien 2019 - 2021 taloussuunnitelmaan palataan sen jälkeen, kun hankkeen toteutusmallista on päätetty". Tekninen lautakunta päätti 7.5.2019 toteutusmalliksi kvr-urakan.

Rahoitusmallista kaupunginhallitus päätti 11.2.2019, että hanke toteutetaan kiinteistöleasing-mallilla, jolloin hanke ei tule kaupungin omaan taseeseen.

KANNATTAVUUSVERTAILU

Päätökset vanhojen koulurakennusten purkamisesta ja uudishankkeella korvaamisesta sekä muista hankkeeseen sisällytettävistä palvelutiloista on tehty viimeisen kerran hankesuunnitelman hyväksynnän yhteydessä 11.3.2019.

17.3. Infrapalvelut

Infrapalvelut	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Kadut ja tiet	2 969 740	4 555 000	6 315 000	6 115 000	4 000 000	4 000 000
Hulevesi	536 656	830 000	1 130 000	1 130 000	400 000	400 000
Satamat	43 771	90 000	90 000	90 000	0	0
Joukkoliikenne	61 100	71 800	71 800	71 800	71 800	71 800
Yhteensä	3 611 267	5 546 800	7 606 800	7 406 800	4 471 800	4 471 800

17.3.1. Kadut ja tiet

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja

Budjettivastuuhenkilö: Kaupungininsinööri

Investoinnin tyyppi: Korvaus- ja uudisinvestoinnit

	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022	YHTEENSÄ
TUOTOT							
KULUT	2 969 740	4 555 000	6 315 000	6 115 000	4 000 000	4 000 000	14 115 000
NETTO	2 969 740	4 555 000	6 315 000	6 115 000	4 000 000	4 000 000	14 115 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Liikennevaloliittymien ohjauskeskusten uusiminen vuosittain, kustannukset 30 000 € vuonna 2020.

Vanhoja huonokuntoisia katupäällystyksiä parannetaan uusintapäällystyksillä laaditun ohjelman mukaisesti.

Uusitaan vanhoja lamppuja vähemmän energiaa kuluttaviin valaisimiin laaditun korjaussuunnitelman mukaisesti. Täydennetään katuvaloverkkoa puuttuvilta osiltaan.

Uusia asuinalueita ovat Hulkionkaari 3, Kaakkois-Herrasniitty sekä Auvaisten laajennus itäosa.

Kohteet/kustannus €	HKE 2020	TA 2020	2021	2022
Liikennevaloliittymien ohjauskeskusten uusiminen	30 000	30 000		
Turun kehätie, kaupungin osuus	400 000	400 000		
Raadelmantien/110-tien liikennevalot	100 000			
Hulkionkaari 3, kunnallistekniikka	1 360 000	1 360 000		
Kaakkois-Herrasniitty, kunnallistekniikka	75 000	75 000		
Uusintapäällytykset	400 000	400 000		
Viimeistelyt	300 000	300 000		
Katuvalaistus	300 000	300 000		
Krossinkaari / Kaarinantie	1 500 000	1 500 000		

Hadvalantien klv	80 000	80 000		
Auvaisten laajennus itäosa, kunnallistekniikka	200 000	200 000		
Suvitien ja Usvatien perusparannus	150 000	150 000		
Hoviherrankadun klv , liittyy koulun rakentamiseen	100 000	100 000		
Pohjanpellonkadun loppuosan saneeraus, kt	130 000	130 000		
Lakarin maankaatopaikan viimeistely				
Puosta, osa 1	90 000	90 000		
Puosta, osa 2	250 000	250 000		
Hiiskanaukeantien klv pohjoiseen päin	100 000	100 000		
Meluvallit	30 000	30 000		
Liikenneturvallisuuskohteet	80 000	80 000		
Suojatiemaalaukset uuden lain mukaisiksi	100 000	100 000		
Muut katurakennustyöt	440 000	440 000		
Liikennevalot Saaristotien ja Kuusistonkaaren risteykseen	100 000	0		
Kokonaiskulut yhteensä	6 315 000	6 115 000	4 000 000	4 000 000

17.3.2. Hulevesi

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja

Budjettivastuuhenkilö: Kaupungininsinööri

Investoinnin tyyppi: Uudis- ja korvausinvestoinnit

	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022	YHTEENSÄ
TUOTOT							
KULUT	536 656	830 000	1 130 000	1 130 000	400 000	400 000	1 930 000
NETTO	536 656	830 000	1 130 000	1 130 000	400 000	400 000	1 930 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Kaupungilla on hulevesiverkostoa n. 150 km. Sitä ylläpidetään ja laajennetaan tarpeen mukaan. Vanhoja vuotavia linjoja uusitaan vanhojen asuinalueiden saneerauksien yhteydessä.

Uusia asuinalueita ovat Hulkionkaari 3 ja Kaakkois-Herrasniitty sekä Auvaisten laajennus itäosa.

Kohteet/kustannus €	HKE 2020	TA 2020	2021	2022
Hulkionkaari 3, kunnallistekniikka	300 000	300 000		
Kaakkois-Herrasniitty, kunnallistekniikka	20 000	20 000		
Krossinkaari / Kaarinantie	200 000	200 000		
Auvaisten laajennus itäosa, kunnallistekniikka	30 000	30 000		

Suvitien ja Usvatien perusparannus	50 000	50 000		
Pohjanpellonkadun loppuosan saneeraus	50 000	50 000		
Puistotien huleveden saneeraus	200 000	200 000		
Hiiskanaukeantien klv pohjoiseen päin	20 000	20 000		
Puosta, osa 1, kunnallistekniikka	30 000	30 000		
Puosta, osa 2, kunnallistekniikka	110 000	110 000		
Kuivatusjärjestelmien parantaminen	120 000	120 000		
Kokonaiskulut yhteensä	1 130 000	1 130 000	400 000	400 000

17.3.3. Satamat

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja

Budjettivastuuhenkilö: Kaupungininsinööri

Investoinnin tyyppi: Korvausinvestointi

	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022	YHTEENSÄ
TUOTOT							
KULUT	43 771	90 000	90 000	90 000	0	0	90 000
NETTO	43 771	90 000	90 000	90 000	0	0	90 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Uusitaan vuosittain Voivalan ja Hovirinnan pienvenesatamien laitureita.

Kohteet/kustannus €	HKE 2020	TA 2020	2021	2022
Voivalan sataman laiturin uusiminen	90 000	90 000		
Kokonaiskulut yhteensä	90 000	90 000	0	0

17.3.4. Joukkoliikenne

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja

Budjettivastuuhenkilö: Kaupungininsinööri

Investoinnin tyyppi: Korvausinvestointi

	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022	YHTEENSÄ
TUOTOT							
KULUT	61 100	71 800	71 800	71 800	71 800	71 800	215 400
NETTO	61 100	71 800	71 800	71 800	71 800	71 800	215 400

INVESTOINNIN KUVAUS

Turun kaupunkiseudun joukkoliikenneinvestoinnit.

Kohteet/kustannus €	HKE 2020	TA 2020	2021	2022
Kaarinan osuus	56 800	56 800	56 800	56 800
Pyöräparkit	15 000	15 000	15 000	15 000
Kokonaiskulut yhteensä	71 800	71 800	71 800	71 800

17.4. Liikunta- ja viherpalvelut

Liikunta- ja viherpalvelut	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Puistot ja yleiset alueet	1 609 127	1 810 000	650 000	600 000	1 392 600	665 000
Urheilu- ja ulkoilualueet	281 924	470 000	290 000	290 000	940 000	690 000
Yhteensä	1 891 051	2 280 000	940 000	890 000	2 332 600	1 355 000

17.4.1. Puistot ja yleiset alueet

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja

Budjettivastuuhenkilö: Viheraluepäällikkö

Investoinnin tyyppi: Korvaus- ja uudisinvestoinnit

	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022	YHTEENSÄ
TUOTOT							
KULUT	1 609 127	1 810 000	650 000	600 000	1 392 600	665 000	2 657 600
NETTO	1 609 127	1 810 000	650 000	600 000	1 392 600	665 000	2 657 600

INVESTOINNIN KUVAUS

Piikkiön matonpesupaikkojen siirto Pontelaan rakennettavan lähiliikuntapaikan yhteyteen.

Luonnonmukaisen hulevesijärjestelmän rakentaminen Empon alueelle.

Uusien viimeistelemättömien asuinalueiden viheralueiden kunnostus. mm.

Kappelinmäenpuiston, Hulkio 1, Herrasniityn ja Koroisten viheralueet.

Kaarinalan viereinen Pyhän Katariinan Puisto kunnostetaan keskustan edustuspuistoksi.

Hovirinnan rantapuiston kehittämistoimet jatkuvat 3-paikkaisen WC-modulin rakentamisella ja liikennepuiston P-alueen asfaltoinnilla.

Kohteet/kustannus €	HKE 2020	TA 2020	2021	2022
Hovirinnan rantapuiston rannan ympäristötyöt	100 000	100 000	477 600	195 000
Raadelman uimarannan kunnostus	50 000	50 000		
Harvaluodon uimarannan kunnostus	50 000	50 000		
Talouismetsät, puistometsät	100 000	100 000	100 000	100 000
Liikenneviheralueiden kunnostus	30 000	30 000	30 000	30 000

Puistoalueiden rakentaminen	30 000	30 000	30 000	30 000
Keskeneräiset viimeistelykohteet	20 000	20 000	20 000	20 000
Uusien asuinalueiden viheralueiden viimeistelyt	60 000	60 000	40 000	40 000
Luonnonmukaisten hulevesijärjestelmien ja niittyalueiden rakentaminen			30 000	30 000
Pyhän Katariinan puiston kunnostus	160 000	160 000		
Littoisten ja Keskustan koirapuiston kunnostus			20 000	20 000
Hulkkio II ja III puistoalueiden rakentaminen			200 000	100 000
Väriojan muutostyöt Hulkkio-Tuorla			50 000	
Lounais-Empon puistonalueiden rakentaminen			80 000	
Pontelan matonpesupaikka	50 000			
Kuhilaspellonpuiston rakentaminen			115 000	
Rauhanlinnan puistoalueiden rakentaminen			200 000	
Silvolanlaakson puistoalueet				100 000
Kokonaiskulut yhteensä	650 000	600 000	1 392 600	665 000

17.4.2. Urheilu- ja ulkoilualueet

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja

Budjettivastuuhenkilö: Viheraluepäällikkö

Investoinnin tyyppi: Uudis- ja korvausinvestointi

	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022	YHTEENSÄ
TUOTOT							
KULUT	281 924	470 000	290 000	290 000	940 000	690 000	1 920 000
NETTO	281 924	470 000	290 000	290 000	940 000	690 000	1 920 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Urheilualueiden peruskorjauksiin vuosittain 50 000 €.

Kenttävalaistuksen uusimiset led-valoiksi. Vuonna 2020 vuorossa Littoisten kentän tekonurmi.

Pyhän Katariinan Polkujen kunnostusta jatketaan ja Linnavuoren reitin kehittäminen aloitetaan.

Kesämäen kentän kunnostuksen aloitus. Ensi vaiheessa rakennetaan kaupunginosaleikkipuisto (lähiliikuntapaikka). Tekonurmipintaista jalkapallokenttää ei rakenneta, koska Kesämäen kentän korvaa uusi Valkeavuoren kenttä.

Kohteet/kustannus €	HKE 2020	TA 2020	2021	2022
Urheilualueiden kunnostus	50 000	50 000	50 000	50 000
Valaistuksen uusiminen liikuntapaikoilla	70 000	70 000	70 000	70 000

Ulkoilureittien kunnostus	20 000	20 000	20 000	20 000
Kesämäen kentän lähiliikuntapaikan rakentaminen	100 000	100 000		
Pontelan lähiliikuntapaikan rakentaminen			100 000	
Piispanlähteen yläkoulun lähiliikuntapaikan rakentaminen				100 000
Hovirinnan kenttä				250 000
Keskusliikuntapuiston urheilukentän peruskunnostus	50 000	50 000	700 000	
Rungon kentän tekonurmen uusiminen				200 000
Kokonaiskulut yhteensä	290 000	290 000	940 000	690 000

17.5. Vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitos	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Vesilaitos	1 000 658	1 100 000	1 110 000	1 110 000	1 100 000	1 200 000
Viemärlaitos	1 323 672	1 600 000	1 400 000	1 400 000	1 800 000	1 800 000
Yhteensä	2 324 330	2 700 000	2 510 000	2 510 000	2 900 000	3 000 000

17.5.1. Vesilaitos

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja

Budjettivastuuhenkilö: Vesihuoltopäällikkö

Investoinnin tyyppi: Uudis- ja korvausinvestoinnit

	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022	YHTEENSÄ
TUOTOT							
KULUT	1 000 658	1 100 000	1 110 000	1 110 000	1 100 000	1 200 000	3 410 000
NETTO	1 000 658	1 100 000	1 110 000	1 110 000	1 100 000	1 200 000	3 410 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Vesihuoltoverkosto on vanhimmilta osiltaan yli 40 vuotta vanhaa ja kaipaa peruskorjausta. Kaupungilla on vesijohtoverkosta 381 km.

Vesijohtoverkosta saneerataan laaditun kunnossapitosuunnitelman mukaisesti.

Uusia asuinalueita ovat Hulkio, Kaakkois-Herrasniitty ja Auvaisten laajennus.

Vesilaitoksen liittymismaksutuotoksi arvioidaan 300 000 €.

Kohteet/kustannus €	HKE 2020	TA 2020	2021	2022
Puosta, kunnallistekniikka	20 000	20 000		
Suvitian-Usvatien, vh- saneeraus	40 000	40 000		
Hulkio, kunnallistekniikka	200 000	200 000		
Kaakkois-Herrasniitty, kunnallistekniikka	20 000	20 000		

Auvaisten laajennus itäosa, kunnallistekniikka	30 000	30 000		
Pohjanpellonkadun loppuosan saneeraus, kt	40 000	40 000		
Puosta, osa 2, kt	25 000	25 000		
Kunnantien vesijohdon sujutus 300m	40 000	40 000		
Kivipellonkuja-Viipurintie	40 000	40 000		
Virtausmittakaivojen rakentaminen verkostoon	150 000	150 000	150 000	150 000
Etäluettavien vesimittarien käyttöönotto	100 000	100 000	100 000	100 000
Vesijohtoverkoston saneeraus	100 000	100 000		
Toiminta-alueen täydennykset	80 000	80 000		
Muut vesijohtojen rakennuskohteet	225 000	225 000		
Arvio suunnitelmavuosien muista investoinneista			850 000	950 000
Kokonaiskulut yhteensä	1 110 000	1 110 000	1 100 000	1 200 000

17.5.2. Viemärlaitos

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja

Budjettivastuuhenkilö: Vesihuoltopäällikkö

Investoinnin tyyppi: Uudis- ja korvausinvestoinnit

	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022	YHTEENSÄ
TUOTOT							
KULUT	1 323 672	1 600 000	1 400 000	1 400 000	1 800 000	1 800 000	5 000 000
NETTO	1 323 672	1 600 000	1 400 000	1 400 000	1 800 000	1 800 000	5 000 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Viemäriverkosto on vanhimmilta osiltaan yli 40 vuotta vanhaa ja vaatii jo peruskorjausta vuotovesien vähentämiseksi. Vuotovesien määrä nousee jo pienehköillä sateilla moninkertaiseksi aiheuttaen turhia puhdistuskustannuksia.

Kaupungilla on jätevesiverkosta 356 km. Sitä saneerataan laaditun kunnossapitosuunnitelman mukaisesti.

Verkosta saneerataan mm. Kesämäessä ja Sorrossa .

Uusia asuinalueita ovat Hulkkio, Kaakkois-Herrasniitty ja Auvaisten laajennus.

Viemärlaitoksen liittymismaksutuotoksi arvioidaan 350 000 euroa.

Kohteet/kustannus €	HKE 2020	TA 2020	2021	2022
Suvitien-Usvatien, vh- saneeraus	50 000	50 000		
Puosta, kunnallistekniikka	90 000	90 000		
Hulkkio, kunnallistekniikka	250 000	250 000		
Kaakkois-Herrasniitty, kunnallistekniikka	25 000	25 000		

Auvaisten laajennus itäosa, kunnallistekniikka	30 000	30 000		
Pohjanpellonkadun loppuosan saneeraus, kt	50 000	50 000		
Puosta, osa 2, kt	100 000	100 000		
Kivipellonkuja-Viipurintie	60 000	60 000		
Verkakylän jätevesiviemäri saneeraus, suunnittelu	20 000	20 000		
3 kpl pumppaamon peruskorjaus	100 000	100 000		
Viemäriverkoston saneeraus	255 000	255 000		
Toiminta-alueen täydennykset	100 000	100 000		
Muut viemärinrakennuskohteet	245 000	245 000		
Vanhosten viemäriinjojen kuntokartoitus kuvaamalla	25 000	25 000		
Arvio suunnitelmavuosien investoinneista			1 800 000	1 800 000
Kokonaiskulut yhteensä	1 400 000	1 400 000	1 800 000	1 800 000

17.6. Tila- ja ravintopalvelut

Tila- ja ravintopalvelut	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Talonrakennuksen pienhankkeet	3 618 318	2 530 000	2 330 000	2 290 000	1 550 000	1 500 000
Yhteensä	3 618 318	2 530 000	2 330 000	2 290 000	1 550 000	1 500 000

17.6.1. Talonrakennuksen pienhankkeet

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja

Budjettivastuuhenkilö: Toimitilapäällikkö

Investoinnin tyyppi: Korvausinvestointi

	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022	YHTEENSÄ
TUOTOT							
KULUT	3 618 318	2 530 000	2 330 000	2 290 000	1 550 000	1 500 000	5 340 000
NETTO	3 618 318	2 530 000	2 330 000	2 290 000	1 550 000	1 500 000	5 340 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Rakennuskannan peruskorjaukset perustuvat pitkäntähtäimen suunnitteluun, jossa huomioidaan rakennuksen tekninen käyttöikä, nykyinen kunto sekä käyttäjän suunnitelmat ja toiveet ko. kiinteistöä kohtaan. Peruskorjaukset ovat myös välttämättömiä korjausvelan hallinnassa. Lisäksi peruskorjauksissa toteutetaan pienimuotoisia uudisrakennushankkeita.

Rakennuskannan peruskorjauksissa huomioidaan myös kaupungin ilmasto- ja energiastrategia, jossa panostetaan energian säästöön ja uusiutuviin energian lähteisiin. Energiansäästöinvestointeja ovat myös ikkunoiden uusiminen, ilmanvaihtokoneiden korjaukset, joissa huomioidaan lämmöntalteenotto ja patteriverkoston perussäädön suunnittelu. Energiankulutuksen hallinta on myös merkittävässä roolissa sisäilma-asioiden hoidossa, nämä vaativat jatkuvaa ylläpitoa ja valvontaa.

Kohteet/kustannus €	HKE 2020	TA 2020	2021	2022
Kaarinateatterin ulkopuolinen vedenohjaus	120 000	120 000	0	
Auranlaakson koulun kuivatuskorjaus	250 000	250 000	0	
Piispanlähteen yläkoulun kuivatuskorjaus	150 000	150 000	0	
Kaarinan lukion viemärien runkolinjojen uusiminen	0	0	150 000	
Kaarinan lukion alaslasketun katon ja valaistuksen uusiminen	20 000	20 000	100 000	
Ristikallion kivikoulu, kuivatuskorjaus	200 000	200 000	0	
Kaarinakodin ja visiitin tekniset korjaukset	350 000	350 000	250 000	
Liikuntatoimen suunnittelu ja asiantuntijapalvelut. Tavoitehinta investointi	15 000	15 000	15 000	
SOTE suunnittelu ja asiantuntijapalvelut, mm. jäähdytykset. Tavoitehinta investointi	10 000	10 000	10 000	
Varhaisk. Suunnittelu ja asiantuntijapalvelut. Tavoitehinta investointi	35 000	35 000	35 000	
Soten viilennyskorjaus/ suunnittelu. Tavoitehinta investointi	25 000	25 000	0	
Liikuntapalveluiden energiasäästö investoinnit. Tavoitehinta investointi	25 000	25 000	0	
Liikunta kiinteistövalvonnan ja automaation korjaukset. Tavoitehinta investointi	10 000	10 000	10 000	
Varhaisk. Kiinteistövalvonnan ja automaation korjaukset. Tavoitehinta investointi	40 000	40 000	40 000	
Kameravalvonnan uusiminen. Tavoitehinta investointi	50 000	50 000	0	
Sisäilmatekniset korjaukset	450 000	450 000	450 000	
Päiväkodin piha-alueet ja aidat. Tavoitehinta investointi	120 000	120 000	120 000	
Uimahallin vuosikorjaukset	20 000	20 000	20 000	
Piikkiön yhtenäiskoulun sisäpihan kuivatuskorjaus	120 000	120 000	0	
Kesämäen päiväkodin luontoyksikkö (kota)	50 000	50 000	0	
Littoisten monitoimitalon liikuntahallin urheilulattian uusiminen	20 000	20 000	220 000	
Pääterveysasema pysäköintialue/ pyöräkatos	100 000	100 000	0	

Valmakodin julkisivujen ja piha-alueiden korjaus	100 000	100 000	0	
Keskurin piha wc ja sisäänkäynnin lasiseinä	0	0	80 000	
Piikkiön yhtenäiskoulun huopakaton singelikaton uusinta	0	0	50 000	
Niemenkulman koulun suihkutilat	50 000	0	0	
Harvaluodon keittokatoksen kalusteet ja ylläpito		10 000		
Vuoden 2022 vielä erittelemättömät pieninvestoinnit				1 500 000
Kokonaiskulut yhteensä	2 330 000	2 290 000	1 550 000	1 500 000

17.7. Kaupunkikehityspalvelut

Kaupunkikehityspalvelut	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TS 2021	TS2022
Maanhankinta	294 635	250 000	250 000	250 000	250 000	250 000
Yhteensä	294 635	250 000	250 000	250 000	250 000	250 000

17.7.1. Maanhankinta

Tilivelvollinen: Kaupunkikehityslautakunta, Kaupunkikehitysjohtaja

Budjettivastuuhenkilö: Kaupunkikehitysjohtaja

Investoinnin tyyppi: Uudisinvestointi

	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022	INVESTOINTI YHTEENSÄ
TUOTOT							
KULUT	294 635	250 000	250 000	250 000	250 000	250 000	750 000
NETTO	294 635	250 000	250 000	250 000	250 000	250 000	750 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Kaarinan kaupungilla tulee olla riittävä maareservi ja raakamaata pyritään hankkimaan aktiivisesti hyvissä ajoin. Maata hankitaan tulevaa yhdyskuntarakentamista varten aktiivisesti ensisijaisesti vapaaehtoisin kaupoin kaavoitukseen soveltuvilta alueilta, Turun kaupunkiseudun rakennemallin mukaisilta uusilta tai merkittävästi kehitettäviltä alueilta sekä yleiskaavan mukaisilta asuinalueilta. Maata pyritään hankkimaan myös virkistyskäyttöön yleiskaavan mukaisilta virkistysalueilta. Riittävällä raakamaavarannolla pyritään parantamaan kaavoituksen toimintaedellytyksiä, turvaamaan suunnitelmallista tonttituotanto ja yhdyskuntarakentamisen taloutta. Kaupungin maan hankintaa helpottavat kaupungin mahdollisuus hakea lunastusta sekä yksityisten väliseen kauppaan verrattuna pienempi luovutusvoitonvero.

Kohteet/kustannus €	2020	2021	2022
Maanhankinta	250 000	250 000	250 000
Kokonaiskulut yhteensä	250 000	250 000	250 000

17.8. Lautakuntien investoinnit

Lautakuntien investoinnit	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Tekninen lautakunta	101 157	140 000	75 000	75 000	40 000	0
Kaupunkikehityslautakunta	38 489	40 000	40 000	20 000	0	0
Sivistyslautakunta	343 734	350 000	300 000	200 000	900 000	3 300 000
Vapaa-ajan lautakunta	548 105	270 000	330 000	167 000	413 000	550 000
Sosiaali- ja terveyslautakunta	278 764	280 000	380 000	180 000	460 000	120 000
Tietohallinto	133 066	541 000	625 500	625 500	500 000	500 000
Yhteensä	1 443 315	1 621 000	1 750 500	1 267 500	2 313 000	4 470 000

17.8.1. Tekninen lautakunta

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja

Budjettivastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Investoinnin tyyppi: Korvausinvestointi

	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022	YHTEENSÄ
TUOTOT							
KULUT	101 157	140 000	75 000	75 000	40 000	0	115 000
NETTO	101 157	140 000	75 000	75 000	40 000	0	115 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Ajoneuvokaluston uusintaa ja mahdollisia huoltovarmuuteen ja varautumiseen liittyviä investointeja.

Kohteet/kustannus €	HKE 2020	TA 2020	2021	2022
Keskusliikuntapuiston mönkijä	30 000	30 000	0	0
Ajoneuvokaluston uusinta	45 000	45 000	40 000	0
Kokonaiskulut yhteensä	75 000	75 000	40 000	0

17.8.2. Kaupunkikehityslautakunta

Tilivelvollinen: Kaupunkikehityslautakunta, Kaupunkikehitysjohtaja

Budjettivastuuhenkilö: Kaupunkikehitysjohtaja

Investoinnin tyyppi: Korvausinvestointi

	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022	YHTEENSÄ
TUOTOT							
KULUT	38 489	40 000	40 000	20 000	0	0	20 000
NETTO	38 489	40 000	40 000	20 000	0	0	20 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Maastomittauksen autokaluston uusintaa.

Kohteet/kustannus €	HKE 2020	TA 2020	2021	2022
Maastomittauksen auton uusiminen	40 000	20 000	0	0
Kokonaiskulut yhteensä	40 000	20 000	0	0

17.8.3. Sivistyslautakunta

Tilivelvollinen: Sivistyslautakunta, Sivistysjohtaja

Budjettivastuuhenkilö: Sivistysjohtaja

Investoinnin tyyppi: Uudisinvestointi

	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022	YHTEENSÄ
TUOTOT							
KULUT	343 734	350 000	300 000	200 000	900 000	3 300 000	4 400 000
NETTO	343 734	350 000	300 000	200 000	900 000	3 300 000	4 400 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Koulujen ja päiväkotien oppimisympäristöjä kehitetään vähitellen vastaamaan uutta opetussuunnitelmaa sekä uusia opettamisen ja oppimisen tapoja. Vuosittain on tarkoitus toteuttaa muutamia yksittäisiä hankkeita sekä kouluissa että päiväkodeissa. Määrärahaa käytetään sekä tilojen kalustukseen että tarvittaviin tilojen rakenteellisiin muutoksiin.

Kohteet/kustannus €	HKE 2020	TA 2020	2021	2022
Fyysisten oppimisympäristöjen kehittäminen päiväkodeissa ja kouluissa	300 000	200 000	200 000	200 000
Hovirinnan koulutalon kalustus			700 000	100 000
Valkeavuoren lastentalon kalustus				1 300 000
Piispanlähteen alakoulun kalustus				700 000
Piispanlähteen yläkoulun kalustus				900 000
Piikkiön lastentalon kalustus				100 000
Kokonaiskulut yhteensä	300 000	200 000	900 000	3 300 000

17.8.4. Vapaa-ajan lautakunta

Tilivelvollinen: Vapaa-ajan lautakunta, Sivistysjohtaja

Budjettivastuuhenkilö: Kansalaisopiston rehtori

Investoinnin tyyppi: Uudisinvestointi

	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022	YHTEENSÄ
TUOTOT							
KULUT	548 105	270 000	330 000	167 000	413 000	550 000	1 130 000
NETTO	548 105	270 000	330 000	167 000	413 000	550 000	1 130 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Vapaa-ajan lautakunnan toimipisteiden pieniä ja vähän suurempiakin kalustamisia, muutos- ja korjaustöitä sekä uudisinvestointeja.

Taidehankintoja tuleviin suuriin rakennushankintoihin yli lautakuntarajojen.

Kohteet/kustannus €	HKE 2020	TA 2020	2021	2022
Harvaluodon leirikeskus	50 000			
Vuolahden leirikeskus	15 000	15 000	300 000	
Kaarina-talon esiintymislava	10 000	10 000		
Hovirinnan koulutalon taidehankinnat	142 000	142 000		
Valkeavuoren lastentalon taidehankinnat				310 000
Piispanlähteen koulun taidehankinnat				240 000
Oskarintalon taidehankinnat				
Hovirinnan ranta-alueen taidehankinnat	20 000		20 000	
Hovirinnan rantasaunan taidehankinnat	20 000		20 000	
Valkeavuoren liikuntahallin taidehankinnat	73 000		73 000	
Kokonaiskulut yhteensä	330 000	167 000	413 000	550 000

17.8.5. Sosiaali- ja terveyslautakunta

Tilivelvollinen: Sosiaali- ja terveyslautakunta, Sosiaali- ja terveysjohtaja

Budjettivastuuhenkilö: Sosiaali- ja terveysjohtaja

Investoinnin tyyppi: Uudis- ja korvausinvestoinnit

	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022	YHTEENSÄ
TUOTOT							
KULUT	278 764	280 000	380 000	180 000	460 000	120 000	760 000
NETTO	278 764	280 000	380 000	180 000	460 000	120 000	760 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Hammashoitoyksiköiden uusiminen, perhepalveluiden ja kotisairaalan autohankinnat.

Kohteet/kustannus €	HKE 2020	TA 2020	2021	2022
Perhepalveluiden auto (vm 2006) uusiminen	20 000	20 000		
Kotisairaalan auto	20 000	20 000		
Hammashoitoyksiköt 2 kpl vuosittain	120 000	120 000	120 000	120 000
Röntgen laitteisto	200 000	0	200 000	
Esteetön kuntosali	20 000	20 000	140 000	
Kokonaiskulut yhteensä	380 000	180 000	460 000	120 000

17.8.6. Tietohallinnon ohjelmistot, laitteet ja tuotantotilat

Tilivelvollinen: Kaupunginhallitus, Hallintojohtaja

Budjettivastuuhenkilö: Tietohallintojohtaja

Investoinnin tyyppi: Korvaus- ja rationalisointi-investointeja

	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022	YHTEENSÄ
TUOTOT							
KULUT	133 066	541 000	625 500	625 500	500 000	500 000	1 625 500
NETTO	133 066	541 000	625 500	625 500	500 000	500 000	1 625 500

INVESTOINNIN KUVAUS

Tietotekniikkaan liittyvien investointien avulla tuetaan kaupungin toimintojen sähköistämistä. Sähköistäminen käsittää kokonaan uusia sovelluksia ja nykyisten sovellusten laajennuksia.

Kaupungin intra –sivuston uusinta. Sähköisen arkistointijärjestelmän kilpailutus. Tietoteknisen ympäristön valvonnan tehostaminen. Terveystieteiden ja sosiaalihuollon järjestelmien päivitykset ja laajennukset. Ikäihmisten kuntoisuusarviojärjestelmän laajennus (RAI). Hoitajakutsujärjestelmän laajennus Tupasvillan.

Kohteet/kustannus €	HKE 2020	TA 2020	2021	2022
Sovellukset:				
HAL: Intranet uusinta	50 000	50 000		
HAL: Sähköisen arkistoinnin käyttöönotto	25 000	25 000		
HAL: Käyttäjäoikeuksien hallintajärjestelmä (IAM/IDM)	130 000	130 000		
HAL: Verkkoympäristön valvontajärjestelmä	80 000	80 000		
SoTe: Terveysthuollon Lifecare päivitykset ja laajennukset	102 500	102 500		
SoTe: EKG järjestelmän vaihto	50 000	50 000		
SoTe: Kansalliseen kuva-arkistoon liittyminen (Kvarkki)	50 000	50 000		
SoTe: SosiaaliEffican palvelutehtäväuudistus ja Kanta-integraatiovalmius	80 000	80 000		
SoTe: RAI järjestelmän laajennus RAI HC	18 000	18 000		
Vivago -järjestelmän laajennus Tupasvillaan	40 000	40 000		
Muut hankinnat	0	0	500 000	500 000
Kokonaiskulut yhteensä	625 500	625 500	500 000	500 000

17.9. Osakkeet ja osuudet

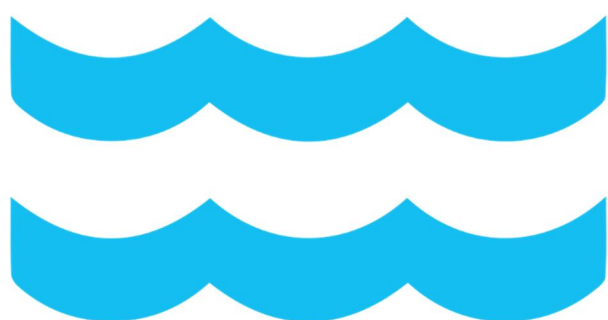
Tilivelvollinen: Kaupunginhallitus, Kaupunginjohtaja

Budjettivastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja

	TP 2018	MTA 2019	HKE 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022	YHTEENSÄ
TUOTOT	600 855						
KULUT	795 116	0	0	0	0	0	0
NETTO	194 261	0	0	0	0	0	0

INVESTOINNIN KUVAUS

Kaupungin osuuksia eri yhtiöistä.

Kaarina